

ΕΠΙ

ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 125 / ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

Γιώργος Κοντορίνης

Πρόεδρος Δικτύου Ειρήνων Αρχών Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης

Έχουμε να προσφέρουμε τις εμπειρίες μας

Νικήτας Κακλιαμάνης

Η Διοικητική Μεταρρύθμιση δεν τελειώνει με
την κατάθεση πρότασης ή ψήφιση ενός νόμου

Ετήσιο Συνέδριο ΚΕΔΚΕ

Ωριμες οι συνθήκες για νέα αρχιτεκτονική
Κράτους και Αυτοδιοίκησης

Editorial

«Τι πρέπει να πράξουμε, λοιπόν, για να βγούμε από τα χρόνια της... χολέρας, τα οποία ζούμε»;

Οι Σπαρτιάτες έθεσαν το ερώτημα λακωνικότερα όλων το 410 π.Χ. μετά τη ναυμαχία της Κυζίκου. «Έρρει τα κάλα, Μίνδαρος απεσύα, Πεινώντι τώνδρες, Απορίομες τι χρηδραν». (Καταστράφηκαν τα πλοία. Ο Μίνδαρος σκοτώθηκε. Οι άνδρες πεινούν. Απορούμε τι πρέπει να πράξουμε).

Είκοσι πέντε αιώνες μετά «το σκηνικό» της εποχής μας όχι μόνο μας θυμίζει την καταστροφή της Κυζίκου,

δικούς τους όρους.

Οι μη έχοντες περιμένουν πόσο «στενό» θα είναι «το κουστούμι» της ανάκαμψης της οικονομίας, της μείωσης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και χρεών.

Η κυβέρνηση ανακοινώνει συνεχώς μέτρα ανάκαμψης, στήριξης, ενίσχυσης της οικονομίας και προστασίας των πολιτών. Μέχρι τώρα όλοι περιμένουν να συγκεκριμενοποιηθούν αυτά τα μέτρα και να υπολογιστεί η απόδοσή τους.

Τα πολιτικά κόμματα βρίσκονται σε κατάσταση ανακατατάξεων, αναζητήσεων, επαναπροσδιορισμού

Απ' αυτό, λοιπόν, το «σκηνικό» ξεχωρίζουμε την προσπάθεια, αλλά και τη συμφωνία κομμάτων και Αυτοδιοίκησης να αποκτήσει νέα δομή, νέα αρχιτεκτονική η ελληνική πολιτεία, θεμέλιο της οποίας θα πρέπει να είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Μέχρι τώρα τα πράγματα είναι σε φάση συζήτησης και αναζήτησης και εν αναμονή των θέσεων της κυβέρνησης.

Πρώτος και σημαντικός σταθμός του διαλόγου που έχει δρομολογηθεί αναμένεται να είναι το ετήσιο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, που συγκαλείται στις 18-20 Ιανουαρίου. Πρόκει-

Το συνέδριο της ΚΕΔΚΕ μοναδική ευκαιρία να κατατεθούν οι θέσεις κυβέρνησης και Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος αναδιάρθρωσης δομών και αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης καθώς και προγράμματος οικονομικής μεταρρύθμισης.

αλλά είναι ακόμη πιο τραγικό και πιο σουρεαλιστικό. Θα αποτολμήσουμε μια περιγραφή του:

Η οικονομία –και κατ' επέκταση η χώρα– είναι στο χείλος της πτώχευσης και όμηρος διαφόρων οίκων αξιολόγησης, μάλιστα τόσο φερέγγυων που αξιολογούσαν με Α' τις τράπεζες, οι οποίες την επομένη κατέρρευσαν...

Επιπλέον έχουμε γίνει εύκολος στόχος ανηλεούς κριτικής από τους ισχυρούς της Ευρώπης, όχι τόσο για το καλό μας όσο γιατί τους τρομάζει η ιδέα της ομαδικής κατάρρευσης στον... γκρεμό του Ζαλόγγου, αγκαλιά με το ευρώ.

Οι έχοντες και κατέχοντες πιέζουν και απειλούν να επιβάλλουν (:) τους

της πολιτικής τους ταυτότητας, ενώ ταυτόχρονα απαριθμούν τι πρέπει να πράξει η κυβέρνηση για την έξοδο από την κρίση.

Στα του οίκου μας, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι σε κατάσταση γενικής αναμονής.

Οι αιρετοί, λοιπόν, αναμένουν να δουν τι θα γίνει με τον προϋπολογισμό, αλλά κυρίως τι θα φέρει ο Γενάρης και το Πρόγραμμα Σταθερότητας. Αναμένουν να δουν τι θα γίνει με τη Διοικητική Μεταρρύθμιση αλλά και πώς, με ποια μέσα θα προχωρήσει η νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης, για να δουν στη συνέχεια πώς θα πορευτούν, σε δέκα μήνες, στις δημοτικές εκλογές.

ται για το τελευταίο συνέδριο της τρέχουσας δημοτικής περιόδου, αλλά και το τελευταίο με αυτήν τη δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από όλους θεωρείται όχι μόνον πρώτης τάξης αλλά και η τελευταία ευκαιρία για να κατατεθούν συγκεκριμένα σχέδια και θέσεις κυβέρνησης και Αυτοδιοίκησης και για να δρομολογηθεί, επιτέλους, η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος αναδιάρθρωσης και αποκέντρωσης των δομών και αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης, συνοδευόμενο από το αντίστοιχο και αναγκαίο πρόγραμμα οικονομικής μεταρρύθμισης.

Θα γίνει; Πολύ σύντομα η πράξη θα το δείξει.

Προτάσεις, ιδέες, σχόλια στο eta@kedke.gr

04 Προϋπολογισμός 2010: Περικοπές εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέχρι 11,5%

06 Όλες οι προσλήψεις υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ

10 ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΚΕ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
Στον αστερισμό ομόφωνων αποφάσεων για τις νέες δομές
Οι θέσεις των πολιτικών κομμάτων για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση
Οι αυτοδιοικητικές παρατάξεις για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση

23 Οι δήμαρχοι «στρώνουν» το δρόμο του Καποδίστρια

27 ΡΕΠΟΡΤΑΖ: Τ.Α. ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ
Η ανασύσταση του ΕΣΥ επιβάλλει αποκέντρωση Υπηρεσιών Υγείας στην Τ.Α.
Τι καταγράφει μελέτη του ΙΤΑ για τις υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας στην Αυτοδιοίκηση

34 ΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Ελληνες αιρετοί με... δύναμη από το εξωτερικό

36 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον Γιώργο Κοντορίνη,
πρόεδρο Δικτύου Ελλήνων Αιρετών της Ευρώπης

38 Ηλεκτρονική διακυβέρνηση εναντίον οικονομικής κρίσης

- 44** Στοχεύοντας σε κοινωνία μηδενικών αποβλήτων
- 46** Διαχείριση στερεών αποβλήτων και οικονομική κρίση
Των Ράλλη Γκέκα, Κατερίνας Μήτσου
- 48** ΑΡΘΡΟ: Τη δική της Πράσινη Χάρτα δημιουργεί η Τ.Α.,
του Δημήτρη Μπαϊρακτάρη
- 50** Η Διάσκεψη της ελπίδας, του Βασίλη Κοραχάη
- 51** Από το Μάαστριχ στη Λισαβόνα: Πώς η νέα συνθήκη της Ε.Ε. ενισχύει
τους δήμους και τις περιφέρειες της Ευρώπης
- 53** ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ: Βερολίνο, η πόλη που ένωσε το «διχασμένο»
παρελθόν της με το αύριο
- 57** ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ
- 61** Εκτός ΣΥΝόρων
- 63** ΕνΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Εκδότης:

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας
Ακαδημίας & Γενναδίου 8
106 78 Αθήνα
Τηλ. Κέντρο: 210 38 99 600, Fax: 210 38 20 807
email: eta@kedke.gr

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Νικήτας Κακλαμάνης

Διεύθυνση - Επιμέλεια Σύνταξης:
Θυρανία Σούλη

Συντακτική Ομάδα:

Δημήτρης Μαρής
Νικοπέτα Μουτούση
Ηλίας Μπενέκος

Διόρθωση κειμένων:
Νίκη Σαϊτού

Εκδοτική Παραγωγή:

Σύγχρονες Εκδόσεις Κορυφή Α.Ε.
Εθνικής Αντιστάσεως & Ελ. Κωστοπούλου
Παλλήνη
Τηλ.: 210 66 65 669, 210 66 65 812

Σχεδιασμός - Σελιδοποίηση:

bmplus
Σαράντα Εκκλησιών 8, 162 31 Βύρωνα
Τηλ.: 210 76 67 544
email: info@bmplus.gr

46

Διαχείριση στερεών αποβλήτων και οικονομική κρίση

51

Από το Μάαστριχ στη Λισαβόνα: Πώς η νέα συνθήκη της Ε.Ε.
ενισχύει τους δήμους και τις περιφέρειες της Ευρώπης

53

Βερολίνο, η πόλη που ένωσε το «διχασμένο»
παρελθόν της με το αύριο

Περικοπές εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέχρι **11,5%**

Ν. Κακλαμάνης

«Σε ό,τι αφορά τους θεσμοθετημένους πόρους η ΚΕΔΚΕ δεν μπορεί να διαπραγματευτεί ούτε ένα ευρώ»

Η κατάρρευση του κρατικού προϋπολογισμού του 2009 φαίνεται πως θα στοιχίσει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση 283 εκατ. ευρώ. Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του 2010 οι «οπαδοί της δημιουργικής λογιστικής» βλέπουν οριακή αύξηση των εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά 1,98%, ενώ οι «απαισιόδοξοι» μετρούν μείωση 11,6% σε σχέση με φέτος.

Γ. Παπακωνσταντίνου:
Έχετε δίκιο, αλλά...

Ο υπουργός Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου κατά την πρώτη συνάντηση που είχε με την ηγεσία της ΚΕΔΚΕ, πρώτον, αποδέχτηκε ως δίκαια τα αιτήματα της Αυτοδιοίκησης, δεύτερον, αποφάνθηκε ότι τα σημερινά περιθώρια των δημοσίων οικονομικών είναι περιορισμένα και τρίτον, παραδέχτηκε ότι η ΚΕΔΚΕ δεν ζητεί τίποτε παραπάνω από την εφαρμογή του Συντάγματος και των νόμων. Σε κάθε περίπτωση ο υπουργός δεσμεύτηκε να απαντήσει στα αιτήματα της ΚΕΔΚΕ εγγράφως εντός λογικού χρονικού διαστήματος.

Επίσης, ο υπουργός Οικονομικών δήχτηκε ως βασική αρχή της φορολογικής μεταρρύθμισης και τη φορολογική αποκέντρωση. Για το λόγο αυτό ζήτησε από την ΚΕΔΚΕ τον ορισμό εκπροσώπων της στην κεντρική επιτροπή για τη φορολογική μεταρρύθμιση, αλλά και τις επιτροπές εμπειρογνομόνων, μία εκ των οποίων θα έχει αντικείμενο τη φορολογία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Γ. Ραγκούσης:

Οι δήμοι δεν έχουν προσωπικό, δόμες και πόρους

Ο υπουργός Εσωτερικών Γ. Ραγκούσης

σε πρόσφατη ομιλία του στο συνέδριο του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου αποδέχτηκε ότι σήμερα «οι δήμοι δεν έχουν επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό, δεν έχουν δομές, δεν έχουν πόρους». Σημείωσε ότι «χρησιμοποιούμε δήμους που θα έχουν πραγματική οικονομική αυτοτέλεια και ενισχυμένους διοικητικούς μηχανισμούς», καθώς και ότι «η Νέα Αρχιτεκτονική είναι αναγκαία και επείγουσα όσο ποτέ».

Ωστόσο, με τα σημερινά δεδομένα της οικονομικής κρίσης, των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και την κυβερνητική πολιτική για περιορισμό των δημοσίων δαπανών είναι απορίας άξιον η εμμονή του υπουργείου Εσωτερικών να προωθεί –μέχρι τώρα– μέτρα και δράσεις (βλ. δημιουργία υπηρεσιών καθαριότητας σε μικρούς και τουριστικούς δήμους), που αφενός θα αυξήσουν κατακόρυφα το κόστος λειτουργίας των δήμων χωρίς να παράγουν ταυτόχρονα την παραγωγικότητα και αποδοτικότητα, αφετέρου χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους ότι σ' ένα χρόνο θα υπάρχει η Διοικητική Μεταρρύθμιση, και άρα τέτοιου είδους μέτρα θα είναι άνευ αντικειμένου.

Το αίτημα της ΚΕΔΚΕ σ' ό,τι αφορά την αποκομιδή των απορριμμάτων για την ισχύ μεταβατικού σταδίου μέχρι την έναρξη λειτουργίας του «Καποδίστρια 2» αποτελεί τη μόνη δίκαιη, αποτελεσματική οικονομική λύση, η οποία μπορεί να υπάρξει με βάση τα σημερινά οικονομικά δεδομένα κρατών και Αυτοδιοίκησης.

ΚΕΔΚΕ:

«Ναι» στη μεταρρύθμιση χωρίς τα βαρίδια του παρελθόντος

Η ΚΕΔΚΕ πιστεύει ότι για να προχω-

ρήσει αποτελεσματικά η Διοικητική Μεταρρύθμιση προαπαιτείται να έχει απαλλαγεί η Αυτοδιοίκηση από όλα τα βαρίδια του παρελθόντος. Στα τελευταία, δε, συνέδριά της το πρώτο που θέτει μεταξύ των όρων και των προϋποθέσεων είναι και το να επιλυθούν τα οικονομικά προβλήματα των δήμων.

Κομβικό σημείο για το μέλλον –και ιδιαίτερα το οικονομικό– της Αυτοδιοίκησης παραμένουν η κατάθεση μέσα στον Ιανουάριο του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης, αλλά και ο διάλογος για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση.

Ο κύκλος των διαπραγματεύσεων –έτσι και αλλιώς– τώρα αρχίζει και θα συνεχιστεί. Μένει να δούμε αν και πώς θα αποτυπωθούν στα πραγματικά οικονομικά δεδομένα, οι διαπιστώσεις και οι στόχοι των κυβερνήσεων και η υλοποίηση των προϋποθέσεων που θέτει η Αυτοδιοίκηση.

Ας δούμε, όμως, τι δείχνουν τώρα τα οικονομικά δεδομένα για το 2009, όσο και τι προβλέπει ο κρατικός προϋπολογισμός για τα έσοδα της Αυτοδιοίκησης το 2010.

Πώς κλείνει ο κρατικός προϋπολογισμός 2009

Σύμφωνα με τις οικονομικές αναλύσεις της ΚΕΔΚΕ για το 2009:

Η διαφορά μεταξύ των ποσών τα οποία είναι εγγεγραμμένα στην ΚΥΑ των ΚΑΠ 2009 και της εκτίμησης πραγματοποίησης 2009 είναι 178 εκατ. ευρώ.

Για τη ΣΑΤΑ η εκτίμηση πραγματοποιήσεων του 2009 ανέρχεται σε 1.002 εκατ. ευρώ, από 1.107 εκατ. ευρώ που ήταν η αντίστοιχη ΚΥΑ του 2009. Άρα, είναι προς διευκρίνιση πώς θα καλυφθεί η διαφορά των 105 εκατ. ευρώ του 2009.

ΑΜΕΣΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Τ.Α. σε εκατ. €	
ΚΑΠ	
ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ (δωδεκατημόριο)	202
ΜΗ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΘΗΣΕΑ	88
ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ	24
ΦΟΡΟ ΖΥΘΟΥ κλπ.	80
ΣΥΝΟΛΟ	394
ΣΑΤΑ	
ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ (τέταρτη δόση)	127
ΣΑΤΑ- ΟΦΕΙΛΗ	62,5
ΣΥΝΟΛΟ	189,5
ΓΕΝΙΚΟΣΥΝΟΛΟ	583,5

Με νομοθετική παρέμβαση το 2009 δεν έγινε παρακράτηση από τους ΚΑΠ για τη χρηματοδότηση του «ΘΗΣΕΑ». Με το ποσό αυτό, ύψους 266 εκατ. ευρώ, χρηματοδοτήθηκε η μισθοδοσία των μονιμοποιηθέντων με το Π.Δ.164/04 και η λειτουργία των κοινωνικών δομών. Από το παραπάνω ποσό έχουν κατανεμηθεί δύο δόσεις των 88 εκατ. ευρώ. Αναμένεται η απόδοση της τελευταίας δόσης, που σημειωτέον καλύπτει μισθοδοσία, άρα αυστηρά λειτουργικές δαπάνες. Η κυβέρνηση είχε δεσμευτεί να καλύψει το κόστος μεταφερθεισών αρμοδιοτήτων με 187,5 εκατ. ευρώ το 2009. Έχουν γίνει δύο κατανομές των 62,5 εκατ. ευρώ και αναμένεται η εκκαθάριση.

Η ΚΕΔΚΕ, μετά τη ματαίωση του προγράμματος απασχόλησης 20.000 ανέργων στους ΟΤΑ, ζητεί με νομοθετική ρύθμιση να επιστρέψουν στην Αυτοδιοίκηση τα 80 εκατ. ευρώ (από φόρο ζύθου, τέλη διαφήμισης και ΤΑΠ), που παρακρατήθηκαν προκειμένου να εξασφαλιστεί η χρηματοδότησή του.

Το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ» -χρηματοδοτείται κατά πλειονότητα με πόρους της Τ.Α., τρέχει ήδη με ανεξόφλητα τιμολόγια, ενώ έχει προοπτική συνέχισης μέσω του ΕΣΠΑ-περιμένει την απόδοση 24 εκατ. ευρώ.

Οι άμεσες οφειλές, δηλαδή, προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι της τάξης των 583,5 εκατ. ευρώ (βλέπε αναλυτικά σχετικό πίνακα).

Ο υπουργός Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου κατά τη συνάντηση που είχε με την ΚΕΔΚΕ υποσχέθηκε να δώσει τις απαντήσεις στα παραπάνω αιτήματα.

Τι προβλέπει ο κρατικός προϋπολογισμός 2010

Σε ό,τι αφορά τον κρατικό προϋπολογισμό 2010 και σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση: Λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση πραγματοποιήσεων 2009 και του προϋπολογισμού του 2010, οι ΚΑΠ εμφανίζουν αύξηση 1,98%. Με τον αντίστοιχο υπολογισμό οι συνολικοί πόροι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τον τακτικό προϋπολογισμό προϋπολογίζονται ότι θα παρουσιάσουν αύξηση 0,8%.

Αν, όμως, λάβουμε υπόψη τις προβλέψεις του κρατικού προϋπολογισμού του 2009 και την αντίστοιχη πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του 2010 η διαφορά μεταξύ των ΚΑΠ παρουσιάζουν μείωση 121,4 εκατ. ευρώ ή 4,2%. Στην περίπτωση που δεν συνυπολογιστεί στους ΚΑΠ η ετήσια απόδοση των παρακρατηθέντων (213,9 εκατ. ευρώ), τότε η μείωση ανέρχεται στο 11,6%.

Στον προϋπολογισμό του 2010 έχουν συνυπολογιστεί στους ΚΑΠ τα 213,9 εκατ. ευρώ των παρακρατηθέντων.

Στους ΚΑΠ του 2010 γίνεται παρακράτηση για «ΘΗΣΕΑ», χωρίς να υπάρχει πρόβλεψη για την κάλυψη της μισθοδοσίας των μονιμοποιηθέντων με το Π.Δ. 164/04 και των λειτουργικών δαπανών των κοινωνικών δομών.

Η ΣΑΤΑ προϋπολογίζεται στα 800 εκατ. ευρώ, από 1.107 εκατ. ευρώ που ήταν η αντίστοιχη ΚΥΑ του 2009. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση πραγματοποιήσεων του 2009 ανέρχεται σε 1.002 εκατ. ευρώ. Αρα παραμένει, επίσης, προς

διευκρίνιση πώς θα καλυφθεί η διαφορά των 105 εκατ. ευρώ του 2009.

Στα τέλη κυκλοφορίας υπάρχει διαφορετικός κωδικός για τα τέλη που επιβάλλονται με τη χορήγηση ειδικού σήματος (τέλη που συμμετέχει η Τ.Α.) (κωδ. 1363) και τα τέλη περιβαλλοντικής επιβάρυνσης οχημάτων (κωδ. 1364)

Μεγάλη απώλεια, από 36,6 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό του 2009 σε 23 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό του 2010, εμφανίζει η επιχορήγηση των ΔΕΥΑ.

Μηδενική είναι η πρόβλεψη για επιχορήγηση των ΑμΕΑ- «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ».

Μηδενική, επίσης, είναι η πρόβλεψη για τη χρηματοδότηση της μερικής απασχόλησης.

Μηδενική είναι η πρόβλεψη για οικονομικά κίνητρα σε ΟΤΑ για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Σε γενικές γραμμές και σ' ό,τι αφορά την εφαρμογή του νόμου 1828/89 οι αποκλίσεις είναι υπαρκτές (βλέπε σχετικό πίνακα).

Η ΚΕΔΚΕ, πάντως, με δεδομένη τη δύσκολη οικονομική κατάσταση, αυτό που κατέστησε σαφές στον υπουργό Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου είναι πως δεν ζητεί τίποτε περισσότερο από την τήρηση του Συντάγματος και των νόμων.

«Εμείς, δήλωσε ο πρόεδρος Ν. Κακλαμάνης, επισημάναμε στον υπουργό πως σε ό,τι αφορά τους θεσμοθετημένους πόρους η ΚΕΔΚΕ δεν μπορεί να διαπραγματευτεί ούτε ένα ευρώ».

ΕΦΑΡΜΟΓΗ Ν. 1828/89				
	Κρατικός προϋπολογισμός 2010	% που αναλογεί στην Τ.Α	Ποσό που έχει εγγραφεί στον τακτικό προϋπολογισμό	Διαφορά
Τέλη Κυκλοφορίας	1.101.400.000	991.260.000	982.600.000	-8.660.000
Φόρος μεταβίβασης	516.500.000	15.495.000	15.100.000	-395.000
Φόρος εισοδήματος*	13.886.000.000	2.707.770.000	2.395.000.000	-312.770.000
Φόρος επί των τόκων καταθέσεων	649.000.000	129.800.000	91.000.000	-38.800.000
ΣΥΝΟΛΟ				-360.625.000

* Στο φόρο εισοδήματος ο νόμος ορίζει τη συμμετοχή της Τ.Α. στα καθαρά έσοδα, τα οποία και με την παρακράτηση υπέρ ΟΓΑ κυμαίνονται κάθε χρόνο στο 90% περίπου των μικτών εσόδων. Για φέτος η διαφορά μεταξύ του 19,5% των μικτών εσόδων και του ποσού που έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό είναι 11,5%

Ριζικές ανατροπές με το νέο νόμο προσλήψεων

Όλες οι προσλήψεις υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ

Μέχρι το 2011 το μεταβατικό στάδιο

Σημαντικές ανατροπές επέρχονται ως προς τον τρόπο και τη διαδικασία των προσλήψεων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με το νέο νομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που αναμένεται να ψηφιστεί σύντομα.

Το επόμενο διάστημα οι δήμοι θα πρέπει να προσδιορίζουν τις ανάγκες τους σε προσωπικό και να καταθέσουν το σχετικό αίτημα στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού, προκειμένου να τους εγκριθούν.

Με εγκύκλιο του υπουργείου θα ζητείται στις αρχές Ιανουαρίου να προχωρήσουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην καταγραφή των θέσεων που καλύπτουν πραγματικές ανάγκες και θα πρέπει να καλυφτούν και πάλι με συμβάσεις μίσθωσης έργου.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση απασχολούνται περίπου 10.000 εργαζόμενοι με σύμβαση έργου.

Από την πρώτη χαρτογράφηση που έγινε από την ΚΕΔΚΕ διαπιστώθηκε ότι 70% των περιπτώσεων καλύπτουν πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών. Αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι ακόμα και με τα νέα δεδομένα, που διαμορφώνονται μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου, οι δήμοι θα μπορούν να ανανεώσουν τις συμβάσεις αυτές.

Για το υπόλοιπο 30% δεν θα μπορεί να γίνει ανανέωση, καθώς οι συμβάσεις που είχαν συναφθεί ήταν σε τομείς που εξαιρούνται από το νέο νόμο, όπως, για παράδειγμα, γραμματειακό και διοικητικό προσωπικό. Σε ό,τι αφορά τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, αν και έχουν ζητηθεί στοιχεία

από το υπουργείο Εσωτερικών, προς το παρόν η εικόνα δεν είναι ξεκάθαρη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, οι θέσεις που καλύπτονται στους δήμους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου υπολογίζονται στις 15.000.

Πάντως, το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ σε συνεδρίασή του στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου είχε διατυπώσει το αίτημα προκειμένου να υπάρξουν τροποποιήσεις σε δύο βασικούς τομείς: Στην αύξηση της μοριοδότησης της εντοπιότητας και της εμπειρίας των συμβασιούχων στον ίδιο φορέα. Στο γενικότερο ζήτημα της σταδιακής αντικατάστασης των θέσεων ορισμένου χρόνου με μόνιμο προσωπικό, οι δήμαρχοι διαπιστώνουν ότι θα υπάρξει μια επιπλέον οικονομική επιβάρυνση, η οποία σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνάει το 70%.

Τι δείχνει η χαρτογράφηση

Σύμφωνα με στοιχεία που συγκεντρώθηκαν στην ΚΕΔΚΕ, από το 90% των δήμων της χώρας προκύπτει ότι 9.535 πολίτες απασχολούνται με συμβάσεις έργου σε υπηρεσίες και φορείς των ΟΤΑ. Ειδικότερα:

31,47% (3.001 θέσεις) αφορούν κεντρικές-διοικητικές υπηρεσίες των δήμων.

Στους παιδικούς σταθμούς απασχολείται το μεγαλύτερο ποσοστό των συμβάσεων που θα πρέπει να ανανεωθούν.

Από τα στατιστικά δεδομένα προκύπτει ότι 17,85% των συμβάσεων έργου αφορούν θέσεις παιδικών σταθμών, 12,40% του συνόλου απασχολούνται σε Νομικά Πρόσωπα των δήμων και 12,29% σε Οργανισμούς Νεολαίας και Άθλησης.

Σε αμιγείς και κοινωφελείς δημοτικές επιχειρήσεις απασχολείται το 11,28% του συνόλου των συμβασιούχων, το 6,39% σε πνευματικά κέντρα και το 4,82% σε ΚΑΠΗ.

Ένα μικρό ποσοστό απασχολείται σε ΔΕΥΑ, Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών και Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία.

Από την τελική επεξεργασία των επίμαχων στατιστικών δεδομένων θα προκύψει πού υπάρχουν πραγματικές ανάγκες σε κάθε δήμο.

Συν 70% το κόστος αντικατάστασης σύμβασης έργου με αορίστου

Πάνω από το 70% εκτινάσσεται το κόστος στις περιπτώσεις που αντικατασταθεί ένας συμβασιούχος με ένα μόνιμο ή αορίστου χρόνου. Το ποσό αυτό αυξάνεται κατακόρυφα εάν πρόκειται για εργαζόμενο παντρεμένο με προϋπηρεσία και τρία παιδιά.

Στην πλέον αισιόδοξη εκδοχή το κόστος αντικατάστασης μιας σύμβασης έργου με μόνιμου ή αορίστου χρόνου φθάνει στο 50%!

Τα αριθμητικά αυτά δεδομένα δεν αποτελούν εκτιμήσεις αλλά πραγματικά στοιχεία, τα οποία προέκυψαν από λογιστικούς υπολογισμούς των συνεργατών του προέδρου της ΚΕΔΚΕ και δημάρχου Αθηναίων Νικήτα Κακλαμάνη.

Σημαντική απόκλιση παρουσιάζουν τα κόστη σε περίπτωση που αντικατασταθούν οι συμβασιούχοι με θέσεις μόνιμων. Σε πολλές περιπτώσεις οι διαφορές ξεπερνούν ακόμα και το 70%, ενώ η ετήσια επιβάρυνση των φορέων μπορεί να ξεπεράσει τις 13.500 ευρώ

ανά εργαζόμενο.

Για παράδειγμα, σ' ένα δήμο ένας συμβασιούχος υπάλληλος χωρίς προϋπηρεσία, έγγαμος και μ' ένα παιδί λαμβάνει μηνιαίες αποδοχές της τάξεως των 868 ευρώ, αν η σύμβασή του ήταν μόνιμη οι αποδοχές του θα έφθαναν στα 1.196 ευρώ, ενώ αν είχε σύμβαση αορίστου χρόνου θα λάμβανε 1.296 ευρώ. (Ο πίνακας που έχει στα χέρια του και ο υπουργός Εσωτερικών Γιάννης Ραγκούσης έχει επεξεργαστεί από το γενικό γραμματέα του Δήμου

σίας και με δύο ή τρία παιδιά, τότε η διαφορά ξεπερνάει το 70%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσε η ΚΕΔΚΕ στον υπουργό, η διαφορά του κόστους σε ετήσια βάση μπορεί να εκτιναχθεί στις 13.500 ευρώ ανά εργαζόμενο. Ο Δήμος Αθηναίων απασχολεί 1.141 εργαζομένους με σύμβαση έργου, αν υπολογιστεί ότι οι μέσες ετήσιες αποδοχές ενός εργαζομένου στην καθαριότητα από υπερωριακή εργασία και νυχτερινή απασχόληση ανέρχονται σε 7.425 ευρώ, τότε προκύπτει ένα συνολικό ετήσιο επιπλέον κόστος το οποίο ξεπερνά τα 4 εκατ. ευρώ!

Το μεταβατικό στάδιο και οι αλλαγές στις προσλήψεις Σύμφωνοι οι δήμαρχοι με την πλειονότητα των ρυθμίσεων

Εμμένει στην πρότασή της η ΚΕΔΚΕ να παραμείνει η ενισχυμένη μοριοδότηση εμπειρίας, ενώ προτείνει να αυξηθεί η μοριοδότηση και της εντοπιότητας. Σε συνάντηση που είχε το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου η Εκτελεστική Επιτροπή της ΚΕΔΚΕ, με επικεφαλής τον πρόεδρό της Νικήτα Κακλαμάνη, με τον υπουργό Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Γιάννη Ραγκούση επισημάνθηκε ότι –πλην ορισμένων εξαιρέσεων– οι αλλαγές που γίνονται τους βρίσκουν

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΚΑΘΑΡΕΣ ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ (σε ευρώ)	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΟΥ (μηνιαίο κόστος, σε ευρώ)	ΔΙΑΦΟΡΑ (Επιπλέον επιβάρυνση σε περίπτωση μετατροπής της σύμβασης)
ΜΟΝΙΜΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	1.196,00	868	328
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	1.296,00	868	428
ΣΥΜΒΑΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	1.296,00	868	428

Σενάριο για υπάλληλο χωρίς προϋπηρεσία, έγγαμο και με ένα παιδί.
Δεν υπολογίζονται υπερωρίες και νυχτερινά.

Αθηναίων Ηλία Θεοδώρου και αφορά πραγματικές αποδοχές μόνιμων και συμβασιούχων.)

Αξίζει να επισημανθεί ότι στο σύνολο δεν έχει υπολογιστεί το κόστος υπερωριών και νυχτερινής απασχόλησης. Σε περίπτωση που υπολογιστούν και αυτά τα ποσά, η διαφορά μεταξύ ενός μόνιμου και ενός συμβασιούχου ανεβαίνει στο 60%. Αντίστοιχα αν υπολογιστούν και τα επιπλέον κόστη που προκύπτουν σε περιπτώσεις εργαζομένων με πολλά χρόνια προϋπηρε-

σύμφωνους.

Η Εκτελεστική Επιτροπή κατέθεσε στον υπουργό Εσωτερικών τις θέσεις της και πρότεινε να υπάρξουν αλλαγές σε ορισμένα σημεία, όπως η μοριοδότηση και το θέμα εργαζομένων στα δημοτικά ραδιόφωνα.

Ως προς τους συμβασιούχους διευκρινίστηκε ότι οι εγκρίσεις πριν από τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου των συμβάσεων έργου, ορισμένου χρόνου και μόνιμου προσωπικού θα προχωρήσουν κανονικά με το υφιστάμενο

καθεστώς. Σε μία κατ' άρθρο επεξεργασία του σχεδίου νόμου προκύπτουν μία σειρά από παρατηρήσεις και σημαντικές επισημάνσεις, για τις οποίες θα πρέπει να είναι γνώστες οι αιρετοί. Οι αλλαγές που επέρχονται στις προσλήψεις έχουν επεξεργαστεί από την αρμόδια επιστημονική επιτροπή της ΚΕΔΚΕ και εντοπίζονται στους παρακάτω βασικούς άξονες.

Συμβάσεις έργου-Απαγορεύσεις

Για την έκδοση της απόφασης σύναψης σύμβασης μίσθωσης έργου απαιτείται πλέον βεβαίωση του ΑΣΕΠ ότι πρόκειται για γνήσια σύμβαση έργου, που δεν υποκρύπτει εξαρτημένη εργασία και δεν καλύπτονται με αυτή πάγιες και διαρκείς ανάγκες. Με το άρθρο 10 του σχεδίου νόμου προβλέπεται ότι δεν επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου σε περιπτώσεις όπως:

Για κάλυψη διοικητικών αναγκών ή γραμματειακής εξυπηρέτησης του φορέα.

Εφόσον από τις διατάξεις του οικείου οργανισμού ή κανονισμού προβλέπονται οργανικές θέσεις ειδικότητας αντίστοιχης μ' αυτές για τις οποίες προτείνεται η κατάρτιση σύμβασης μίσθωσης έργου με φυσικά πρόσωπα. Εφόσον η επιλογή των προσώπων που θα εκτελέσουν το έργο με αντίστοιχη σύμβαση γίνεται από την οικεία υπηρεσία ή το φορέα.

Από τις διατάξεις αυτές εξαιρούνται οι ιατροί, οι οδοντίατροι, οι ελεγκτές ια-

τροί, οι θεραπευτές ιατροί των ασφαλιστικών ταμείων. Επίσης εξαιρούνται οι ιατροί και νοσηλευτές των δημοτικών ιατρείων, των ΚΑΠΗ και των κοινωνικών δομών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) πρώτου και δεύτερου βαθμού. Τέλος, εξαιρούνται και οι καλλιτέχνες όλων των ειδικοτήτων.

Το μεταβατικό στάδιο

Στις μεταβατικές διατάξεις προβλέπεται ότι οι συμβάσεις μίσθωσης έργου, οι οποίες λήγουν ή έληξαν εντός του Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2009 και εντός του Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2010, παρατείνονται από τη λήξη τους και μέχρι τις 30.4.2010, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των αναδόχων με σύμβαση μίσθωσης έργου είναι μεγαλύτερος του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού αριθμού του υπηρετούντος πάσης φύσεως προσωπικού του οικείου φορέα.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, διευκρινίζεται ότι κάθε ΚΕΠ νοείται ως διακριτός φορέας.

Για τους δήμους η μη επιβολή απαγόρευσης συνάψεως συγκεκριμένων κατηγοριών που προβλέπονται στο νόμο μπορεί να φθάσει ως της 31.12.2011. Ωστόσο, και πάλι όμως η σύναψη γίνεται με βεβαίωση του ΑΣΕΠ. Τέτοια απόφαση του υπουργού δύναται να προκληθεί από σχετικό αίτημα της οικείας υπηρεσίας του φορέα εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του νέου νόμου.

Να ενισχυθεί το κριτήριο της εντοπιότητας και της εμπειρίας

Οι δήμαρχοι ζητούσαν να τροποποιηθεί η διάταξη που αφορά την εμπειρία, ώστε να λαμβάνεται επιπλέον υπ' όψιν η προηγούμενη εμπειρία που αποκτήθηκε στον ίδιο ΟΤΑ ή σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ αυτού. Βασικό επιχείρημά τους προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση είναι ότι οι εργαζόμενοι αυτοί, έχοντας απασχοληθεί κάτω από τις ίδιες συνθήκες και στο ίδιο περιβάλλον με εκείνο όπου πρόκειται να εργαστούν, έχουν εξ αντικειμένου αποκτήσει μεγαλύτερη εμπειρία και είναι καταλληλότεροι για την κατάληψη της θέσης. Όπως υποστηρίζουν οι δήμαρχοι πρόκειται για αναγκαία πρακτική εναρμόνιση των αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας με τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών.

Μοριοδότηση

Στο άρθρο 4, το οποίο επαναπροσδιορίζει τα μόρια που λαμβάνουν οι υποψήφιοι και ουσιαστικά καταργεί τη προσαύξηση της μοριοδότησης λόγω εμπειρίας, επισημαίνεται ότι το άρθρο αυτό θίγει «περαιτέρω» την προσαύξηση 50%. Όπως υποστηρίζουν, αν υιοθετηθεί αυτή η τροποποιητική διάταξη, θα ανατραπεί η κλιμάκωση της μοριοδοτούμενης εμπειρίας βάσει της χρονικής διάρκειάς της και θα καθιερωθεί η μοριοδότηση με 7 μονάδες, ανά μήνα και μόνο για τους 60 πρώτους μήνες εμπειρίας.

Το επιχείρημα αυτό στοιχειοθετείται από τα δεδομένα που προκύπτουν από τις μονάδες-μόρια που θα λαμβάνουν πλέον όσοι έχουν εμπειρία. Συγκεκριμένα, η εμπειρία στο αντικείμενο της θέσης θα υπολογίζεται ως εξής:

Για τους πρώτους 12 μήνες: πέντε (5) μονάδες ανά μήνα = 60 μονάδες.

Για τους επόμενους 12 μήνες: οκτώ (8) μονάδες ανά μήνα = 96.

Για τους επόμενους δώδεκα μήνες: εννέα (9) μονάδες ανά μήνα = 108.

Για τους επόμενους δώδεκα μήνες: οκτώ (8) μονάδες ανά μήνα = 96.

Για τους επόμενους δώδεκα μήνες: πέντε (5) μονάδες ανά μήνα = 60.

Σύνολο 60 μηνών 420 μονάδες.

Ποσόστωση

Ένα επιπλέον ζήτημα δημιουργείται από την ποσόστωση των θέσεων που θα καλύπτονται από τους έχοντες και τους μη έχοντες εμπειρία.

Αυτό που ίσχυε πριν από τις επίμαχες αλλαγές ήταν ότι η εμπειρία δεν λαμβάνεται υπόψη ως βαθμολογούμενο κριτήριο για το 35% των θέσεων που προκηρύσσονται κατά κλάδο ή ειδικότητα ή για όσο μικρότερο ποσοστό θέσεων έως το 35%. Αυτό ανατρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 7 του σχεδίου νόμου, το οποίο προβλέπει ότι η εμπειρία δεν λαμβάνεται υπόψη ως βαθμολογούμενο κριτήριο για το πενήντα τοις εκατό (50%) των θέσεων που προκηρύσσονται ανά φορέα, κλάδο ή ειδικότητα. Συμπερασματικά προκύπτει ότι, ενώ υπό το καθεστώς του Ν. 2190 η εμπειρία δεν λαμβανόταν υπόψη το πολύ για το 35% των θέσεων, το νέο σχέδιο επιτάσσει τη μη λήψη υπόψη της εμπειρίας για το 50% των προκηρυσσομένων θέσεων.

Για τους γραπτούς διαγωνισμούς που διενεργούνται από το ΑΣΕΠ για τη κάλυψη κενών θέσεων, ο νέος νόμος δημιουργεί τροποποιήσεις ως προς τη μοριοδότηση. Με το σχέδιο διαπιστώνεται από τους δημάρχους ότι με το νέο νόμο αφενός «ενισχύεται» η πενταετής εμπειρία (ανερχόμενη από 3,5 σε 4 μονάδες), αφετέρου όμως καταργείται η μοριοδότηση της περαιτέρω των 5 ετών εμπειρίας. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 6 για τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων στους πίνακες κατάταξης, η βαθμολογία του γραπτού διαγωνισμού προσαυξάνεται κατά: μισή (0,5) μονάδα λόγω εμπειρίας ενός (1) τουλάχιστον εξαμήνου,

μία (1) μονάδα λόγω εμπειρίας δύο (2) τουλάχιστον εξαμήνων, μιάμιση (1,5) μονάδα λόγω εμπειρίας τριών (3) τουλάχιστον εξαμήνων, δύο (2) μονάδες λόγω εμπειρίας τεσσάρων (4) τουλάχιστον εξαμήνων, δύομισι (2,5) μονάδες λόγω εμπειρίας τριών (3) τουλάχιστον ετών, τρεις (3) μονάδες λόγω εμπειρίας τεσσάρων (4) τουλάχιστον ετών, τριάμισι (3,5) μονάδες λόγω εμπειρίας πέντε (5) τουλάχιστον ετών, τέσσερις (4) μονάδες λόγω εμπειρίας έξι (6) τουλάχιστον ετών, πέντε (5) μονάδες λόγω εμπειρίας οκτώ (8) τουλάχιστον ετών, έξι (6) μονάδες λόγω εμπειρίας δέκα (10) ετών και άνω.

Χρόνος ανεργίας

Για το χρόνος ανεργίας ο νέος υπολογισμός έχει ως εξής:

Διακόσιες (200) μονάδες για τέσσερις μήνες ανεργίας και εβδομήντα πέντε (75) μονάδες ανά μήνα ανεργίας άνω των τεσσάρων μηνών, με ανώτατο όριο τους δώδεκα (12) μήνες.

Μονογονεϊκές οικογένειες

Ο νέος νόμος εισάγει πριμοδότηση του υποψήφιου γονέα μονογονεϊκής οικογένειας.

α) Πενήντα (50) μονάδες για κάθε τέκνο, προκειμένου για υποψήφιο που έχει την ιδιότητα γονέα μονογονεϊκής οικογένειας.

β) Πενήντα (50) μονάδες για κάθε μέλος προκειμένου για υποψήφιος που έχουν την ιδιότητα τέκνου μονογονεϊκής οικογένειας.

Τις παραπάνω μονάδες θα έχει δικαίωμα να λαμβάνει μόνον ένα μέλος της ίδιας οικογένειας κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος.

Τίτλος σπουδών

Ενισχύεται στο διπλάσιο η μοριοδότηση του βασικού τίτλου σπουδών. Οι μονάδες του βασικού τίτλου σπουδών με δύο δεκαδικά ψηφία των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ πολλαπλασιάζονται με τον αριθμό σαράντα (40) και εκείνες του βαθμού του τίτλου της κατηγορίας ΔΕ με τον αριθμό είκοσι (20).

Από το ΑΣΕΠ οι εποχικές ανάγκες

Όπως προβλέπεται στην παράγραφο 8, του άρθρου 9 του σχεδίου Νόμου, με κοινή απόφαση των υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου κατά περίπτωση υπουργού, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας έξι μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, ύστερα από πρόταση του οικείου φορέα και γνώμη του ΑΣΕΠ, εξειδικεύονται, ανά υπηρεσία ή φορέα, οι εποχικές ανάγκες και προσδιορίζεται ο αριθμός του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που απαιτείται για την κάλυψή τους.

Στην παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι για την αντιμετώπιση απροβλέπτων και επείγουσών αναγκών επιτρέπονται εξαιρέσεις μόνο σε περιπτώσεις εκτεταμένων ζημιών από σεισμούς, πλημμύρες, παγετούς και πυρκαγιές. Επιτρέπεται, επίσης, η πρόσληψη από τις πιο πάνω υπηρεσίες και φορείς ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε περιπτώσεις άμεσης ανάγκης λήψης προληπτικών ή κατασταλτικών μέτρων λόγω σοβαρής απειλής της δημόσιας υγείας.

*Η διαδικασία ψήφησης και δημοσίευσης του νέου νόμου των προσλήψεων βρίσκει την Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης επί του πιεστηρίου.

ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΚΕ, 18-20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010

Στον αστερισμό ομόφωνων αποφάσεων για τις νέες δομές

- Οριακά τα χρονικά περιθώρια μέχρι τις εκλογές του 2010
- Χρειάζονται «χειρουργικές επεμβάσεις» για να πετύχει το εγχείρημα

Το πακέτο των αλλαγών στη διοικητική δομή της χώρας βρίσκεται στο επίκεντρο ενός ακόμη τακτικού συνεδρίου της ΚΕΔΚΕ. Η κυβερνητική εξαγγελία για καθιέρωση αιρετής περιφερειακής διοίκησης και η πρόθεση για συνενώσεις των δήμων αποτελούν τα σημεία αιχμής των συζητήσεων κατά το τριήμερο συνέδριο στις 18 με 20 Ιανουαρίου.

Με όχημα τις ομόφωνες αποφάσεις τους οι αιρετοί εκφράζουν την πάγια θέση τους υπέρ της ανάγκης προώθησης της διοικητικής αναδιάρθρωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ωστόσο, έχουν καταστήσει σαφές πως για τις όποιες αλλαγές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι όροι και οι προϋποθέσεις που –όπως αναφέρθηκε και σε πρόσφατη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης– προβλέπουν «την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος αναδιάρθρωσης των δομών και των αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης, συνοδευόμενο από αντίστοιχο πρόγραμμα οικονομικής μεταρρύθμισης».

Στο πλαίσιο αυτό οι προτάσεις της κυβέρνησης ανοίγουν ένα νέο κύκλο διαλόγου, ενώ παράλληλα θα πρέπει να ενεργοποιηθούν όλοι οι φορείς (από την κεντρική διοίκηση, τους φορείς της Αυτοδιοίκησης έως τις επιτροπές της «νέας αρχιτεκτονικής», όπως ονομάζεται το σχέδιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης, αλλά και οι ίδιοι οι πολίτες), προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος δημιουργίας των νέων δομών μέχρι τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές του Νοεμβρίου του 2010.

Τα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια σε σχέση με τις αναγκαίες «χειρουργικές επεμβάσεις» που απαιτούνται, ώστε να μη γίνουν πρόχειροι σχεδιασμοί και τελικά στην πράξη να μη στηριχθεί

ουσιαστικά το εγχείρημα του δεύτερου Καποδίστρια, αποτελούν εξάλλου και το βασικό στοιχείο των επιφυλάξεων από την πλευρά των αιρετών.

Σύμφωνα και με τις επισημάνσεις της αρμόδιας επιτροπής, που ανέλαβε κατ' εντολή του υπουργείου Εσωτερικών την κατάρτιση του προγράμματος των νέων συνενώσεων, στο διάστημα που ακολουθεί θα πρέπει να προωθηθούν αλλαγές στη βάση 4 βασικών αρχών: της δημοτικής αποκέντρωσης, της

αποσαφήνισης του νέου εκλογικού συστήματος για τα δημοτικά συμβούλια, της κατανομής των αρμοδιοτήτων, καθώς και της οριστικοποίησης των κριτηρίων για τις συνενώσεις.

Η δημοτική αποκέντρωση αποτελεί στην ουσία το πρώτο ζητούμενο για τις δομές, έτσι ώστε να γίνουν με το νέο διοικητικό χάρτη πραγματικότητα οι αρχές της εγγύτητας και της επικουρικότητας, να διαμορφωθούν, δηλαδή, πραγματικά ισχυροί και απο-

Τι πρέπει να διασφαλίζει ο «Καποδίστριας II»

Επτά όρους για την επιτυχία του ώριμου αιτήματος των συνενώσεων και της ισχυροποίησης των δήμων θέτουν οι αιρετοί για τους νέους, ισχυροποιημένους δήμους:

- 1. Βιωσιμότητα.**
- 2. Δυνατότητες παροχής ικανοποιητικών υπηρεσιών και αναπτυξιακών παρεμβάσεων.**
- 3. Ανταγωνιστικότητα.**
- 4. Αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού.**
- 5. Προστασία του αστικού, αγροτικού και φυσικού περιβάλλοντος.**
- 6. Ισόρροπη ανάπτυξη.**
- 7. Συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο.**

τελεσματοίκοι δήμοι στην υπηρεσία των πολιτών.

Το νέο εκλογικό σύστημα απαντά στο ερώτημα σε ποιες μονάδες θα εκλέγονται στο εξής οι δημοτικοί σύμβουλοι, διευκρινίζοντας τον τρόπο εκπροσώπησης των παλαιών δήμων ή κοινοτήτων που πλέον θα αποτελούν διαμερίσματα των νέων συνενωμένων και μεγάλων ΟΤΑ.

Στο μεταξύ, το «αγκάθι» των αρμοδιοτήτων περιγράφεται σε μελέτη όπου μετά την κατάργηση των σημερινών νομαρχιών αναλύει ποιες πρέπει να πάνε στους νέους δήμους και ποιες στις νέες αιρετές περιφέρειες. Αντίστοιχη οφείλει να είναι η ανακατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ κράτους και Αυτοδιοίκησης.

Όσον αφορά τα κριτήρια για τις συνενώσεις χωρίζονται σε πληθυσμιακά, αναπτυξιακά, κοινωνικά και χωροταξικά

κά –όπως εξάλλου έχουν αποτυπωθεί και στη μελέτη του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αποτελεί τον... μπουσουλά των αλλαγών και την οποία έχει επικυρώσει επί της αρχής και η ΚΕΔΚΕ.

Μείζον θέμα αποτελεί η υπηρεσιακή, οργανωτική και οικονομική υποστήριξη των νέων δομών. Όπως είχε αναφέρει και ο πρόεδρος της Ένωσης και δήμαρχος Αθηναίων, Ν. Κακλαμάνης, αμέσως μετά τις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης και με αφορμή τις συνενώσεις: «Δεν ακούσαμε ούτε λέξη για τη βασική προϋπόθεση

υλοποίησης του “Καποδίστρια 2”, που είναι η προώθηση οικονομικής μεταρρύθμισης».

Αντιστοίχως, στο επίκεντρο της Ένωσης των νομαρχιών τίθεται εκτός από την αποκέντρωση, η διάρθρωση της νέας αιρετής περιφέρειας, ο τρόπος συγκρότησης της περιφερειακής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο αυτό, ακόμη και η άμεση ή έμμεση εκλογή περιφερειάρχη.

Οι προϋποθέσεις της ΚΕΔΚΕ

Κατ’ επανάληψιν οι αιρετοί παραπέμπουν στις αποφάσεις του συνεδρίου της Κυλλήνης του 2007, όταν και τότε η Διοικητική Μεταρρύθμιση κυριάρχησε στις συζητήσεις. Τότε, όπως και τώρα, παραμένουν αναλλοίωτες οι τρεις βασικές προϋποθέσεις, που αποτυπώθηκαν και στο σχετικό ψήφισμα:

1η προϋπόθεση:

Η αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να γίνει μεμονωμένα. Επιβάλλεται να αποτελεί μέρος ενός συνολικού Εθνικού Προγράμματος Μεταρρύθμισης του πολιτικού μας συστήματος και της Δημόσιας Διοίκησης σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

2η προϋπόθεση:

Ανεξάρτητα από την επιλογή του τρόπου συνενώσεων –των εθελοντικών με κίνητρα ή των υποχρεωτικών με συνοδευτικά μέτρα– θα πρέπει να προηγηθεί ο σχεδιασμός των νέων ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων ως «ανοικτών πόλεων», με κριτήρια πληθυσμιακά, πολιτισμικά, χωροταξικά και κοινωνικοοικονομικά, με αξιοποίηση της εμπειρίας των παλαιότερων σχεδιασμών, για να αποφευχθούν συνενώσεις που θα υπαγορεύονται από κομματικά και μικροπολιτικά κριτήρια, τα οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, ναρκοθέτησαν τον πρώτο «Καποδίστρια».

3η προϋπόθεση:

Απαρέγκλιτος όρος για την επιτυχή έκβαση ενός νέου κύματος συνενώσεων δήμων είναι η σύνταξη και υλοποίηση ενός Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος Υποστήριξης για τους νέους ΟΤΑ, το οποίο θα χρηματοδοτείται με πόρους, ανεξάρτητους από τους ΚΑΠ, θα αξιοποιεί συμπληρωματικά τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ και θα εξασφαλίζει τα ακόλουθα:

- την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και τη φορολογική αποκέντρωση,
- την κατασκευή των βασικών, απαραίτητων τεχνικών υποδομών για κάθε ανθρωπογεωγραφική ενότητα,
- τη στελέχωση των ΟΤΑ και την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού τους,
- την ανάπτυξη και οργάνωση των δημοτικών λειτουργιών και ιδιαίτερα των επιτελικών,
- την ολοκλήρωση της εισαγωγής των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στους ΟΤΑ,
- τη βελτίωση των σχέσεων των ΟΤΑ με το υπόλοιπο διοικητικό σύστημα, καθώς και με την κοινωνία των πολιτών.

Ο νέος χάρτης της Αυτοδιοίκησης

Του Μιλτιάδη Ηλ. Παπαϊωάννου*

Το ΠΑΣΟΚ, ταυτισμένο ιστορικά με τις μεγάλες αλλαγές στο χώρο της Αυτοδιοίκησης, έχει παρουσιάσει ένα συνολικό αλλά και συνεκτικό σχέδιο για τις νέες αλλαγές. Ο κατάλληλος πολιτικός χρόνος για την πλήρη υλοποίηση των αλλαγών είναι το σήμερα, ο επόμενος μήνας, αφού στόχος μας πρέπει να είναι οι δημοτικές και περιφερειακές εκλογές του 2010 να γίνουν με βάση το νέο γεωγραφικό χάρτη της Αυτοδιοίκησης. Για την υλοποίηση του στόχου οι επιμέρους θέσεις μου είναι:

1. Για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

- Ο προγραμματικός λόγος του ΠΑΣΟΚ έχει πληρότητα. Είναι σε συμφωνία με τις προτάσεις των φορέων την Αυτοδιοίκησης για καθιέρωση του δεύτερου βαθμού Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας. Ως αδύνατα σημεία θεωρώ τον αναλυτικό προσδιορισμό των αναγκαίων πόρων, αλλά και τον προσδιορισμό της εποπτείας (ελέγχων) της Περιφερειακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σήμερα η Κυβέρνηση επεξεργάζεται την εξειδίκευση της ανακατανομής των πόρων κεντρικής εξουσίας-Αυτοδιοίκησης.
- Έχουν προσδιορισθεί με σαφήνεια οι πρώτες αρμοδιότητες του νέου

θεσμού με βασική αποστολή την περιφερειακή ανάπτυξη.

- Ο καθορισμός του αριθμού και του μεγέθους (χωροθέτηση) Αυτοδιοικητικών Περιφερειών δεν πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο τριβών και άγονων συζητήσεων (έχουν προηγηθεί). Πρέπει να προχωρήσουμε με βάση τα σημερινά δεδομένα που περιέχουν το στοιχείο της παράδοσης, αλλά και το κεκτημένο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή τη θεσμοθέτηση 13 Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων.

- Για το εκλογικό σύστημα έχουν προταθεί δύο εναλλακτικά σενάρια, με σημείο αναφοράς την άμεση ή την έμμεση εκλογή του Περιφερειάρχη, αφού αφετηρία είναι η εκλογή Ενιαίου Περιφερειακού Συμβουλίου και η διατήρηση των σημερινών νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων ως αποκεντρωμένων υπηρεσιών του νέου νομικού προσώπου της Περιφέρειας. Η προσφορότερη λύση φρονώ ότι είναι η επιλογή της άμεσης εκλογής του Περιφερειάρχη. Είναι αυτονόητο ότι θα προβλεφθεί και η ελάχιστη εκπροσώπηση των νομών στο επίπεδο του ενιαίου Περιφερειακού Συμβουλίου.

2. Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

- Ο σχετικός διάλογος για συνενώσεις, με στόχο να οδηγηθούμε σε ισχυρούς δήμους, δεν έχει ολοκληρωθεί. Το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ) έχει διαμορφώσει, όσον αφορά το Πρόγραμμα Χωροθέτησης, την πρότασή του. Η πρόταση φαίνεται ότι έχει αδυναμίες ιδιαίτε-

ρα στο Νομό Αττικής. Υποστηρίζω ότι ο σχετικός διάλογος δεν πρέπει να ξεκινήσει από την αρχή. Έπρεπε ήδη να έχει ξεκινήσει με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης και με βάση την πρόταση του ΙΤΑ σε επίπεδο Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων και Νομαρχιακών Συμβουλίων, ώστε εκεί να υπάρξει η σύνθεση και η διαμόρφωση των τελικών αποφάσεων, με στόχο οι επόμενες εκλογές να γίνουν, όπως προανέφερα, με το νέο αυτοδιοικητικό χάρτη.

Στο πολιτικό ερώτημα –εθελοντική συνένωση με κίνητρα ή υποχρεωτική συνένωση με συνοδευτικά μέτρα στήριξης του εγχειρήματος;– η καθαρή μου απάντηση είναι ότι η επιλογή των εθελοντικών συνενώσεων έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα. Αν επιχειρηθεί, θα ανοίξουμε ένα νέο κύκλο τριβών και ανούσιων συζητήσεων με ενδεχόμενο αποτέλεσμα την καθυστέρηση υλοποίησης του εγχειρήματος ή και τη ματαίωσή του. Σε κάθε περίπτωση, θα σπαταλήσουμε πολύτιμο πολιτικό χρόνο. Γι' αυτό πρότασή μου είναι αναγκαστική συνένωση με συνοδευτικά μέτρα. Θεωρώ ότι το αίτημα είναι ώριμο ως αποτέλεσμα της προεργασίας και του διαλόγου που μέχρι σήμερα έχει γίνει. Είναι η ώρα των αποφάσεων. Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να τολμήσει έξω από μικροκομματικές σκοπιμότητες. Το παράδειγμα της Νέας Δημοκρατίας είναι παράδειγμα «προς αποφυγή».

3. Εκλογικό σύστημα

Δέσμευσή μας είναι –και θα τηρηθεί– η κατάργηση του ισχύοντος εκλογικού συστήματος του 42% και η επαναφορά στο προηγούμενο.

* Βουλευτής και πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Διατελέσοντας υπουργός και υφυπουργός Εσωτερικών

Διοικητική μεταρρύθμιση:

Αλλαγή του **Χάρτη** ή ευκαιρία **δυναμικής ανάπτυξης** των **τοπικών κοινωνιών**;

Του Θανάση Νάκου*

Ο ανασχεδιασμός και ο εκσυγχρονισμός της διοικητικής οργάνωσης της χώρας αποτελεί καθοριστικής σημασίας ζήτημα για τη βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και τον εκδημοκρατισμό της πολιτικής ζωής μας. Οι πολιτικές που θα ακολουθηθούν σε αυτό το κορυφαίο για τη χώρα ζήτημα θα κρίνουν σε μεγάλο βαθμό εάν η διοικητική μεταρρύθμιση θα δώσει ώθηση στην ανάπτυξη της απαιτούμενης δυναμικής στις τοπικές κοινωνίες και στην περιφέρεια, χωρίς να δημιουργήσει προβλήματα στη συνοχή της χώρας.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και η κεντρική διοίκηση χαρακτηρίζονται σήμερα από ένα πολύπλοκο και, κυρίως, αναποτελεσματικό διοικητικό πλέγμα, όχι μόνο στη διαχείριση κρίσεων, αλλά ακόμη και στην οργάνωση καθημερινών, σταθερών και παγίων διαδικασιών, με σημαντικές αλληλεπιδράσεις και παρενέργειες σε όλες τις βαθμίδες της διοικητικής οργάνωσης της χώρας.

Τα παραπάνω μαζί με τον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων έχουν οδηγήσει ξεκάθαρα σήμερα σε μια αναντιστοιχία ευθύνης και εξουσίας, με ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις στην αποτελεσματική άσκηση διοίκησης, ενώ οι πολυάριθμοι ΟΤΑ, με έλλειψη υποδομών,

πόρων, τεχνογνωσίας και ανθρώπινου δυναμικού, επιτείνουν αυτή τη κατάσταση.

Είναι πλέον καιρός να σταματήσουν αυτά τα φαινόμενα παθογένειας του διοικητικού συστήματος της χώρας και να σχεδιασθεί η συνολική διοικητική οργάνωση της χώρας, με διασφάλιση διοικητικών μονάδων που θα διαθέτουν επαρκές αναπτυξιακό δυναμικό, κατάλληλα οργανωμένες και στελεχωμένες δομές, ορθολογικό μείγμα αρμοδιοτήτων, εξουσιών και πόρων αυτοδιοίκησης.

Η διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας δεν πρέπει να περιορισθεί σε ακόμη μία σειρά «ασκήσεων επί χάρτου», αλλά σε μια μεθοδολογικά σχεδιασμένη και οργανωμένη παρέμβαση στον πυρήνα της χώρας, η οποία δεν θα αλλάξει μόνο το χάρτη της Ελλάδας, αλλά την πολιτική, οικονομική, κοινωνική και διοικητική οργάνωσή της. Κεντρικό ρόλο σε αυτό το σχεδιασμό θα πρέπει να έχει η οικονομική αυτοτέλεια των διαφορετικών βαθμών διοίκησης και αυτοδιοίκησης, με θεσμοθέτηση επαρκών δυναμικών πόρων και εξασφάλιση της ορθολογικής διαχείρισής τους, αλλά και η ενίσχυση των σχεδιαζόμενων δομών με στελεχιακό δυναμικό και δίκτυο υποδομών.

Επίσης, είναι ανάγκη να γίνει διακριτός ο ρόλος των διαφορετικών εξουσιών, κεντρικής διοίκησης, περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Στόχος ενός αξιόπιστου προγράμματος διοικητικής μεταρρύθμισης πρέπει να είναι η συνολική αναδιάρθρωση του διοικητικού μηχανισμού της χώρας με μεταρρυθμίσεις και συνενώσεις τόσο σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης όσο και σε επίπεδο περιφερειακού και αυτοδιοικητικού επιπέδου, γιατί

οποιαδήποτε αποσπασματική παρέμβαση θα είναι συγχρόνως και προβληματική. Το κρίσιμο στοιχείο δεν είναι οι αποκεντρωμένες μονάδες που θα προκύψουν από τη σχεδιαζόμενη διοικητική μεταρρύθμιση, αλλά κυρίως τα κριτήρια –γεωγραφικά, πληθυσμιακά, δημογραφικά, υποδομών– των συνενώσεων και διαμόρφωσης διοικητικών ορίων που θα χρησιμοποιηθούν για να προκύψουν ισχυρές διοικητικές οντότητες.

Για την περαιτέρω ενίσχυση της δημοκρατίας και της συμμετοχής των πολιτών στις αποφάσεις, στοιχείο απαραίτητο για την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, είναι σκόπιμο η διοικητική αναδιάρθρωση της χώρας να συντελεστεί σε δύο επίπεδα, πρώτα σε επίπεδο εθελοντικών συνενώσεων με παροχή ισχυρών κινήτρων και έπειτα με εφαρμογή προγράμματος υποχρεωτικών συνενώσεων.

Ένα πρόγραμμα που θα πρέπει να αλλάξει την εικόνα της Ελλάδας του αύριο δεν μπορεί να επιβληθεί στις τοπικές κοινωνίες κεντρικά. Οι όποιες σκέψεις και προτάσεις της κυβέρνησης είναι σκόπιμο να προετοιμασθούν κατάλληλα σε επίπεδο υποδομών και να τεθούν σε ουσιαστική διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες, έτσι ώστε να επιτευχθούν οι απαραίτητες συναινέσεις.

Στόχος της πολιτικής που θα ακολουθηθεί θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι η «μετεξέλιξη» του κράτους σε μια οντότητα περισσότερο ορθολογική, οικονομικά και λειτουργικά βιώσιμη, ικανή να αξιοποιήσει τόσο τους ανθρώπινους όσο και τους φυσικούς πόρους, με ανακατανομή εξουσιών και αρμοδιοτήτων.

* Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Μαγνησίας

Διοικητική Μεταρρύθμιση

αναγκαία για τον λαό ή για το κεφάλαιο

Του Νίκου Καραθανασόπουλου*

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, στο πλαίσιο της «διοικητικής μεταρρύθμισης», προβάλλει την αναγκαιότητα για δραστική μείωση του αριθμού των περιφερειών, των νομαρχιών και των δήμων.

Στόχος η αποτελεσματικότερη προώθηση της αντιλαϊκής πολιτικής, με τη δημιουργία καλύτερων πλαισίων δράσης του μεγάλου κεφαλαίου, και η περαιτέρω εναρμόνιση της διοικητικής δομής και των οργάνων διαχείρισης στους στόχους και στην υλοποίηση του Δ' ΚΠΣ.

Η προτεινόμενη μείωση του αριθμού, η αναδιάταξη του μεγέθους τους έχει να κάνει με τη δημιουργία νέων μηχανισμών με αυξημένη επιχειρησιακή ικανότητα, για συνεργασίες με μεγάλους μονοπωλιακούς ομίλους, για να αναλαμβάνουν έργα υποδομής και τομείς υπηρεσιών, αξιοποιώντας τις ληστρικές συμβάσεις παραχώρησης και τις ΣΔΙΤ.

Παράλληλα, σημαίνει περιορισμό των δαπανών από τον κρατικό προϋπολογισμό για κοινωνικές δαπάνες, για έργα υποδομής, αφού προωθείται η «λειτουργική και οικονομική αυτοδυναμία των ΟΤΑ», δηλαδή ο περιορισμός της επιδότησής τους από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Η φορολογική εξουσία της Τ.Α. σημαίνει νέα πρόσθετα βάρη στους εργαζόμενους. Οι ΟΤΑ υποχρεούνται (με τα επιχειρησιακά προγράμματα τετραετίας) να εφαρμόζουν μορφές διαχείρισης στη βάση της εμπορευματοποίησης των κοινωνικών αγαθών που είχαν δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα. Σημαίνει παράλληλα ανατροπές στο εργασιακό καθεστώς σε βάρος της σταθερότητας και μονιμότητας, με επέκταση στις «ευέλικτες» εργασιακές σχέσεις.

Καμιά διοικητική δομή, τέτοια ή άλλη, δεν συμφέρει τους μισθωτούς, τους αυτοαπασχολούμενους στην πόλη και την ύπαιθρο, τους μικρούς επαγγελματίες, τους συνταξιούχους, εφόσον υπάρχει και ενισχύεται η εξουσία των μονοπωλίων.

Σε αυτή την εξουσία οφείλεται η ανισόμετρη ανάπτυξη των περιφερειών, η ερήμωση της υπαίθρου που οξύνθηκε από τη στρατηγική ένταξης στην Ε.Ε. Καμιά ανάπτυξη για το λαό δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με τη μία ή την άλλη επιλογή, γιατί αυτή προορίζεται για την ανάπτυξη της καπιταλιστικής κερδοφορίας.

Αυτός είναι ο λόγος που το ΚΚΕ απορρίπτει και τον νέο «Καποδίστρια». Δεν υπερασπίζεται τη διατήρηση μιας παλαιότερης διοικητικής δομής σε σχέση με μια νεότερη, αλλά πολεμά τους αντεργατικούς και αντιλαϊκούς στόχους που βαθαίνουν με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση. Αποκαλύπτει το γεγονός ότι οι διοικητικές αναδιρθρώσεις, που έγιναν στο παρελθόν (όπως με τον «Καποδίστρια 1»), δεν έφεραν θετικά αποτελέσματα για ανάπτυξη προς όφελος του λαού, δεν

αναίρεσαν τις οικονομικές περιφερειακές ανισομετρίες και πολύ περισσότερο τη συγκέντρωση του πλούτου σε λίγα χέρια, σε βάρος της λαϊκής πλειοψηφίας.

Αποτέλεσμα αυτών των πολιτικών είναι να οξύνονται μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, όπως η Παιδεία, η Υγεία, η Πρόνοια, η διαχείριση των υδάτων, των απορριμμάτων, των χώρων πράσινου και κοινόχρηστων και άλλα.

Η αντίληψη του ΚΚΕ για τις δομές διοίκησης και διεύθυνσης σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο έχει θεμέλιό της την κοινωνική ιδιοκτησία στα συγκεκριμένα μέσα παραγωγής, τον κεντρικό σχεδιασμό της παραγωγής, με κίνητρο την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών.

Καλούμε τους εργαζόμενους, αλλά και τους αιρετούς, να μην εγκλωβιστούν στη λογική για το πώς τα νέα σχήματα θα είναι πιο λειτουργικά και αποτελεσματικά, για τις έδρες των δήμων, για τις τοπικές ιδιαιτερότητες. Δεν πρέπει να πέσουν στην παγίδα.

- Να απορρίψουν την αντιλαϊκή πολιτική που εξυπηρετούν διάφορες παραλλαγές της διοικητικής μεταρρύθμισης.
- Να παλέψουν για την αλλαγή του συσχετισμού των δυνάμεων σε όλα τα επίπεδα, τη δημιουργία της λαϊκής συμμαχίας που θα παλεύει ενάντια στην αντιλαϊκή πολιτική ως την ανατροπή του σημερινού εκμεταλλευτικού συστήματος για το δρόμο ανάπτυξης που θα υπηρετεί τα λαϊκά συμφέροντα.

* Βουλευτής του Κ.Κ.Ε.

Η αλλοίωση του εκλογικού σώματος των δήμων με την παροχή ψήφου σε μετανάστες

Του Θάνου Πλεύρη*

Η Διοικητική Μεταρρύθμιση, που είχε εξαγγελθεί από τη Ν.Δ. και έμεινε στις καλές της ιστορίας, έρχεται να πραγματοποιηθεί από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που μάλιστα την έχει προτάξει στους κεντρικούς της στόχους και επιχειρεί να την ολοκληρώσει προκειμένου να συμπεριλάβει σ' αυτήν και τις προσεχείς δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, που θα λάβουν χώρα σε λιγότερο από ένα χρόνο.

Βέβαια, είναι απορίας άξιο πώς μια κυβέρνηση που ευαγγελίζεται τη διαβούλευση και την αναζήτηση συναίνεσης θα επιβάλει πρόχειρα και γρήγορα μια υποτιθέμενη μεταρρύθμιση. Διότι είναι πρακτικά αδύνατο στους μερικούς μήνες που απομένουν να καταστεί εφικτό να λάβει χώρα μια διοικητική αλλαγή, αφού θα ;;;;;; έχει προηγηθεί διάλογος με τους φορείς και την κοινωνία. Η αίσθηση είναι ότι το ΠΑΣΟΚ θα επιχειρήσει να διαμορφώσει τους όρους εκείνους που χρειάζονται ώστε να επιτύχει τις συνενώσεις, όπως το συμφέρουν κομματικά με γνώμονα την αντιμετώπιση του κράτους ως λάφυρο της εξουσίας και όχι ως παράγοντα εξυπηρέτησης του πολίτη. Διότι ο πολίτης εν τέλει δεν ενδιαφέρεται πόσοι και ποιοι δήμοι υπάρχουν, αλλά εάν τον εξυπηρετούν.

Ο ΛΑΟΣ πιστεύει σε δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης αιρετούς (δήμος και

νομαρχία ή περιφέρεια), προκειμένου να κοπεί ο ομφάλιος λώρος της άμεσης εξάρτησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την κεντρική εξουσία. Σε αυτό, φυσικά, θα πρέπει να συμβάλλουν πρωτίστως οι δήμαρχοι και νομάρχες, οι οποίοι θα πρέπει να λειτουργούν πρωτίστως ως παράγοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δευτερευόντως ως κομματικά στελέχη. Δεν μπορώ να κατανοήσω το αστείο της υπόθεσης, όταν όλοι δηλώνουν τοπικοί άρχοντες και επιτρέπουν στα κόμματα μετά από κάθε εκλογική μάχη σε επίπεδο ΟΤΑ να θριαμβολογούν για το ποιος έλαβε περισσότερους δήμους και κοινότητες. Η αυτοτέλεια αυτή των ΟΤΑ πρέπει να συνδεθεί και με την επαναφορά της απλής αναλογικής και την κατάργηση του 42%. Η νόθευση της απλής αναλογικής μπορεί να συναντά μια ισχυρή επιχειρηματολογία σε επίπεδο κεντρικής εξουσίας, προκειμένου να υπάρξει συζήτηση, δεν μπορεί όμως να υποστηριχθεί στο τοπικό επίπεδο, όπου αναζητείται η υπερκομματική συναίνεση. Συνενώσεις των δήμων πρέπει να γίνουν μόνον εάν αυτό συνεπάγεται την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Συνεπώς, οι όποιες συνενώσεις έχουν ενδιαφέρον μόνον εάν λάβουν χώρα εκείνα τα μέτρα που θα αντιμετωπίζουν τις διαρθρωτικές ατέλειες του μοντέλου λειτουργίας των ΟΤΑ. Πριν από τις συνενώσεις θα πρέπει να λυθεί το θέμα τις οικονομικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των δήμων. Οι δήμοι θα πρέπει να έχουν σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και κονδύλια γι' αυτές, προκειμένου να μπορούν να επιλύουν τα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας. Αυτό σημαίνει οικονομική και φορολογική αποκέντρωση. Θα πρέπει, επιτέλους, οι αρμοδιότητες

της κεντρικής εξουσίας να περιοριστούν σε αυστηρά θέματα που αφορούν την κεντρική πολιτική σκηνή, να διευρυνθούν οι αποφασιστικές αρμοδιότητες των τοπικών οργάνων και διά της φορολογικής αποκέντρωσης να αποκτήσουν οι δήμοι οικονομική ανεξαρτησία. Εάν δεν προηγηθεί η επίλυση των οικονομικών προβλημάτων, των προβλημάτων διαφθοράς και της σύγχυσης των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, τότε οι όποιες συνενώσεις δεν θα είναι συνενώσεις δήμων, αλλά χρεών και προβλημάτων. Θα πρέπει περαιτέρω οι όποιες συνενώσεις να λάβουν υπόψη τους οικονομικούς, κοινωνικούς, γεωγραφικούς και ιστορικούς (π.χ. ιστορικές κοινότητες και ιστορικοί δήμοι π.χ. Θερμοπύλες, Μυκήνες, Ολυμπία κ.α.) παράγοντες. Επιπλέον θα πρέπει να απορριφθεί άμεσα η πρόταση της κυβέρνησης να δώσει ψήφο σε μετανάστες που διαμένουν πέντε έτη στην Ελλάδα σε εκλογές ΟΤΑ. Πρόκειται για μια ευθεία αλλοίωση του εκλογικού σώματος με την είσοδο της ψήφου των μεταναστών στις εκλογές ΟΤΑ. Η κυβέρνηση ανοήτως δεν καταλαβαίνει ότι υπάρχει κίνδυνος δήμοι ολόκληροι, και σε ευαίσθητα γεωγραφικά σημεία, να περάσουν στον έλεγχο μεταναστών. Προσπαθεί να μας πείσει ότι κάποιος που παράνομα εισήλθε στην Ελλάδα και διαμένει παράνομα σ' αυτή πρέπει να πριμοδοτηθεί με δικαίωμα ψήφου μετά το πέρας της πενταετίας. Το μεταναστευτικό πρόβλημα είναι πρόβλημα ελέγχου της μεταναστευτικής ροής, ποσοστώσεως και άμεσης επαναπροωθήσεως και όχι για μικροκομματικούς αισχίστου είδους ψηφοθηρικούς σκοπούς «ελληνοποιήσεων» και παροχής δικαιώματος ψήφου. Σε αυτό θα είμαστε πάντα απέναντι.

* Βουλευτής ΛΑΟΣ Α' Αθηνών

Επιβεβλημένες οι μεταρρυθμιστικές τομές στο σύστημα διακυβέρνησης

Του Φώτη Κουβέλη*

Το πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης, με τις συγκεκριμένες δομές του, αδυνατεί να υπηρετήσει τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας. Η χώρα μας χαρακτηρίζεται από ένα συγκεντρωτικό πολιτικό-διοικητικό σύστημα, μέσα από το οποίο οι θεσμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ασκούν περιορισμένο ρόλο στις δημόσιες υποθέσεις.

Προσβάλλει τους πολίτες η κρατούσα αντίληψη για τη συγκεντρωτική και αυταρχική πολιτική που δεν εμπιστεύεται τον πολίτη και τον θέλει απλό αποδέκτη αποφάσεων που λαμβάνονται από την εκάστοτε κυβερνητική εξουσία. Ο συγκεντρωτισμός αυτός ευνοεί τη συναλλαγή και την αδιαφάνεια, στοιχεία τα οποία έχουν καταστεί δομικά χαρακτηριστικά του πολιτικού συστήματος και των μηχανισμών του. Είναι, επομένως, αναγκαία η ριζική μεταρρύθμιση του πολιτικού μας συστήματος με νέους θεσμούς, για την ενίσχυση της δημοκρατίας, της περιφερειακής συγκρότησης και της ανάπτυξης σε νέα πεδία κοινωνικής δραστηριότητας. Η χώρα έχει ανάγκη από μια ενιαία, ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση του κράτους, με διοικητική αποκέντρωση, με ριζική φορολογική μεταρρύθμιση, με ανακατανομή πόρων και εξουσιών υπέρ των αυτοδιοικητικών θεσμών.

Επιτακτική είναι η ανάγκη για την εφαρμογή και υλοποίηση πολιτικών που θα εξασφαλίζουν τις εγγυήσεις του κράτους δικαίου, με ουσιαστικά ανεξάρτητη δικαιοσύνη και ανεξάρτητους τους λειτουργούς της, με προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων. Ο ελεγκτικός ρόλος της Βουλής πρέπει επί της ουσίας να διευρυνθεί. Η αξίωση της κοινωνίας για διαφάνεια

στη διαχείριση του δημοσίου χρήματος είναι παρούσα. Η διαμόρφωση θεσμών γενικής εφαρμογής, που θα θωρακίζουν τη χρηστή διοίκηση και θα αποτρέπουν τη διαπλοκή, είναι σημαντικό ζητούμενο.

Οποιαδήποτε απόπειρα επιχειρήθηκε στο παρελθόν για οργανωτική αναδιάρθρωση της Αυτοδιοίκησης δεν άγγιξε τον πυρήνα του προβλήματος, που είναι ο συγκεντρωτισμός του κράτους. Επόμενο είναι οι πολίτες σήμερα να έχουν την αίσθηση, τη βεβαιότητα, πως ο τρόπος λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης δεν απαντάει στα προβλήματα και λειτουργεί ερήμην του. Οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σήμερα, χωρίς πολιτική αυτονομία, χωρίς στελέχωση και πόρους, έχοντας μετατραπεί σε δοκιμαστικό σωλήνα «νέων εργασιακών σχέσεων», μακριά από κάθε κοινωνική δραστηριότητα και κοινωνικό έλεγχο, λειτουργούν με τροχοπέδη. Μια «διοικητική μεταρρύθμιση» πρέπει να θεωρείται ως μια δημοκρατική και αποκεντρωτική μεταρρύθμιση των διοικητικών δομών του κράτους προς την Αυτοδιοίκηση. Εκεί που αναδεικνύεται η ανάγκη ρήξεων και συγκρούσεων. Η μεταρρύθμιση πρέπει να είναι συνολική και να καλύπτει την κεντρική κρατική και αποκεντρωμένη διοίκηση σ' όλους τους τομείς της (στο σύνολό της) και την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση από κοινού και όχι αποσπασματικά και μεμονωμένα.

Πρωταρχικός στόχος στο πλαίσιο μιας ριζικής μεταρρύθμισης του πολιτικού συστήματος πρέπει να είναι η αποκέντρωση του κράτους προς την Αυτοδιοίκηση: Ο περιορισμός του κράτους στον -από το Σύνταγμα προβλεπόμενο- επιτελικό του ρόλο και η ενίσχυση-αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης με τη μεταβίβαση σ' αυτήν των αποκεντρωμένων αρμοδιοτήτων του κράτους, μαζί φυσικά με τους ανάλογους δυναμικούς οικονομικούς πόρους. Ειδικότερα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να εδράζεται σε τρεις θεμελιώδεις αρχές:

- της Τοπικής Αυτονομίας,

- της εγγύτητας,
- της επικουρικότητας.

Η εφαρμογή τους θα οδηγούσε να διακρίνονται οι δημόσιες υποθέσεις σε τοπικές, περιφερειακές και κρατικές σημασίας, έτσι ώστε οι «ανώτεροι» να ασκούν μόνο τις αρμοδιότητες που οι πιο κάτω δεν μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά.

Οι νομαρχίες χρειάζεται να λειτουργούν ως αποκεντρωμένοι περιφερειακοί θεσμοί, με αιρετά όργανα, πόρους και αρμοδιότητες. Οι δήμοι της περιφέρειας είναι αναγκαίο να συγκροτηθούν με άξονα πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, προκειμένου να εξασφαλίζουν βιωσιμότητα, δυνατότητα παροχής ικανοποιητικών υπηρεσιών και αναπτυξιακής παρέμβασης, ανταγωνιστικότητά, αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού, προστασία του αστικού, αγροτικού και φυσικού περιβάλλοντος και, τελικά, τη συγκρότηση του πληθυσμού με την ισόρροπη ανάπτυξη. Αναγκαία προϋπόθεση είναι η δημοτική δημοκρατία με εσωτερική αποκέντρωση, θεσμούς, πόρους και αρμοδιότητες που θα διασφαλίζουν τη συμμετοχή και των πιο μικρών κοινοτήτων.

Βασική αρχή για τη λειτουργία των αποκεντρωμένων θεσμών Αυτοδιοίκησης με διαφάνεια και κοινωνικό έλεγχο είναι, παράλληλα με τη θεσμοθέτηση μορφών συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, η ουσιαστική πολιτική λειτουργία και αναβάθμιση του ρόλου των συμβουλίων (τοπικών, διαμερισματικών, δημοτικών, νομαρχιακών, περιφερειακών), ως κυρίαρχων αντιπροσωπευτικών οργάνων, που βουλεύονται και διευθύνουν τις τοπικές υποθέσεις. Ανάδειξή τους με απλή αναλογική, για δημοκρατικότερη εκπροσώπηση των κοινωνικών δυνάμεων, υπέρβαση του δημαρχοκεντρικού μοντέλου και ενθάρρυνση συμμετοχής των πολιτών στα όργανα λήψης των αποφάσεων.

Οι επιβεβλημένες μεταρρυθμιστικές τομές στο σύστημα διακυβέρνησης συνιστούν ζήτημα που αξιώνει την υπεύθυνη θέση των πολιτικών δυνάμεων.

* Βουλευτής Β' Αθηνών, Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς

Ναι στην αναβάθμιση του ρόλου της Αυτοδιοίκησης, αλλιά με κοινωνική συναίνεση και θεσμοθετημένους πόρους

Των Νίκου Χρυσόγελου* και Νίκου Παπαλιάκου**

Δώδεκα χρόνια μετά ένας νέος Καποδίστριας επιχειρείται, χωρίς να έχουν αποτιμηθεί οι προηγούμενες συνενώσεις των ΟΤΑ α' βαθμού. Αν και πρόκειται για σημαντικές μεταρρυθμίσεις δεν φαίνεται να διασφαλίζεται η ουσιαστική διαβούλευση και ο επαρκής χρόνος για την ωρίμανσή τους, καθώς και η συμμετοχή του πολίτη στη διαμόρφωση και λήψη των αποφάσεων.

Οι ελληνικοί δήμοι δεν έχουν καταφέρει να βελτιώσουν την εξυπηρέτηση του πολίτη, την τοπική δημοκρατία, την προστασία του περιβάλλοντος και την τοπική οικονομία. Ένας επανασχεδιασμός, λοιπόν, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αν και εφόσον κριθεί αναγκαίος, θα πρέπει να γίνει στη βάση εξυπηρέτησης των σημερινών κοινωνικών αναγκών, της αποτελεσματικής προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της ποιότητας των υπηρεσιών. Αυτά πρέπει να είναι και τα σημαντικά κριτήρια που θα καθορίσουν το άριστο μέγεθος των δήμων.

Σήμερα, που η οικολογική κρίση φέρνει στο προσκήνιο τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό, κοινωνικό αλλά και οικονομικό περιβάλλον, η Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να γίνεται εργαλείο διεκπεραίωσης γραφειοκρατικών διοικητικών ρυθμίσεων, αλλά ν' αποτελεί το φυσικό και κρίσιμο κύτταρο της δημόσιας ζωής που συμβάλλει στην περιβαλλοντική και κοινωνική

βιωσιμότητα.

Η δημιουργία μητροπολιτικών δήμων μπορεί να ακούγεται ως η μόνη λύση για την πληθώρα των ΟΤΑ γύρω απ' τα αστικά πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης, αλλά θα πρέπει να εξεταστεί με σύνεση ποιες αρμοδιότητες θα ασκούν.

Στην ίδια λογική οι περιφέρειες θα πρέπει ν' αποτελούν πρώτα απ' όλα ενότητες, των οποίων η οριοθέτηση οφείλει να ανταποκρίνεται στα οικολογικά-κοινωνικά δεδομένα. Δεν θα πρέπει να καταλήξουν συγκεντρωτικά αντίγραφα του σημερινού αθηνοκεντρικού κράτους, αλλά πραγματικό εργαστήρι δημοκρατίας, προγραμματικών διεργασιών και συμμετοχής των πολιτών, δημιουργώντας προϋποθέσεις για διεύρυνση της δημοκρατίας και στην κεντρική πολιτική ζωή. Γι' αυτό ακριβώς διεκδικούμε να προικιστούν οι περιφέρειες με όλα τα θεσμικά εργαλεία συμμετοχικής δημοκρατίας που σήμερα λείπουν τόσο από τους δήμους όσο και από την κεντρική διακυβέρνηση.

Οι Οικολόγοι Πράσινοι επιθυμούν ρόλους για μια Αυτοδιοίκηση που θα επιτυγχάνει:

- ισορροπημένη και βιώσιμη κοινωνία, με ζωντανή ύπαιθρο και συνεκτικές πόλεις σε ανθρώπινα μεγέθη,
- υψηλή ποιότητα ζωής, με χαμηλές απαιτήσεις σε νερό και άλλους φυσικούς πόρους,
- συμβολή στην προστασία του κλίματος, με εξοικονόμηση ενέργειας και παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,
- επιστροφή της φύσης στον αστικό ιστό, με παράλληλη προστασία του περιβαλλοντικού χώρου,
- ελαχιστοποίηση των σκουπιδιών και των αποβλήτων,
- προστασία της ιστορικής-πολιτιστι-

κής φυσιογνωμίας, αλλά και ενθάρρυνση της αρχιτεκτονικής καινοτομίας και του διαλόγου των πολιτισμών,

- ανάδειξη της ζωντανής τοπικής οικονομίας, με βάση τις αρχές της βιωσιμότητας και της κοινωνικής-οικολογικής υπευθυνότητας,
- βιώσιμη κινητικότητα με προτεραιότητα στις δημόσιες συγκοινωνίες, στο περπάτημα, στο ποδήλατο,
- κοινωνική σύγκλιση και εξατομικευμένη προσφορά σύγχρονων κοινωνικών υπηρεσιών με βάση τις ανάγκες όχι μόνον κοινωνικών ομάδων, αλλά και του κάθε πολίτη.

Όλα αυτά με ευρείες τοπικές αρμοδιότητες, αλλά και υπευθυνότητα, με άμεση συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση και τη λήψη των αποφάσεων, με διαφανείς και αποκεντρωμένους θεσμούς, με ισχυρή κοινωνική συνοχή χωρίς αποκλεισμούς και με σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των δήμων, με επιστέγασμα μια ουσιαστική αυτοδιοίκηση και σε επίπεδο περιφέρειας.

Προϋπόθεση για την επιτυχία της όποιας μεταρρύθμισης αποτελεί η ανασυγκρότηση της Δημόσιας Διοίκησης. Μια διοίκηση αναχρονιστική, γραφειοκρατική, πελατειακή, αναποτελεσματική, με εκτεταμένη διαφθορά, υπηρετεί ένα αυταρχικό κομματικό κράτος, που αναπαράγεται και θα πνίξει κάθε προσπάθεια να αυτοδιοικηθούν οι τοπικές κοινωνίες.

Οι Οικολόγοι Πράσινοι θα είναι παρόντες σε έναν ουσιαστικό και δημόσιο διάλογο για τις αλλαγές που είναι απαραίτητες στην Αυτοδιοίκηση, αλλά και θα ενισχύσουν-συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες και σχήματα στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές, που θα ιεραρχούν ως βασική προτεραιότητα την οικολογική, την οικονομική και την κοινωνική ανασυγκρότηση των τοπικών κοινωνιών.

* Μέλος της γραμματείας των Οικολόγων Πράσινων, ** Ειδ. Επιστ. για θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Καμία μεταρρύθμιση δεν γίνεται χωρίς οικονομική στήριξη

Του Νικήτα Κακλαμάνη*

Το 2010 μπορεί, και πρέπει, να αποδειχθεί μια χρονιά κομβική και ταυτόχρονα ιστορική για την Αυτοδιοίκηση και τη Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα. Η αποκέντρωση είναι ζητούμενο για τη χώρα, είναι κεντρική ευρωπαϊκή πολιτική και δεν μπορεί να παραπέμπεται πλέον στις ελληνικές καλές. Ειδικά τώρα που βιώνουμε μια οικονομική κρίση η οποία καθιστά ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη ορθολογικοποίησης του συστήματος διοίκησης, λήψης αποφάσεων και προώθησης της ανάπτυξης και στην Ελλάδα.

Η ανάπτυξη κάθε περιοχής, η ικανοποίηση και διευθέτηση των τοπικών αναγκών, η λύση των προβλημάτων των τοπικών κοινωνιών, η αποτελεσματική εξυπηρέτηση του πολίτη, έχει αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να επιτευχθούν μ' ένα συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό, επομένως αναποτελεσματικό και σπάταλο, σύστημα διοίκησης.

Η ανάγκη λειτουργικής και οργανωτικής ενδυνάμωσης των θεσμών αποκέντρωσης και Αυτοδιοίκησης, που θα επιτρέψουν στο κράτος να αναλάβει τον επιτελικό, το σχεδιαστικό, το συντονιστικό και τον ελεγκτικό του ρόλο και στην Αυτοδιοίκηση τις δυνατότητες σχεδιασμού και άσκησης τοπικών πολιτών με οικονομία κλίμακας, είναι εκ των ων ουκ άνευ προαπαιτούμενο για την Ελλάδα της επόμενης ημέρας. Δεν ανακαλύπτουμε, πια, την Αμερική,

εστιάζοντας στην ανάγκη θεσμοθέτησης Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, Μητροπολιτικής διακυβέρνησης των μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων και ισχυρών δήμων που στη λειτουργία τους να ενσωματώσουν όλες τις απαραίτητες διοικητικές αλλαγές για την αποτελεσματική προώθηση των δράσεων που θα αναζωογονήσουν την ελληνική περιφέρεια. Με παράλληλη διασφάλιση της δημοκρατικής λειτουργίας που θα κάνει τον πολίτη, τις τοπικές κοινωνίες, την τοπική επιχειρηματικότητα συμμετόχους στην εθνική προσπάθεια.

Η Διοικητική Μεταρρύθμιση, την οποία η κυβέρνηση έβαλε ψηλά στην ατζέντα της, επί της αρχής ανταποκρίνεται στις ομόφωνες αποφάσεις των συνεδρίων μας, στις επιστημονικές επεξεργασίες και τεκμηριώσεις που έχει προωθήσει η ΚΕΔΚΕ. Είναι και αυτό ένα στοιχείο που αναγνωρίζει τη διορατικότητα της Αυτοδιοίκησης και επιβεβαιώνει τον κεντρικό πολιτικό ρόλο που έχει κατοχυρώσει τα τελευταία χρόνια η Ένωσή μας. Ένα ρόλο που δημιουργεί θετικές προϋποθέσεις για την εξέλιξη του διαλόγου που θα ξεκινήσει βάσει του ολοκληρωμένου σχεδίου που το υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έχει δεσμευτεί ρητά να καταθέσει εν όψει του τακτικού μας Συνεδρίου.

Πάντως, εν αναμονή των συγκεκριμένων προτάσεων, επί των οποίων θα συζητήσουμε και θα τοποθετηθούμε με αίσθηση της ιστορικής στροφής που σηματοδοτεί η Διοικητική Μεταρρύθμιση, έχουμε επισημάνει με κάθε τρόπο στις αρμόδιες πολιτικές ηγεσίες ότι υπάρχουν ορισμένες κρίσιμες οικονομικές εκκρεμότητες στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, η αντιμετώπιση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση

επιτυχίας της ίδιας της μεταρρύθμισης. Δεν νοείται να πάμε σ' ένα νέο διοικητικό χάρτη, να σχεδιάσουμε ένα νέο τρόπο λειτουργίας των δήμων, να προωθήσουμε την απαραίτητη μεταφορά αρμοδιοτήτων που θα λύσει το πρόβλημα των αλληλοεπικαλύψεων και θα δώσει νέα οντότητα και περιεχόμενο στην Αυτοδιοίκηση, αν δεν λυθούν οι εκκρεμότητες για θεσμοθετημένους πόρους της Αυτοδιοίκησης, πόσω μάλλον που κάποιες απ' αυτές αφορούν ανελαστικές δαπάνες.

Η δημιουργία του κλίματος εμπιστοσύνης, που είναι τόσο απαραίτητος για την επιτυχία του διαλόγου, περνά μέσα από την επίλυση αυτών των εκκρεμοτήτων. Τόσο επειδή πρέπει να δημιουργηθεί μια υγιής οικονομική βάση για να προχωρήσουμε όσο και επειδή καμία μεταρρύθμιση δεν γίνεται χωρίς οικονομική στήριξη. Το είπαμε από την αρχή και το επαναλαμβάνουμε. Άλλωστε, εμείς προσερχόμαστε στο διάλογο με επεξεργασμένες προτάσεις και σ' αυτό το θέμα: Οι μελέτες που κάναμε, και τις οποίες έχουμε υποβάλει, δείχνουν ότι η οικονομική στήριξη της μεταρρύθμισης είναι της τάξης των 4 δισ. ευρώ σε ένα βάθος περίπου τετραετίας. Το σχέδιο, η πρόταση για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, που θα μας υποβληθούν πρέπει να συνοδεύονται και από το αντίστοιχο σχέδιο οικονομικής στήριξης. Για να ξέρουμε πού πάμε και πώς πάμε.

Η Διοικητική Μεταρρύθμιση δεν τελειώνει με την κατάθεση της πρότασης ή την ψήφιση ενός νόμου. Εκεί ακριβώς ξεκινά. Γι' αυτό απαιτείται ένα στέρεο επιχειρησιακό σχέδιο μετάβασης και υποστήριξης του εγχειρήματος με τη συμμετοχή της ίδιας της Αυτοδιοίκησης, που δεν μπορεί παρά να έχει λόγο και ρόλο.

* Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, Δήμαρχος Αθηναίων

Νέο ελληνικό Κράτος με Αυτοδιοίκηση

Του Απόστολου Κοιμήση*

Οποιον τίτλο και να προσδώσει κανείς στη νέα δομή που θα αποκτήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα το κράτος μας, τρία πράγματα είναι εντελώς αδιαμφισβήτητα.

Πρώτον, ότι θα πρόκειται για τη μεγαλύτερη θεσμική παρέμβαση από τη μετεπαναστατική συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους το 1821 και επέκεινα –και λογικό είναι– αυτός ο επαναστατικός στόχος να απογυμνώνει όλους τους μικροϋπολογισμούς, πολιτικούς ή και ιδιοτελώς προσωποποιημένους, που παρεισφρέουν σε κάθε αλλαγή.

Δεύτερον, ότι αυτή η μεταβολή είναι απολύτως απαραίτητη, όχι μόνον επειδή για να υπάρξουμε ως χώρα και ως διακριτή αναφομοίωτη εθνότητα στις νέες συνθήκες του παγκόσμιου ανταγωνισμού πρέπει τουλάχιστον να πλησιάζουμε στα διοικητικά πρότυπα των προοδευμένων κρατών, αλλά και επειδή η σύγχρονη κρατική μας αποτελεσματικότητα μόνον ως το πιο σύντομο ανέκδοτο μπορεί να χαρακτηριστεί και, ευτυχώς, έτσι έχει εντυπωθεί στην κοινή γνώμη.

Τρίτον, ότι είναι τόσο ώριμα πλέον τα πράγματα, ώστε η επιθυμία του κόσμου για κάτι πιο φρέσκο και πιο αποδοτικό να αποτελεί πρωτογενή συγκριτικό πλεονέκτημα και να συγκεκρινώνει το εγχείρημα, για πρώτη ίσως φορά, τόσο μεγάλη πολιτική, αλλά και κοινωνική συναίνεση.

Προσωπικά πιστεύω ότι και η μηδέποτε εκκινηθείσα περίφημη «Διοικητική

Μεταρρύθμιση» της προηγούμενης κυβέρνησης –παρά τη σαφή έλλειψη αυθεντικότητας και ως προς τις προθέσεις, αλλά και ως προς τις αντικειμενικές δυνατότητες υλοποίησής της, αφού αποδείχθηκε πολύ γρήγορα ότι μόνο δεύτερες σκέψεις τη διατηρούσαν στο επικοινωνιακό προσκήνιο– διαμόρφωσε υπόστρωμα αποδοχής και δεσμεύει πλέον τη σημερινή αντιπολίτευση όχι απλά στην ήδη διατυπωθείσα θετική στάση, αλλά και σε δημιουργική συμβολή. Άλλωστε, τα υποστατά εθνικά κόμματα, ευρωπαϊκού προσανατολισμού, (τέσσερα με κοινοβουλευτική εκπροσώπηση και ένα χωρίς), πλην «Λακεδαιμονίων», παρά τις επιμέρους προσεγγίσεις και την παραδοσιακή κομματική διαφοροποίηση, προγραμματικά διαπιστώνουν ότι πρέπει να αποκεντρωθεί η εξουσία, να ισχυροποιηθούν οι τοπικές αρχές, να υπάρξει απόλυτος σεβασμός στο περιβάλλον, να αξιοποιηθεί όλο το ενδογενές δυναμικό της χώρας μας, ιδίως της περιφερειακής, να απολαύσει ο πολίτης-δημότης υπηρεσίες ποιότητας και μάλιστα σε πρώτο χρόνο, σύμφωνα με τις αρχές της εγγύτητας και της επικουρικότητας και, επιτέλους, να ισχύσουν και στην Ελλάδα μας κανόνες ίσων ευκαιριών, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για όλους ανεξαιρέτως. Οι αυτοδιοικητικοί, όλοι κατά βάση μνημένοι και εκπαιδευμένοι υπηρέτες της αποκεντρωτικής δημοκρατίας, όχι μόνον από θεσμική άποψη αλλά και από ισχυρή, με λογικά επιχειρήματα-θέση πρέπει να πρωτοστατήσουμε στην προσπάθεια αυτή, διευκολύνοντας και τις άλλες κοινωνικές οργανώσεις να συμμετάσχουν σε ένα διάλογο ουσίας για το τελικό παράγωγο του νέου διοικητικού μας μοντέλου, ενώ πρέπει, επίσης,

να αποτελέσουμε τους εγγυητές της εφαρμογής.

Φαίνεται, τελικά, ότι ο πολυετής ακήρυκτος πόλεμος μεταξύ της παραδοσιακής κεντρικής γραφειοκρατίας και της αποκέντρωσης με αυτοδιοίκηση και ισοδύναμη ανάπτυξη, δεδομένης της ισχυρής κυβερνητικής βούλησης και της έντονης κοινωνικής προσμονής, βαίνει προς το τέλος του, ενώ ανοίγει μια νέα εποχή.

Η καθολική εκλογή της περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και το κρίσιμο μέγεθος του βιώσιμου και λειτουργικά αποτελεσματικού νέου δήμου αλλάζουν, ταυτόχρονα και με την αλλαγή του συστήματος και της χωρικής εκλογικής προέλευσης των κοινοβουλευτικών, ολόκληρο το πολιτικό μας περιβάλλον, αλλά και τις έως σήμερα γνωστές πολιτικές μας συμπεριφορές. Αν αυτή η νέα αρχιτεκτονική συνοδευτεί με την αναβάθμιση του ρόλου του βουλευτή, με τη θεσμική και την πολιτική του χειραφέτηση, τότε θα μπορούσαμε και στην πατρίδα μας να περάσουμε από τη δημοκρατική ή τη δημαγωγική δημοκρατία στην πραγματική αρχέγονη μορφή της, όπου το κεντρικό ή και το τοπικό δημόσιο αξίωμα δεν ιεραρχείται, θεωρείται σε κάθε θέση ευθύνης σημαντικό και δεν είναι αυτοσκοπός. Όπου η πολιτική άμιλλα δεν αγχώνει τους ανθυποψηφίους και δεν αποσκοπεί στην κοινωνική αναβάθμιση ή στην προσωπική δικαίωση των επιτηδείων, αλλά λογίζεται –και μάλιστα από το σύνολο του εκλογικού σώματος– ως αυθεντική ευκαιρία διακοινωνικής προσφοράς, με στόχο την επόμενη μέρα, που στην «καρέκλα μας» θα κάθεται κάποιος άλλος, εξίσου ή και περισσότερο ικανός από όσο η επεικής για τον εαυτούλη μας κρίση αξιολογεί και εκτιμάει.

* Μέλος Δ.Σ. ΚΕΔΚΕ, εκπρόσωπος του «Αυτοδιοικητικού Κινήματος»

Αυτοδιοίκηση:

Ναι σε μια μεγάλη αλλαγή

Όχι σε οποιαδήποτε μεταρρύθμιση

Του Θεόδωρου Γκοτσόπουλου*

Η αναγκαιότητα της Διοικητικής Μεταρρύθμισης επανήλθε στην επικαιρότητα με την εκλογή της νέας κυβέρνησης. Επανήλθε, βέβαια, χωρίς κανένα συγκεκριμένο σχέδιο-πρόταση της κυβέρνησης, πέραν των γενικόλογων διακηρύξεων περί συνένωσης δήμων και αιρετής περιφέρειας. Ελπίζουμε το εγχείρημα να μην έχει την τύχη της «επανίδρυσης του κράτους» της Ν.Δ.!

Εν αναμονή, λοιπόν, εκδήλωσης των προθέσεων του υπουργείου να υπενθυμίσουμε τις βασικές θέσεις μας για το μεγάλο αυτό ζήτημα.

Η Αυτοδιοίκηση, στη δική μας λογική, έχει διπλή λειτουργία να επιτελέσει:

Τη δραστηριότητα ενός σημαντικού πολιτικού θεσμού διαμέσου του οποίου πρέπει να αναδεικνύεται η συμμετοχή των πολιτών στο σχεδιασμό, στην απόφαση και υλοποίηση των μεγάλων επιλογών και των καθημερινών πολιτικών που εφαρμόζονται.

Είναι, δηλαδή, ένα επίπεδο διαμόρφωσης και άσκησης εξουσίας που ο πολίτης μπορεί –και πρέπει– να καθορίζει. Ένας δημοκρατικός πολιτικός θεσμός. Την πρακτική ενός σημαντικού τμήματος της Δημόσιας Διοίκησης που οφείλει να ανταποκρίνεται κατά τον καλύτερο τρόπο στις απαιτήσεις των κατοίκων μιας περιοχής για ορθολογική, διαφανή, αποτελεσματική δράση προς όφελος του συνόλου της κοινω-

νίας. Επομένως, είναι σαφές ότι η Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι ένας δημοκρατικός, αποτελεσματικός τομέας άσκησης πολιτικής που θα βελτιώνει τη ζωή των πολιτών.

Είναι κοινή παραδοχή ότι η σημερινή κατάσταση των δήμων και νομαρχιών έχει μικρή σχέση με τα προηγούμενα. Έχει τα ελαττώματα του πολιτικού συστήματος της χώρας μας και μεγάλη κρίση αξιοπιστίας στους διοικούμενους. Χρειάζεται, λοιπόν, μια μεγάλη τομή-μεταρρύθμιση που θα αλλάξει ριζικά αυτή την κατάσταση και θα επιτρέψει στην Αυτοδιοίκηση, συνολικά στο δημόσιο τομέα να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της κοινωνίας. Πιο συγκεκριμένα διεκδικούμε:

- Ισχυρούς, αποτελεσματικούς ΟΤΑ, με σαφείς προσδιορισμένες αρμοδιότητες, σταθερούς και προοδευτικά αυξανόμενους πόρους, διοικητική επάρκεια, κυρίως, όμως, αποκεντρωμένη δημοκρατική λειτουργία.
- Αιρετές περιφέρειες με κύρια αρμοδιότητα την ανάπτυξη της περιοχής τους και τη δημιουργία αντίληψης στους πολίτες ότι είναι ο βασικός δημόσιος θεσμός προγραμματισμού και υλοποίησης των πολιτικών που τους αφορούν. Προοπτικά, δηλαδή, εκτός κάποιων κεντρικών δραστηριοτήτων (διεθνείς σχέσεις, άμυνα, δικαιοσύνη κ.ά.) το σύνολο των δημοσίων δράσεων που αφορούν τους κατοίκους της χώρας πρέπει να ασκείται από την Αυτοδιοίκηση.

Αυτά όλα για να γίνουν προϋποθέτουν ισχυρή πολιτική βούληση, σοβαρή προετοιμασία από όλους, διαθέσιμους χρηματικούς πόρους, ιδιαίτερα στην πρώτη φάση εφαρμογής της μεταρρύθμισης (2011-2015).

Πολύ φοβάμαι ότι τίποτα από όλα αυτά (εκτός ίσως της εκδήλωσης καλών προθέσεων) δεν υπάρχει.

Ο προϋπολογισμός του 2010 προβλέπει μείωση των θεσμοθετημένων για την Αυτοδιοίκηση πόρων, οι εκλογές θα γίνουν το Νοέμβριο 2010 και μέχρι σήμερα (20/12/09) καμία συγκεκριμένη πρόταση δεν έχει κατατεθεί. Ο, δε, πρωθυπουργός δήλωσε στις Βρυξέλλες ότι η κυβέρνηση προσδοκά μείωση των δημοσίων δαπανών με τη Διοικητική Μεταρρύθμιση!..

Ίσως σε εφαρμογή της παραπάνω θέσης καταγράφεται η κατά 12% περίπου μείωση των εσόδων των ΟΤΑ για το 2010.

Ας είμαστε σαφείς, γιατί πρέπει να συνεννοηθούμε. Μια μεταρρύθμιση που θ' αλλάξει τα δεδομένα με μεγάλη μεταφορά πόρων (από 3% ΑΕΠ τουλάχιστον στο 6%-7%), ουσιαστικές αρμοδιότητες (ανάπτυξη στην περιφέρεια, καθημερινότητα στους δήμους), αποτελεσματική διοίκηση, συμμετοχή του πολίτη, απλή αναλογική, μια μεταρρύθμιση, δηλαδή, που θα αποκεντρώνει εξουσίες και θα αποσυγκεντρώνει αρμοδιότητες και πόρους, θα τη στηρίξουμε.

Μια τεχνοκρατικού τύπου διευθέτηση των λειτουργιών του δημοσίου τομέα όπου, αντί για συγκεντρωτικό αναποτελεσματικό κράτος, θα δημιουργήσει υπεργραφειοκρατικούς, αντιδημοκρατικούς, αναποτελεσματικούς δήμους, θα μας έχει απέναντί της και επειδή η κρίση είναι μεγάλη, θα μας έχει αγωνιστικά και απόλυτα αντίθετους.

Η κοινωνία, η χώρα πρέπει να αποκτήσει σοβαρό, αξιόπιστο, δημοκρατικά οργανωμένο δημόσιο χώρο. Η αλλαγή που αφορά την Αυτοδιοίκηση είναι επιτακτική. Θα γίνει;

* Μέλος Δ.Σ. ΚΕΔΚΕ, εκπρόσωπος «Αυτοδιοικητικής Πρωτοβουλίας»

Νέα Διοικητική Μεταρρύθμιση, νέο πεδίο αντιλαϊκών πολιτικών

Του Χρήστου Τέγου*

Το τακτικό συνέδριο της ΚΕΔΚΕ πραγματοποιείται σε μια περίοδο που η επίθεση στα εργατικά και λαϊκά δικαιώματα παίρνει χαρακτηρισμό χιονοστιβάδας. Δικαιολογείται αυτή η επίθεση από τους υποστηρικτές του συστήματος ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. στο όνομα της καπιταλιστικής κρίσης. Προσπαθούν να κρύψουν ότι η καπιταλιστική κρίση οφείλεται στην υπερσυσσώρευση αμύθητων κεφαλαίων από τα μονοπώλια. Στην κρίση, λένε, είναι αναγκαία και ωφέλιμη η ταξική συνεννόηση, γι' αυτό χρησιμοποιούν μορφές της λεγόμενης «εργασιακής ειρήνης». Γνωρίζουν πολύ καλά ότι σε συνθήκες κρίσης είναι δυνατόν, υπό προϋποθέσεις, να επιταχυνθεί η διαδικασία ριζοσπαστικοποίησης και μαχητικοποίησης του εργατικού κινήματος, της αντιμονοπωλιακής συμμαχίας του με τους αυτοαπασχολούμενους και τους αγρότες ενάντια στην εξουσία τους. Θέλουν να προλάβουν και να ματαιώσουν τη λαϊκή αντεπίθεση. Χρησιμοποιούν εναλλακτικά όλα τα μέσα: Την κινδυνολογία-εκφοβισμό, αλλά και την απατηλή αισιοδοξία περί ανάκαμψης για λαϊκό όφελος. Οι προτάσεις τους έρχονται σε σύγκρουση με τα λαϊκά συμφέροντα. Η αστική τάξη της χώρας έδωσε στην κυβέρνηση το χρίσμα του πιο φερέγγυου διαχειριστή, αφού έχει αναλάβει σαφέστατες εγγυήσεις απέναντι στο τραπεζικό και γενικά στο μεγάλο κεφάλαιο. Εξαπατούν, μοιράζοντας ανέξοδες υποσχέσεις, προτάσεις περί δήθεν ρυθμίσεων της αγοράς, όλοι αυτοί που ψήφισαν τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (ΠΑΣΟΚ, Ν.Δ., ΣΥΝ) με στόχο την ενί-

σχυση της ανταγωνιστικότητας. Όλα αυτά εντάσσονται και στο πεδίο λειτουργίας και δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.), αφού ως κρίκος του ενιαίου κρατικού μηχανισμού προωθεί και εφαρμόζει αυτή την πολιτική, υπερακοντίζει σ' αυτή την κατεύθυνση και συχνά αποτελεί τον προπομπό. Οι αρνητικές συνέπειες από την εφαρμοζόμενη αντιλαϊκή πολιτική της Τ.Α. για τα λαϊκά στρώματα είναι τεράστιες. Σήμερα επιταχύνονται οι διαδικασίες, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος της Τ.Α. για την εξυπηρέτηση των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων εις βάρος της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων για την εναρμόνιση των λειτουργιών της Τ.Α. με τη στρατηγική των ιδιωτικοποιήσεων και της απελευθέρωσης των αγορών.

Το εργαλείο έχει βρεθεί, ο νέος «Καποδίστριας», οι επιδιώξεις είναι στοχευόμενες:

1. Δημιουργία μηχανισμών που θα διευκολύνουν τις ιδιωτικοποιήσεις, τις ληστρικές συμβάσεις παραχώρησης και τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σε κάθε πρόσφορο για το κεφάλαιο πεδίο δράσης.
2. Περιορισμός των κρατικών δαπανών, ιδιαίτερα στους λεγόμενους κοινωνικούς τομείς, και μεταφορά τους μέσω της Αυτοδιοίκησης ολοκληρωτικά στο λαό. Προωθείται η λειτουργική και οικονομική αυτοδυναμία της Αυτοδιοίκησης, που δεν θα ζητεί κονδύλια από το κράτος. Πρέπει η ίδια να βρίσκει πόρους φορολογώντας το λαό ή μέσα από τις διαφορών μορφών συμπράξεις με το κεφάλαιο. Απαλλάσσεται, επίσης, το κράτος από ένα μεγάλο μέρος μισθών και κοινωνικής ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων, αφού αυτοί θα μειωθούν δραστικά και προωθείται παραπέρα επιδείνωση των εργασιακών σχέσεων των εργαζομένων.
3. Η μεταφορά αρμοδιοτήτων του κράτους στις περιφέρειες και τους δήμους και η υλοποίησή τους θα

επιβαρύνουν παραπέρα το λαό, στη βάση της λογικής της ανταποδοτικότητας ή της επιχειρηματικότητας. Π.χ. Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας.

4. Αντικειμενικά διαλύεται κάθε έννοια ενιαίου χαρακτήρα της Υγείας και της Πρόνοιας, κοινωνικών υπηρεσιών, βαθαίνοντας την ταξικότητα με τη μεταφορά τους στην Αυτοδιοίκηση, ενώ θα παρέχονται στο λαό ολοένα και πιο υποβαθμισμένες ανάλογες υπηρεσίες μέσω της «άτυπης μέριμνας» και της κοινωνικής εργασίας που θα απασχολεί ανειδίκευτους-καταρτισμένους εργαζομένους και όχι το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό. Σε αυτή την κατεύθυνση συμβάλλουν και άλλες ρυθμίσεις που έχουν ήδη θεσπιστεί (ΘΗΣΕΑΣ, ΕΣΤΙΑ, νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας), που οδηγούν στην ιδιωτικοποίηση και φορτώνουν με πρόσθετα βάρη τους εργαζομένους μέσω της φορολόγησης ή των ανταποδοτικών τελών.

5. Διαλύεται κάθε έννοια του ενιαίου χαρακτήρα της Παιδείας, που, με τη δήθεν αποκέντρωσή της, θα εντείνει την ταξική διαφοροποίηση στη μόρφωση, διευκολύνοντας μέσω και των ΣΔΙΤ ή της «κοινωνικής οικονομίας» την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αυτούς τους τομείς. Ήδη υπάρχουν εξαγγελίες της υπουργού Παιδείας για το διαφοροποιημένο σχολείο με βάση τις «τοπικές κοινωνίες», ενώ το πόρισμα της «Επιτροπής Μπαμπινιώτη» προβλέπει διαφοροποιημένα προγράμματα εκπαίδευσης.

Απέναντι σ' αυτές τις εξελίξεις καλούμε κάθε εκλεγμένο στην Τ.Α. που ενδιαφέρεται για τα κοινωνικά προβλήματα και τις λαϊκές ανάγκες:

Να απορρίψει την αντιλαϊκή πολιτική που εξυπηρετούν διάφορες παραλλαγές της Διοικητικής Μεταρρύθμισης. Να ενισχύσει το λαϊκό κίνημα ενάντια στην επερχόμενη λαίλαπα.

* Εκπρόσωπος της Δημοτικής Αγωνιστικής Συσπείρωσης (ΔΑΣ) στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ

ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΟΙ ΝΕΕΣ ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ

Οι δήμαρχοι «στρώνουν» το δρόμο του Καποδίστρια

- Θετικός ο πρώτος Καποδίστριας, παρότι δεν στηρίχθηκε
- Υποδομές, πόροι και αυτονομία οι κυρίαρχες επισημάνσεις για το δεύτερο

Με την πλάστιγγα των θετικών και αρνητικών συνεπειών, που έφερε ο πρώτος Καποδίστριας του 1997, να γέρνει υπέρ των πρώτων, παρά τις όποιες αδυναμίες που καταγράφηκαν στο εγχείρημα των τότε συνενώσεων, οι δήμαρχοι δηλώνουν έτοιμοι να δεχθούν τη «νέα αρχιτεκτονική», που θα οδηγήσει σε μείωση των μονάδων Αυτοδιοίκησης τουλάχιστον στο μισό.

Διαφωνίες υπάρχουν πολλές: Επί του χωροταξικού, επί των κριτηρίων που θα ληφθούν υπόψη, επί της στήριξης που θα τύχει το νέο εγχείρημα. Κοινή πεποίθηση όμως είναι τόσο πως πρέπει να προχωρήσει –υπό όρους βέβαια– η Διοικητική Μεταρρύθμιση όσο και πως όλοι (πολίτες, αιρετοί και κεντρική διοίκηση) είναι σήμερα πιο έτοιμοι από την προηγούμενη φορά για μία τέτοια εξέλιξη.

Αυτό αποτυπώνουν οι θέσεις δημάρχων από διάφορες περιοχές της χώρας και σε δήμους με διαφορετικά χαρακτηριστικά: Αστικούς, ηπειρωτικούς, νησιωτικούς, ορεινούς κ.ά. «Το αίτημα είναι ώριμο της ελληνικής κοινωνίας, των ανθρώπων της Αυτοδιοίκησης, της πλειονότητας των πολιτικών δυνάμεων. Είναι αναγκαία η μεταρρύθμιση στις σημερινές συνθήκες», δηλώνει ο δήμαρχος Μαστοροχωρίων Ιωαννίνων Κοσμάς Σδούκος, ο οποίος έζησε την πρώτη μεταρρύθμιση. Ανάλογη είναι και η άποψη του δημάρχου Χαιρώνειας Βοιωτίας, Νίκου Παπαγεωργίου. «Είναι τελείως διαφορετικές οι συνθήκες σήμερα για ένα τέτοιο

εγχείρημα. Τώρα είναι πιο ώριμα τα πράγματα. Υπάρχει εμπειρία, αρκεί να αξιοποιηθεί σωστά και να μηδενίσουμε τα αρνητικά στοιχεία», τονίζει. «Στο σύγχρονο περιβάλλον –οικονομικό, κοινωνικό, πολιτισμικό– και με την ευρεία του όρου έννοια πολιτικό, η εμμονή στη διατήρηση μικρών δήμων φαντάζει άκρατος ρομαντισμός», σημειώνει από την πλευρά της η δήμαρχος Παρανεστίου Δράμας Αλίκη Σωτηριάδου και λέει χαρακτηριστικά: «Ποιος θα μπορούσε, άραγε, να ήταν αρνητικός στην αναβάθμιση και την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου με τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ της Αυτοδιοίκησης, ποιος θα μπορούσε να αμφισβητήσει την ανάγκη σύνταξης νέου χάρτη για το σύνολο των αρμοδιοτήτων των δράσεων και των λειτουργιών της Αυτοδιοίκησης, την αναγκαιότητα της άμεσης αποκέντρωσης της φορολογικής εξουσίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στο πλαίσιο συμφωνημένων κανόνων και όρων και ανάλογα με τη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών».

«Συμφωνούμε στην ιδέα των μεγάλων και δυνατών δήμων», αναφέρει και ο

δήμαρχος Λαυρίου Δημήτρης Λουκάς. Ο δήμαρχος Μαραθώνα Σπύρος Ζάγαρης τονίζει: «Πρέπει να γίνουν οι δήμοι μεγάλοι. Για παράδειγμα, για το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Μαραθώνα αποφασίζει ο Οργανισμός Αθήνας, αν και δεν έχουν πατήσει ποτέ στην περιοχή. Κάνουν ασκήσεις επί χάρτου. Επιβάλλεται να γίνουν οι συνενώσεις, αλλά με σοβαρότητα».

Η εμπειρία του Καποδίστρια Ι

Θετικά σχόλια συγκεντρώνει ο Καποδίστριας Ι, παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι δήμοι των συνενώσεων. «Τα πράγματα για τον ορεινό όγκο της Αργιθέας προχώρησαν μετά τον πρώτο Καποδίστρια σε μεγάλο βαθμό», δηλώνει ο δήμαρχος Αργιθέας Καρδίτσας, Χρήστος Καναβός. «Θεωρώ ότι πέτυχε ο Καποδίστριας Ι. Υπήρχαν προβλήματα, κυρίως από την κεντρική διοίκηση που αντιμετώπισε με καχυποψία, δυσκολεύτηκε να απεμπολήσει μέρος της εξουσίας. Θέλησε να κρατήσει για τον εαυτό της την εξουσία, θέλησε να έχει τους δήμους εξαρτώμενους απ' αυτή» είναι η εκτίμηση του κ. Σδούκου.

Ανάλογη είναι η εκτίμηση του δημάρχου Μελιβοίας Λάρισας Αντώνη Γκουντάρα. «Ο πρώτος Καποδίστριας αποτέλεσε, χωρίς αμφιβολία, τη μεγαλύτερη τομή στη διοικητική διάρθρωση της χώρας, δημιουργώντας προϋποθέσεις για περιφερειακή ανάπτυξη σε μια εποχή που οι κοινότητες και οι μικροί ΟΤΑ γενικά είχαν κλείσει τον κύκλο τους» σχολιάζει και επισημαίνει: «Η διακοινοτική αντίληψη που αναπτύχθηκε στους δημότες των μικρών χωριών, σε συνδυασμό με ολοκληρωμένη και συνολική διαχείριση

μεγαλύτερων γεωγραφικών διαμερισμάτων, έδωσαν άλλες προοπτικές ανάπτυξης στην ύπαιθρο». Ωστόσο, δεν παραλείπει να προσθέσει: «Η απολμία που στη συνέχεια επέδειξε η κυβέρνηση, κυρίως σε θεσμικά ζητήματα όπως, νέες αρμοδιότητες, συμπολιτεία, πόροι, φρενάρισαν την πορεία των νέων ΟΤΑ».

«Σε ό,τι αφορά τον Καποδίστρια Ι είμαι βέβαιος ότι ωφέλησε μέσα από το πλαίσιο των συνενώσεων, αν βεβαίως υπήρχε και σωστή διαχείριση και δυναμική», αναφέρει ο δήμαρχος Νάξου Νίκος Μaráκης, δίνοντας έμφαση στην «αρχή ότι οι ενισχυμένοι ΟΤΑ θα ενίσχυαν οικονομικά τους μικρότερους. Όπως έγινε στη Νάξο, που ο δήμος της Χώρας ενίσχυσε τα διαμερίσματα όπου δεν υπήρχε δυνατότητα για εξασφάλιση μελετών και έργων». Θετικά και αρνητικά διακρίνει ο δήμαρχος Χαιρώνειας, διακρίνοντας ωστόσο: «Σε γενικές γραμμές, κατά τη γνώμη μου και την εμπειρία μου από το δήμο και ως πρόεδρος της ΤΕΔΚ Βοιωτίας, πιστεύω ότι τα θετικά υπερίσχυαν των αρνητικών». Για τα θετικά επισημαίνει: «Με τις δομές που αναπτύχθηκαν, ισχυροποιήθηκαν στο μέτρο του δυνατού οι δήμοι έτσι ώστε τα δημοτικά διαμερίσματα και οι πρώην κοινότητες να μπορούν να απολαύσουν υπηρεσίες ποιότητας και να γίνουν έργα».

Αντιθέτως στα αρνητικά καταγράφει πως οικονομικά δεν στηρίχθηκε, καθώς και ότι δεν είχε θεσμοθετηθεί ισχυρά. «Για το λόγο αυτό είχαμε κα-

ποδιστριακούς δήμους δύο ταχυτήτων. Δήμοι που αναπτύχθηκαν και δήμοι που δεν ενσωμάτωσαν όλα τα δημοτικά διαμερίσματα. Μεγάλη ευθύνη γι' αυτό φέρουν και οι δήμαρχοι και οι δημοτικές αρχές που υπηρέτησαν το θεσμό και δεν προσπάθησαν να αναπτύξουν συνολικά το δήμο με όλα τα δημοτικά διαμερίσματα, αλλά αρκέστηκαν σ' αυτά που εξασφάλιζαν την επανεκλογή τους» σημειώνει χαρακτηριστικά.

Το ισοζύγιο των πρώτων συνενώσεων καταγράφει και η κ. Σωτηριάδου: «Είναι κοινή ομολογία ότι μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Ιωάννης Καποδίστριας η Τοπική Αυτοδιοίκηση γύρισε σελίδα. Με τη δημιουργία μεγαλύτερων δήμων επιδιώχθηκε η παροχή καλύτερων υπηρεσιών στις τοπικές κοινωνίες, με υπηρεσίες περισσότερο και καλύτερα συγκροτημένες». Όμως προσθέτει: «Δυστυχώς, στην πράξη μεγάλο ποσοστό του προσωπικού που προσλήφθηκε για να στελεχώσει τους καποδιστριακούς δήμους σύντομα αποχώρησε από αυτούς, ενίοτε με ευθύνη και των ίδιων των αιρετών, ενώ, από την άλλη πλευρά, όσοι παρέμειναν είχαν ελάχιστες ευκαιρίες επιμόρφωσης για να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός σύγχρονου δήμου». Παράλληλα, η κ. Σωτηριάδου τονίζει: «Οι απαιτούμενοι πόροι και υποστήριξη δεν έφτασαν στους νέους δήμους που δημιουργήθηκαν, η ταχύτητα του εκσυγχρονισμού τους υπήρξε ιδιαίτερα χαμηλή, με αποτέλεσμα το σημερινό

φαινόμενο ανίσχυρων δήμων».

Περισσότερο απογοητευμένος εμφανίζεται ο δήμαρχος Λαγκαδά Γιάννης Καραγιάννης, καθώς δήλωσε: «Ο πρώτος Καποδίστριας είχε μία πρόχειρη αρχιτεκτονική. Δημιούργησε περισσότερα προβλήματα, υπήρξαν πολλές δυσλειτουργίες από άποψη στελέχωσης, καθώς και το πρόγραμμα στήριξης της Τ.Α. που παρουσίασε ζήτημα αξιοκρατίας».

Προβλέψεις και προϋποθέσεις για τις νέες συνενώσεις

Πόροι, υποδομές, υποστήριξη και πάνω από όλα διασφάλιση της αυτοδυναμίας των νέων δήμων είναι τα κύρια ζητήματα που θέτουν οι αιρετοί εν όψει ενός νέου Καποδίστρια.

«Είναι ένα εγχείρημα που πρέπει να εδραιωθεί και να θεμελιωθεί σε σωστές βάσεις, με οικονομική επάρκεια, με σωστές υποδομές που θα έχουν πιστοποίηση για διαχείριση προγραμμάτων, θα πρέπει να διαχειριστεί με ειδικό τρόπο από ανθρώπους με εμπειρία και γνώση, από ανθρώπους που έχουν πιστέψει στο εγχείρημα και θέλουν να βηματίσει σωστά», πιστεύει ο κ. Μaráκης και τονίζει: «Η Αυτοδιοίκηση να έχει ουσιαστικό ρόλο για άμεση παρέμβαση στα δρώμενα του τόπου, χωρίς δυσκολίες και χωρίς να παρεμποδίζεται από πολλαπλές γραφειοκρατικές διαδικασίες».

«Γίναμε δήμος πριν από τον πρώτο Καποδίστρια. Αναβαθμιστήκαμε, πήραμε περισσότερους πόρους και γίνανε έργα. Ο δεύτερος θα δώσει ευκαιρία να οργανωθούμε περισσότερο», πιστεύει ο δήμαρχος Φούρνων Κορσέων Σάμου Γιάννης Μαρούσης, όμως υπογραμμίζει: «Θα έχει προνόμια ένας μεγάλος δήμος, αλλά χρειάζεται πολλή δουλειά, χρειάζεται υπηρεσίες για να οργανωθεί και πάνω από όλα χρειάζονται πόροι».

«Δεν θα γίνει τίποτα αν δεν βρεθούν πόροι, δεν υπάρξουν υποδομές και τεχνική υποστήριξη» λέει και ο κ. Ζάγαρης και αναφέρει: «Υπάρχουν δύο όψεις, να πας άφουγα ή να καταστραφείς αν γίνει πρόχειρα, και τότε θα γυρίσουμε στο μηδέν. Οι νέοι δήμοι θα μπορούν να προσφέρουν στον πολίτη καινούριο πολιτισμό. Με σωστές υποδομές και με σωστή μελέτη μπορείς να φέρεις τα αποτελέσματα που θέλεις».

Ιδιαίτερη προσοχή συνιστά και ο κ. Καραγιάννης, καθώς «ο Καποδίστριας II είναι ένα μεγάλο εγχείρημα, δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς την αναγκαία οικονομική στήριξη και αυτό σημαίνει δημιουργία υποδομών, στελέχωση και δημιουργία κάθετων δομών. Για το λόγο αυτό οι προϋποθέσεις πρέπει να είναι ξεκάθαρες, διάφανες και ύστερα από διαβούλευση», ενώ εκτιμά πως «το δεύτερο βήμα είναι η αρχιτεκτονική των νέων δήμων, πως θα μπου, δηλαδή, στο χάρτη όπου χρειάζονται αντικειμενικά κριτήρια».

Την άποψη πως «η μεταρρύθμιση στην Αυτοδιοίκηση πρέπει να αποτελεί μέρος τις συνολικής μεταρρύθμισης του κράτους» διατυπώνει ο κ. Γκουντάρας. «Οι νέοι ΟΤΑ να προκύψουν έπειτα από ευρύ και επίπονο διάλογο που θα λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις τοπικές κοινωνικές ιδιαιτερότητες, τις νησιωτικές, τις παράκτιες και τις ορεινές περιοχές. Να είναι δήμοι ισχυροί, οικονομικά αυτοτελείς και πλήρως απεξαρτημένοι από το κεντρικό κράτος» προτείνει και καταλήγει: «Να έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες, να μπορούν να καθορίσουν θέματα καθημερινότητας και να έχουν λόγο σε ζητήματα παιδείας, υγείας, πολιτικής προστασίας».

«Σίγουρα, οι νέοι ισχυρότεροι δήμοι θα έχουν πολύ περισσότερες ευκαιρίες για να προσφέρουν ποιοτικότερες υπηρεσίες στον πολίτη, να αναπτύξουν τα απαραίτητα έργα υποδομής, καθώς, επίσης, και να αναπτύξουν πρωτοβουλίες και πολιτικές για την οικονομική ανάκαμψη των περιοχών τους», υποστηρίζει και ο κ. Παπαγεωλγής. «Όμως με την ευαισθησία δημάρχου ενός μικρού καποδιστριακού δήμου της περιφέρειας, θεωρώ ότι πρέπει να προσεχθεί ως κόρη οφθαλμού η βασική επιταγή του Συντάγματος, που είναι η εγγύτητα προς τον πολίτη», προσθέτει και διευκρινίζει: «Έτσι θα πρέπει οι υποομάδες διοίκησης του νέου θεσμού να είναι οργανωμένες, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να επιλύσουν άμεσα και αποτελεσματικά τα μικρά, καθημερινά προβλήματα των δημοτών κι έτσι να εκμηδενίσουμε την πιθανότητα να χρειάζεται ο πολίτης να μετακινείται στην έδρα του νέου ισχυρού δήμου για τέτοια θέματα».

Έμφαση στο θέμα αυτό δίνει και η κ.

Σωτηριάδου. «Στους νέους δήμους πρέπει να εξασφαλίζονται οι ίδιες συνθήκες επικοινωνίας, δηλαδή να υπάρχει ισότιμη πρόσβαση από και προς όλες τις περιοχές κατοικίας και να μπορεί ο ίδιος να ασκείται πολιτική στο εσωτερικό της κάθε ενότητας» αναφέρει, επισημαίνοντας: «Είναι σαφές ότι πρέπει να υπάρξει πρόνοια για την ουσιαστική λειτουργία των τοπικών συμβουλίων, ώστε το ποσοστό αντιπροσώπων να διευρυνθεί με την εμπλοκή περισσότερων στη διαχείριση των υποθέσεων. Έτσι δεν θα υπάρξει δημοκρατικό έλλειμμα». Εισηγείται, εξάλλου: «Οι υφιστάμενοι σήμερα δήμοι πρέπει να αξιολογηθούν με βάση την ένταξή τους σε ευρύτερα γεωγραφικά σύνολα, χωρίς μάλιστα να αποκλείονται αλλαγές μετακίνησης δημοτικών διαμερισμάτων από ένα ΟΤΑ σ' έναν άλλο, όταν αυτό είναι προφανώς ουσιαστική διορθωτική κίνηση της υφιστάμενης έως σήμερα διοικητικής διαίρεσης, καθώς επίσης να μην αποκλείονται συνενώσεις ΟΤΑ που ανήκουν σε όμορους νομούς όταν αυτό "επιβάλλεται" από όλα τα υπόλοιπα κριτήρια».

«Ο Καποδίστριας, εφόσον επιβάλλεται να γίνει, θα πρέπει να λάβει υπόψη του διάφορες παραμέτρους, δεν αρκεί η εξέταση αριθμών από τα γραφεία», είναι η θέση του δημάρχου Ελευσίνας Γιώργου Αμπατζόγλου, ο οποίος υποστηρίζει επίσης: «Για μια τέτοια αναδιάρθρωση είναι απλουστευμένο να λένε ότι θα οδηγήσει σε μείωση του

κόστους διαχείρισης σε οικονομική κλίμακα. Το αντίθετο θα συμβεί, και φυσικά χωρίς οικονομικούς πόρους δεν γίνεται».

Την ανάγκη, πάντως, να δράσουν και οι ίδιοι οι αιρετοί σημειώνει ο κ. Λουκάς. «Θα περισσέψει προσωπικό, αν γίνει σωστά η μεταρρύθμιση με τεχνοκράτες διαχειριστές, ώστε να μην υπάρξουν προβλήματα», λέει και υποστηρίζει: «Θα μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε πολλά εργαλεία που έχουμε και δεν χρησιμοποιούμε. Πέρα από τη βοήθεια της κεντρικής εξουσίας, πρέπει κι εμείς να αναλάβουμε την τύχη μας».

Τις ιδιαιτερότητες διαφόρων περιοχών, που επίσης πρέπει να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό των νέων δήμων, επισημαίνουν οι αιρετοί. Ενστάσεις ως προς τη χωροταξία, που προκύπτει από τις σχετικές μελέτες, εκφράζει για το λόγο αυτό ο κ. Καναβός. «Είμαστε αντίθετοι με τη μελέτη του ΙΤΑ, που εμάς μας πάει στο Μουζάκι. Συμφωνούμε να υπάρξει ενιαία Αργιθέα και οι δύο δήμοι και η μία κοινότητα της περιοχής να ενωθούν σ' ένα δήμο. Υπάρχουν πολιτιστικοί λόγοι, χιλιόμετρικές αποστάσεις, προγράμματα που προχωράνε, τα οποία επιβάλλουν τη λύση αυτή», υπογραμμίζει.

Αντίστοιχες είναι οι αναφορές για νησιωτικές περιοχές. «Τα μικρά νησιά δεν έχουν βοήθεια από άλλους, πρέπει να είμαστε αυτάρκεις και σε υπηρεσίες και σε οργάνωση», υποστηρίζει ο κ. Μαρούσης, ενώ ο κ. Μαράκης προ-

σθέτει: «Για παράδειγμα, σε νησιωτικό σύμπλεγμα, όπως στη Νάξο, πρέπει να υπάρξει ένας ΟΤΑ ενισχυμένος, που θα μπορεί να δράσει ενιαία και τα μικρά νησιά να διατηρήσουν την αυτονομία τους».

Σειρά ερωτημάτων για τις ιδιαιτερότητες περιοχών θέτει και η κ. Σωτηριάδου: «Είμαστε έτοιμοι να πούμε ότι οι περιφέρειες των σημερινών δήμων της υπαίθρου, και ιδιαίτερα των ορεινών περιοχών που κατοικούνται από λίγους κατοίκους σε απομακρυσμένους μεταξύ τους οικισμούς, θα συνεχίσουν να κατοικούνται ή είναι βάσιμη η πιθανότητα ερημοποίησής τους, με συνέπειες την αστικοποίηση, την αλλοίωση της σημερινής εικόνας της χώρας μας, σενάριο ελκυστικό για όσους δεν δίνουν βαρύτητα στις ιδιαιτερότητες των πραγματικά παραμεθόριων περιοχών; Ενδιαφερόμαστε ή όχι για τη διατήρηση επαγγελμάτων που παραδοσιακά και με ιδιαίτερο τρόπο ασκούνται σε τέτοιες περιοχές, συμβάλλοντας στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα;».

Καποδίστριας II:

Το «στοίχημα» της Αττικής

Ιδιαίτερη περίπτωση είναι αυτή της Αττικής και οι δήμαρχοι του Λεκανοπεδίου βάζουν τις δικές τους προϋποθέσεις για τις επικείμενες συνενώσεις.

Η ομοιογένεια των δήμων, που θα αποτελούν τις νέες μονάδες, είναι μία από τις βασικές.

«Δεν μπορεί να είναι μόνο κριτήριο η πυκνότητα του πληθυσμού. Πρέπει να υπάρχει συνάφεια και συγγένεια των δήμων και των χαρακτηριστικών τους», ανέφερε ο κ. Αμπατζόγλου και διευκρινίζει: «Για παράδειγμα, εμείς έχουμε ιστορία, έχουμε περιβαλλοντικά προβλήματα και οικονομική κατάσταση διαχειρίσιμη. Δεν μπορεί να συνενωθούμε με δήμους σε χαοτική κατάσταση και με άλυτα οικονομικά προβλήματα. Διότι τότε θα προκύψει ένας μη διαχειρίσιμος δήμος».

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και ο δήμαρχος

Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Γιώργος Ιωακειμίδης. «Δεν μπορεί μοναδική προϋπόθεση για συνενώσεις να είναι ο πληθυσμός του δήμου» υποστηρίζει, επισημαίνοντας: «Σημαντικό στοιχείο –πλην του πληθυσμού– θα πρέπει να είναι η λειτουργία πλήρους Τεχνικής Υπηρεσίας, Ταμειακής Υπηρεσίας, κοινωνικών υποδομών». Παράλληλα, θέτει δύο άξονες για τις συνενώσεις. «Η οικονομική κατάσταση των δήμων είναι ένα σημαντικό στοιχείο για το ποιος θα συνενωθεί με ποιον. Δεν είναι δυνατόν δήμοι υπερχρεωμένοι να συνενώνονται με υγιείς οικονομικά δήμους» υπογραμμίζει, ενώ εκτιμά πως «θα είναι τεράστιο λάθος η συνένωση μικρών δήμων με μεγάλους πληθυσμιακά δήμους, γιατί αυτόματα οι μικροί, διαχεόμενοι στο μεγάλο δήμο, θα χαθούν. Οι συνενώσεις, όπου είναι δυνατόν και αναγκαίο, πρέπει να γίνουν ανάμεσα σε ανάλογους πληθυσμιακά δήμους».

Τη σημασία των συναφών χαρακτηριστικών των δήμων σημειώνει και ο κ. Λουκάς. «Πρέπει να υπάρχουν κοινά στοιχεία όσον αφορά τη δομή του πληθυσμού και την ανάπτυξη» σχολιάζει και επισημαίνοντας πως στο δήμο έχει γίνει αποβιομη-

χάνιση, διαθέτει 50 χιλιόμετρα ακτών, κινείται στη σφαίρα της παροχής υπηρεσιών με το λιμάνι και πρόκειται για μία πόλη εκπαίδευσης και πολιτισμού, τονίζει: «Πρέπει να μην αλλοιωθεί με άλλους γειτονικούς δήμους που έχουν εικόνα αμιγώς οικιστική. Αν προκύψουν μεγάλα σχήματα, πρέπει να συνενωθεί με αντίστοιχους δήμους». Ιδιαίτερη αναφορά κάνει με τη σειρά του και στο γεγονός πως το Λαύριο είναι ένας οικονομικά υγιής δήμος.

«Πρέπει κανείς να λάβει υπόψη του το θέμα της ταυτότητας των κατοίκων κάθε δήμου, της αμεσότητας και εγγύτητας αιρετών και κατοίκων, καθώς και τις διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης και οικονομικής κατάστασης των δήμων» υποστηρίζει και ο δήμαρχος Λυκόβρυσης Δημήτρης Φωκιανός και η άποψη αυτή έχει αποτυπωθεί και σε ομόφωνη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. «Ο δικός μας δήμος είναι μικρός, αλλά έχει πλήρεις υπηρεσίες, διαχειριστική επάρκεια, υποδομές και οικονομική αυτάρκεια. Είναι ζήτημα να πάμε με δήμους που χρωστάνε» δηλώνει, ενώ η γενικότερη άποψη του δημοτικού συμβουλίου είναι πως «τα χρονίζοντα προβλήματα του Λεκανοπεδίου δεν θα επιλυθούν με τις συνενώσεις. Αυτά τα προβλήματα μπορούν να λυθούν στο πλαίσιο της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης, που είναι επιβεβλημένη».

Την άποψη πως για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση «αναγκαία προϋπόθεση είναι να προηγηθεί η χωροθέτηση των νέων ανθρωπογεωγραφικών ενότητων ως "ανοικτών πόλεων", με κριτήρια πληθυσμιακά, χωροταξικά, κοινωνικά, οικονομικά, αναπτυξιακά, πολιτιστικά και ιστορικά» εξέφρασε και ο δήμαρχος Ασπροπύργου Νίκος Μελετίου. «Η άθροιση σ' ένα δήμο των εκρηκτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Δυτικής Αττικής εγγυάται την αποτυχία του νέου ΟΤΑ να τα αντιμετωπίσει επιτυχώς» αναφέρει.

Τοπική Αυτοδιοίκηση και Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Ημερίδα ΚΕΔΚΕ - ΙΤΑ
στη Θεσσαλονίκη

Η ανασύσταση του ΕΣΥ επιβάλλει αποκέντρωση Υπηρεσιών Υγείας στην Τ. Α.

Η ΚΕΔΚΕ σε ειδική ημερίδα κατέθεσε τις προτάσεις της Αυτοδιοίκησης προς την κυβέρνηση για τη διαμόρφωση Ολοκληρωμένου Συστήματος Δημόσιας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας σε επίπεδο δήμων

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμμετέχει ενεργά, με ρόλο και αρμοδιότητες, στην προσπάθεια δημιουργίας ενός ισχυρού Ολοκληρωμένου Συστήματος Δημόσιας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Σήμερα, που δρομολογείται η νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης, αλλά και η ανασύσταση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, είναι μοναδική ευκαιρία και πρόκληση να συμβεί αυτό. Σ' αυτό το συμπέρασμα κατέληξαν οι εργασίες ειδικής ημερίδας που πραγ-

ματοποίησε η ΚΕΔΚΕ στη Θεσσαλονίκη, στις 27 Νοεμβρίου, με θέμα «Τοπική Αυτοδιοίκηση και Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας». Ο Σίμος Δανιηλίδης, πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής Απασχόλησης και Αλληλεγγύης της ΚΕΔΚΕ, παρουσιάζοντας την κεντρική εισήγηση με τις θέσεις της Αυτοδιοίκησης για την Πρωτοβάθμια Υγεία, υπογράμμισε μεταξύ των άλλων: «Είναι απαίτηση των καιρών, αλλά και κοινός τόπος τόσο για τις πολιτικές δυνάμεις όσο και για τα θεσμικά

όργανα της Αυτοδιοίκησης, μια νέα αυτοδιοίκηση με αρμοδιότητες, πόρους, ισχυρούς δήμους, σε ένα νέο διοικητικό χάρτη της χώρας. Βασική όμως αναγκαιότητα και απαίτηση είναι, επίσης, η αναγέννηση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, στο πλαίσιο της διαμόρφωσης ενός ισχυρού και σύγχρονου κοινωνικού κράτους». Υπογράμμισε, δε, ότι ο δημόσιος χαρακτήρας και η ενιαία δομή του συστήματος υγείας, η ισχυρή Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, η αναβαθμισμένη πρόληψη, η προστασία και

προαγωγή της υγείας, η διαφάνεια, η μείωση των ανισοτήτων πρέπει να είναι το πλαίσιο και οι βασικές κατευθύνσεις μιας νέας, εθνικής πολιτικής για την υγεία, στην υλοποίηση των οποίων μπορεί να συμβάλει καθοριστικά η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Παράλληλα, ο κ. Δανιηλίδης χαρακτήρισε πολύ θετικό το γεγονός ότι η θέσπιση ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Δημόσιας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας τίθεται ως προτεραιότητα του προγράμματος της σημερινής κυβέρνησης.

Οι δήμοι δοκιμάστηκαν επιτυχώς στο πεδίο των κοινωνικών πολιτικών. Στο ερώτημα, δε, αν μπορεί η Αυτοδιοίκηση να επωμιστεί μια τέτοια ευθύνη, ο κ. Δανιηλίδης υπογράμμισε ότι οι μέχρι τώρα καλές πρακτικές των δήμων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής αποδεικνύουν πως οι δήμοι έχουν απεριόριστες δυνατότητες άσκησης αυτών των πολιτικών.

«Είναι γνωστό ότι η κοινωνική πολιτική είναι ο πρώτος τομέας αρμοδιοτήτων που δόθηκαν στην Αυτοδιοίκηση και το πρώτο πεδίο που δοκιμάστηκε η ικανότητα των δήμων να παρέχουν υψηλού επιπέδου κοινωνικές υπηρεσίες.

Θυμίζω τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, τα ΚΑΠΗ, το «Βοήθεια στο Σπίτι», τις Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας, τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς, τα Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, τα Δημοτικά Ιατρεία, τα 31 Ιατροκοινωνικά Κέντρα, τα προγράμματα κοινωνικής ένταξης των μεταναστών, τα Κέντρα Πρόληψης της εξάρτησης από ναρκωτικά, τις Δημοτικές Τράπεζες Αίματος.

Η Αυτοδιοίκηση με τους λιγοστούς μεν πόρους, αλλά με τα ανεξάντλητα αποθέματα ευθύνης, ανταποκρίθηκε με απόλυτη επιτυχία στην πρόκληση εκείνων των καιρών.

Αναστήσαμε στην κυριολεξία ένα ημιθανές κρατικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, δημιουργήσαμε αξιοληπτές δομές παιδικής μέριμνας, διευρύνσαμε τα προγράμματα αρωγής στους ηλικιωμένους, αξιοποιήσαμε ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και οργανώσαμε σύγχρονες υπηρεσίες παροχής φροντίδας, συμβουλευτικής, προαγωγής της υγείας, προώθησης της απασχόλησης και αλληλεγγύης».

Πολιτικές φροντίδας υγείας

Όσον αφορά τα θέματα Υγείας, σημείωσε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση προσπαθεί εδώ και χρόνια, με δική της πρωτοβουλία και πενιχρά μέσα, να υλοποιήσει δράσεις που να καλύπτουν τις πραγματικές ανάγκες των πολιτών.

Στο ερώτημα αν μπορούν οι δήμοι να ασκήσουν αποτελεσματικά πολιτικές για την Υγεία, ο κ. Δανιηλίδης απάντησε σταχυολογώντας συγκεκριμένα θετικά παραδείγματα:

Παράδειγμα πρώτο, τα Δημοτικά Ιατρεία, τα οποία λειτουργούν με αποκλειστική πρωτοβουλία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενώ συχνά βασίζονται

νης φροντίδας σε άτομα με ιδιαίτερα προβλήματα και ηλικιωμένους. Σήμερα λειτουργούν στη χώρα μας 1.064 δομές σε κάθε δήμο και σε κάθε χωριό. Είναι στελεχωμένες με κοινωνικούς λειτουργούς για τη συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη των ωφελούμενων και τη διευθέτηση κοινωνικοπρονοιακών θεμάτων, με γιατρούς, νοσηλευτές και φυσιοθεραπευτές.

Παρόμοια το 2001 δημιουργήθηκαν και λειτουργούν έκτοτε τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) με αποκλειστική ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την εξυπηρέτηση ηλικιωμένων ατόμων που

Ποιες αρμοδιότητες μπορεί να αναλάβει η Αυτοδιοίκηση

Οι δήμοι, υπό την προϋπόθεση της θεσμικής ενίσχυσης στο πλαίσιο μιας νέας αρχιτεκτονικής για τη Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση, θεωρούν ότι είναι σε θέση να αναλάβουν πλήρεις αρμοδιότητες στον τομέα της πρωτοβάθμιας υγείας. Ειδικότερα, η Αυτοδιοίκηση ζητεί από την κυβέρνηση:

Να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί ένα σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας σε κάθε νέο δήμο που θα προκύψει από τη διοικητική μεταρρύθμιση, το οποίο θα λειτουργεί με ευθύνη και υπό τη διαχείριση του δήμου, θα αναπτύσσεται στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Υγείας με το συντονισμό και την επιστημονική εποπτεία του αρμόδιου υπουργείου.

Τα υπάρχοντα Κέντρα Υγείας να ενταχθούν στο νέο Δίκτυο Μονάδων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, δημιουργώντας, παράλληλα, όπου δεν υπάρχει, τουλάχιστον ένα Κέντρο Υγείας ανά δήμο.

Να θεσμοθετηθεί η τριμερής χρηματοδότηση του συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με την οικονομική συνδρομή της κεντρικής διοίκησης, των ασφαλιστικών οργανισμών και της Αυτοδιοίκησης.

Να αναβαθμιστούν και να πιστοποιηθούν οι δημοτικές δομές που παρέχουν συμπληρωματικές υπηρεσίες υγείας, όπως τα ΚΑΠΗ, το «Βοήθεια στο Σπίτι» τα ΚΗΦΗ, τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα, οι Δομές Στήριξης Μεταναστών και Προσφύγων.

Να στηριχθούν αποτελεσματικά και ουσιαστικά και να επεκταθούν όπου δεν υπάρχουν τα Κέντρα Πρόληψης.

στην εθελοντική προσφορά των συνεργαζόμενων γιατρών και του παραιατρικού προσωπικού, καθώς δεν υπάρχουν πόροι και ούτε καν πρόβλεψη για αντίστοιχη χρηματοδότηση. Άλλο εξαιρετικό παράδειγμα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και πρόληψης της ιδρυματοποίησης της τρίτης ηλικίας και των Ατόμων με Αναπηρία είναι τα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» και τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων.

Το 1996 ξεκίνησαμε πιλοτικά τα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι», με στόχο την προσφορά οργανωμέ-

παρουσιάζουν κινητικές ή και νοητικές δυσκολίες και διαμένουν σε περιβάλλον που αδυνατεί να τα φροντίσει καθημερινά.

Ένα παράδειγμα εξειδικευμένων δράσεων υγείας για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες είναι τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα για την προαγωγή της υγείας και την κοινωνική ενσωμάτωση των Ελλήνων Τσιγγάνων. Από το 2005 έως σήμερα έχουν λειτουργήσει 31 Ιατροκοινωνικά Κέντρα με αποκλειστική ευθύνη των ΟΤΑ, όπου σε θέματα υγείας γίνονται επισκέψεις κατ'οίκον, παραπομπές σε νοσοκομεία, συντα-

γογραφίες, καταγραφή εμβολίων όλων των παιδιών των Τσιγγάνων, συνοδεύονται ασθενείς σε ιατρούς νοσοκομείων, υλοποιούνται προγράμματα αγωγής υγείας, κρατείται ιατρικό ιστορικό και αρχείο με επιδημιολογικά στοιχεία κ.ά.

Χαρακτηριστικό, επίσης, της αμεσότητας που μπορεί να έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην άσκηση μέτρων για την υγεία, είναι ότι στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας της γρίπης Α/Η1Ν1, τόσο η ΚΕΔΚΕ προχώρησε άμεσα στη διάδοση πληροφοριών για την προστασία του πληθυσμού όσο και οι περισσότεροι

στηματικής υπηρεσίας, που είχε άμεση ανταπόκριση στις τοπικές κοινωνίες. Δυστυχώς, όμως, τα τελευταία πέντε χρόνια τόσο ο ΟΚΑΝΑ όσο και το υπουργείο Υγείας ακολούθησαν πολιτικές απίστευτης υποβάθμισης του θεσμού.

Διαδημοτικές συνεργασίες, όπως είναι το Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΟΤΑ και το Εθνικό Δίκτυο Δήμων Προαγωγής της Υγείας, τεκμηριώνουν ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τις επιστημονικές βάσεις και σε μεγάλο βαθμό την τεχνογνωσία ώστε να ιδρύσει και να λειτουργήσει Μονάδες Πρωτοβάθμι-

υγείας επιβάλλει όχι μόνο την εμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά πολύ περισσότερο την ουσιαστική αποκέντρωση των υπηρεσιών υγείας με σαφείς αρμοδιότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση».

Ενδεικτικό πλαίσιο δράσεων Δημόσιας Υγείας για τους ΟΤΑ

Αγωγή υγείας πληθυσμού (στους χώρους εργασίας και στις εκπαιδευτικές δομές).

Προγράμματα για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (δημιουργική απασχόληση ΑμΕΑ, ψυχοκοινωνική στήριξη και

Ν. Κακλαμάνης: Οι δήμοι να αναλάβουν ενεργό ρόλο στο θέμα της υγείας

«Ο ρόλος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο θέμα της υγείας δεν πρέπει να περιορίζεται σε δράσεις που αφορούν τη διοικητική και γραφειοκρατική διεκπεραίωση ζητημάτων.

Αντίθετα, οι ΟΤΑ μπορούν να αναλάβουν πραγματικά ενεργό ρόλο για την πρόληψη, καταπολέμηση και διαχείριση των ζητημάτων – κυρίως– δημόσιας υγείας.

Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, η οργάνωση ενός συστήματος δημόσιας υγείας, το οποίο θα δίνει μεγαλύτερο περιθώριο κινήσεων και αποφάσεων στο τοπικό επίπεδο, κρίνεται αναγκαία για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή αποτελεσματικότερων παρεμβάσεων, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της υγείας του τοπικού πληθυσμού», τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Ν. Κακλαμάνης μιλώντας στην ημερίδα.

Παράλληλα, υπογράμμισε: «Εν όψει του νέου σχεδιασμού για τη μεταρρύθμιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, μας δίδεται μια εξαιρετική ευκαιρία να αντιμετωπίσουμε προβλήματα που σχετίζονται με τον κατακερματισμό των δράσεων, την έλλειψη συνέχειας και την απουσία συντονισμού μεταξύ φορέων σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο, που στερούν από το σύστημα τη δυνατότητα επίτευξης υψηλής αποτελεσματικότητας».

Ο κ. Κακλαμάνης τόνισε ότι οι περιορισμένοι πόροι δεν αφήνουν περιθώρια αλληλοεπικαλύψεων και κατακερματισμού, και άρα ο συντονισμός και η δικτύωση των υφιστάμενων δομών σε μια συμπληρωματική λογική με σημείο αναφοράς την Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί τη μοναδική ίσως επιλογή. Για να γίνουν πράξη, όμως, τα παραπάνω, κατέληξε, απαιτείται επένδυση πόρων και στελέχωση των ΟΤΑ με προσωπικό ειδικευμένο σε θέματα υγείας.

δήμοι ανέλαβαν με δική τους πρωτοβουλία δράσεις ενημέρωσης και προφύλαξης των πολιτών.

Μια δράση υψίστης κοινωνικής προσφοράς και αλληλεγγύης και απόλυτα ταυτισμένη με το πνεύμα της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας είναι οι εθελοντικές αιμοδοσίες και η ενίσχυση της δωρεάς οργάνων σώματος, που εδώ και χρόνια διοργανώνονται με εξαιρετική επιτυχία από τους δήμους.

Ένα ακόμα παράδειγμα είναι τα Κέντρα Πρόληψης της εξάρτησης από ναρκωτικά, που δημιουργήθηκαν τη δεκαετία του '90, με πρωτοβουλία τοπικών φορέων και την επιστημονική υποστήριξη του ΟΚΑΝΑ και του υπουργείου Υγείας. Τα Κέντρα Πρόληψης ήδη από την έναρξη της λειτουργίας τους έδωσαν το στίγμα μιας σύγχρονης, αποτελεσματικής και συ-

ας Φροντίδας Υγείας.

«Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, τόνισε ο Σ. Δανιηλίδης, διαθέτει, λοιπόν, την εμπειρία και την τεχνογνωσία για να ανταποκριθεί σε νέες αρμοδιότητες όσον αφορά τον τομέα της Υγείας. Εκείνο που χρειαζόμαστε σήμερα είναι μια νέα αντίληψη και νέες μορφές οργάνωσης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας».

«Σήμερα, συνέχισε, συζητούμε για τα σχεδόν ανυπέρβλητα προβλήματα του Εθνικού Συστήματος Υγείας, που λόγω του υπερσυγκεντρωτισμού και της κακοδιαχείρισης των τελευταίων ετών, εμφανίζεται ως χρεοκοπημένος θεσμός που παράγει ασθένεια αντί να τη θεραπεύει ή να την προλαμβάνει. Σήμερα παρά ποτέ είναι εμφανές ότι η αναδιοργάνωση και το ξαναζω- ντάναμα του δημόσιου συστήματος

αποκατάσταση πρώην εξαρτημένων, στήριξης μεταναστών και ΡΟΜΑ).

Επιδημιολογική έρευνα και καταγραφή των αναγκών υγείας των περιοχών, από τοπικά παρατηρητήρια υγείας.

Προγράμματα πρόληψης και προσυμπτωματικού ελέγχου.

Υπηρεσίες προνοσοκομειακής και μετανοσοκομειακής φροντίδας και αποκατάστασης, παρακολούθηση χρόνιων πασχόντων και κοινωνική φροντίδα.

Διασύνδεση με τις υπηρεσίες και τις δομές Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Ασφάλισης, για τη συμβουλευτική και καθοδήγηση των ασθενών.

Στελέχωση και ενδυνάμωση του ρόλου και των παρεχόμενων υπηρεσιών των ειδικών ιατρικών και πολυϊατρείων.

Τι καταγράφει **μελέτη** του **ΙΤΑ** για τις **Υπηρεσίες Δημόσιας** **Υγείας στην Αυτοδιοίκηση**

Τα βασικά προβλήματα που καταγράφονται είναι έλλειψη προσωπικού, πόρων, επιστημονικής υποστήριξης από το κεντρικό επίπεδο, ανεπαρκής διασύνδεση μεταξύ των δομών Δημόσιας Υγείας

Τα προγράμματα προστασίας των ηλικιωμένων, όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι», ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ και Λέσχες Φιλίας, οι δομές στήριξης της οικογένειας, όπως οι βρεφονηπιακοί σταθμοί, αλλά και τα ειδικά προγράμματα για την προστασία των ευπαθών ομάδων πληθυσμού, θεωρούνται από τους πολίτες οι πιο δημοφιλείς και πιο αποτελεσματικές δράσεις που αναπτύσσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Αυτό τουλάχιστον καταγράφεται σε ειδική έρευνα που πραγματοποιήσε

Μόλις 87 ιατροί εμπλέκονται στους τομείς της Δημόσιας Υγείας σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, μεγάλο μέρος των οποίων δεν είναι καν μόνιμοι συνεργάτες, καθώς υπηρετούν ως αγροτικοί ιατροί.

Οι ελλείψεις σε ορισμένους νομούς είναι τραγικές. Για παράδειγμα, από τις 140 θέσεις ιατρών Δημόσιας Υγείας είναι καλυμμένες μόνον οι 33. Επίσης, από τις 168 θέσεις γιατρών άλλων ειδικοτήτων, μόνον οι 40 έχουν καλυφθεί, ποσοστό, δηλαδή, 23,8%.

Ένα άλλο στοιχείο είναι ότι μόλις το 28% των εργαζομένων στους δήμους διαθέτει τίτλο Ανώτατης Εκπαίδευσης, το 45% Δευτεροβάθμιας και το 27% Υποχρεωτικής. Διαφορετική είναι η εικόνα για τους υπηρετούντες στις Διευθύνσεις Υγείας των δήμων, όπου το 57% αυτών είναι απόφοιτοι Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Στα μειονεκτήματα, επίσης, καταγράφεται η έλλειψη στρατηγικής, η ανεπαρκής

διασύνδεση μεταξύ των δομών Δημόσιας Υγείας, η πολυεποπτεία από διαφορετικά υπουργεία, η ελλιπής καθοδήγηση και επιστημονική υποστήριξη από το κεντρικό επίπεδο, η αποσπασματική υλοποίηση δράσεων χωρίς συνέχεια.

Τα πλεονεκτήματα που καταγράφονται για τις υπάρχουσες υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας της Αυτοδιοίκησης είναι τα εξής: Το υπάρχον νομικό πλαίσιο είναι επαρκές, σημαντική είναι και η εμπειρία από τις δράσεις ορισμένων ΟΤΑ α' και β' βαθμού. Επί-

σης, αυξανόμενη καταγράφεται η ευαισθητοποίηση των ΟΤΑ σε θέματα Δημόσιας Υγείας.

Οι προτάσεις που καταγράφονται στην έρευνα αφορούν τέσσερα επίπεδα:

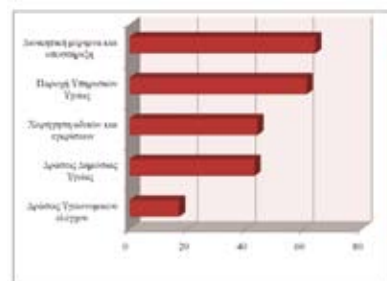
Εξορθολογισμός του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, που σημαίνει προσανατολισμό των προγραμμάτων και των πολιτικών υγείας στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, επειδή και καλύτερη αντίληψη των προβλημάτων και αναγκών έχουν και καλύτερη επικοινωνία με τον τοπικό πληθυσμό και άμεση είναι η λήψη των αποφάσεων.

Έμφαση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, που σημαίνει στελέχωση υπηρεσιών με επιστημονικό και εξειδικευμένο προσωπικό, εκπαίδευση του ήδη υπάρχοντος προσωπικού στις νέες τεχνολογίες, διατήρηση του επιπέδου γνώσεων των εργαζομένων μέσω προγραμμάτων διά βίου μάθησης.

Διασύνδεση των δομών και των υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας με τις δομές και τις υπηρεσίες του υπόλοιπου υγειονομικού συστήματος, που θα διασφαλίσουν υψηλή αποτελεσματικότητα και μικρότερο κόστος, καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες του πληθυσμού και συνέχεια στις δράσεις.

Ανάπτυξη από τους ΟΤΑ δομών και υπηρεσιών με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας, τη συμβουλευτική υποστήριξη των ασθενών, τη διαχείριση χρόνιων παθήσεων, την υλοποίηση δράσεων για την αντιμετώπιση μεζόνων παραγόντων κινδύνου και την αγωγή και την προαγωγή της υγείας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ **Δημοτική Αυτοδιοίκηση**

το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τον Αύγουστο έως το Δεκέμβριο 2008 και στην οποία έλαβαν μέρος το ένα τέταρτο περίπου των δήμων της χώρας –200– και σχεδόν οι μισές –23– νομαρχίες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΟΤΑ είναι η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, και κυρίως ειδικευμένου, οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι, η ελλιπής χρηματοδότηση, η αδυναμία σχεδιασμού πολιτικής, η δυσκίνητη Δημόσια Διοίκηση και η έλλειψη υποδομών.

Υπηρεσίες **Δημοτικής Αυτοδιοίκησης** **σχετικά με τη Δημόσια Υγεία**

- Προγράμματα προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, Λέσχες Φιλίας, Βοήθεια στο Σπίτι)
- Παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, προγράμματα πρόληψης και αγωγής της υγείας μέσω των δημοτικών ιατρείων
- Παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί
- Προγράμματα στήριξης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού

Διευρύνονται οι **ευπαθείς** **ομάδες** με **μετανάστες** και **πρόσφυγες**

Η Αυτοδιοίκηση καλείται να συνεργαστεί για εξάλειψη αποκλεισμού, περιθωριοποίησης, καθώς και για διασφάλιση συνθηκών επιβίωσης και αξιοπρεπούς περίθαλψης

Οι νεόπτωχοι, άστεγοι- θύματα της οικονομικής κρίσης, οι νεοπρόσφυγες-θύματα πολέμων και γεωπολιτικών εξελίξεων, οι παράνομοι οικονομικοί μετανάστες, οι μετανάστες- θύματα της κλιματικής αλλαγής- άνθρωποι απελπισμένοι και φτωχοπρόδρομοι έχουν δώσει τα τελευταία χρόνια μια τρομακτική ώθηση στον όρο ευπαθείς ομάδες και νέα διάσταση στην κοινωνική πραγματικότητα.

Η Αυτοδιοίκηση στη νέα αυτή πραγματικότητα καλείται να συνεργαστεί για να συμβάλει στην άμβλυνση των ανισοτήτων, στην εξάλειψη του κοινωνικού τους αποκλεισμού, στη διασφάλιση αξιοπρεπών όρων επιβίωσης και περίθαλψης.

Δύο σημαντικές μαρτυρίες, του προέδρου των «Γιατρών του Κόσμου» Νικήτα Κανάκη και του δημάρχου Μυτιλήνης Θανάση Γιακαλή – που τα τελευταία χρόνια βιώνουν «εκ των έσω» αυτήν τη νέα πραγματικότητα, ο πρώτος μέσω των «Ανοιχτών Πολυϊατρείων» της οργάνωσης και ο δεύτερος ως δήμαρχος πόλης-πύλης εισόδου χιλιάδων προσφύγων στη χώρα μας– κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών της ημερίδας της ΚΕΔΚΕ.

Οι ΜΚΟ αναπλήρωναν τα κενά των κρατικών προνοιακών παροχών, τώρα είναι δύσκολο

Οι «Γιατροί του Κόσμου», προσπαθώντας να καλύψουν την ανάγκη όσων προσπαθούν να διαβιώσουν με αξιοπρέπεια κάτω από το όριο της απόλυτης φτώχειας, λειτουργούν το πρόγραμμα «Ανοιχτό Πολυϊατρείο» στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και τα Χανιά.

Συνεργάζονται με την Ιατρική Σχολή Αθήνας, ενώ συμμετέχουν και σε διεθνή δίκτυα. Εθελοντές γιατροί, κοινωνικοί λειτουργοί και ψυχολόγοι παρέχουν δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε όσους δεν έχουν πρόσβαση στο ΕΣΥ –άπορους, ανασφάλιστους, άστεγους, Ρομά, πρόσφυγες και μετανάστες.

Στη διάρκεια των τελευταίων 12 ετών εφαρμογής του προγράμματος περισσότεροι από 150.000 ασθενείς έλαβαν ιατρική και φαρμακευτική υποστήριξη. Μόνο το 2008 το Ανοιχτό Πολυϊατρείο της Αθήνας έχει προσφέρει υπηρεσίες σε πάνω από 14.000 ασθενείς από Αφγανιστάν, Ιράκ, Μπαγκλαντές, αφρικανικές χώρες, Ιράν, Βουλγαρία, Πολωνία, Ουκρανία, Αλβανία.

«Οι παράνομοι αλλοδαποί, τόνισε ο Ν. Κανάκης, αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των αλλοδαπών, και δεν δικαιούνται ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη, εκτός από τα επείγοντα περιστατικά. Κάτι τέτοιο όχι μόνο δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων αυτών, αλλά επιπλέον θέτει σε κίνδυνο τη ζωή τους. Υπάρχουν χρόνια περιστατικά, τα οποία απαιτούν συνεχή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και νοσηλεία, όπως ο καρκίνος, οι παθήσεις του αίματος κ.λπ. Ειδικά σε περιπτώσεις ανηλίκων και ηλικιωμένων είναι αναγκαία η ιατρική παρακολούθηση».

«Μέχρι τώρα, συνέχισε ο κ. Κανάκης, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όσες στοχεύουν στους πληθυσμούς αυτούς, κατάφερναν να διατηρήσουν μια ισορροπία και να αναπληρώσουν σημαντικά κενά στη νομοθεσία και τις κρατικές προνοιακές παροχές. Από εδώ και στο εξής, όμως, το έργο τους δυσχεραίνεται. Η πρόσβαση στα νοσοκομεία και σε κάθε είδους νοσηλευτικά ιδρύματα έγινε δύσκολη έως ακατόρθωτη. Απλές εξετάσεις, με μικρό κόστος, εξασφαλίζονται μετά από μαραθώνιους, συνήθως σε ιδιωτικά κέντρα. Τα πολύπλοκα πε-

ριστατικά ή αυτοί που χρειάζονται εγχειρήσεις πλέον είναι αδύνατο να εξυπηρετηθούν».

Τι ζητούν οι «Γιατροί του Κόσμου»

Προστασία του ιατρικού απορρήτου και επίσημη απαγόρευση της καταγγελίας ή σύλληψης μεταναστών χωρίς άδεια παραμονής κατά τη διάρκεια της περιθαλψής.

Μέτρα από όλα τα ευρωπαϊκά κράτη ώστε να διασφαλιστεί η ειδική προστασία εγκύων και ανηλίκων.

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που να επιβεβαιώνει την ανάγκη ίσης πρόσβασης σε περίθαλψη για όλους, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών χωρίς άδεια παραμονής και των αιτούντων άσυλο.

Προστασία των σοβαρά άρρωστων αλλοδαπών, να μην απελαύνονται και να τους χορηγείται άδεια παραμονής, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να παλέψουν την ασθένειά τους υπό αξιόπρεπες συνθήκες.

Ραγδαία αύξηση της άφιξης προσφύγων στη Λέσβο

Πόλεμοι στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν, πλήρης αναρχία και αβεβαιότητα σε μεγάλο τμήμα του Πακιστάν, εμφύλιο πόλεμοι, δικτατορικά καθεστώτα και φοβερή ξηρασία σε χώρες της Αφρικής, γιγάντωσαν το κύμα των ανθρώπων που επιζητούν μια καλύτερη ζωή, μια καλύτερη τύχη στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η «ΠΑΓΑΝΗ» ιδρύθηκε και λειτουργεί χωρίς κανένα σχεδιασμό

Στη Λέσβο, σύμφωνα με τα επίσημα νούμερα που παρουσίασε στην ημερίδα ο δήμαρχος Μυτιλήνης Αθανάσιος Γιακαλής, η άφιξη των προσφύγων από το 2004 έως και στις 31-10-2009 έχει αυξηθεί ραγδαία. Το 2004 αβίχθησαν στο Νομό Λέσβου 1.453 άτομα, το 2008 έφτασαν 13.171, ενώ μέχρι στις 31 Οκτωβρίου 2009 έφτασαν 7.439 άτομα.

Πού οφείλεται αυτή η ραγδαία αύξηση;

Σύμφωνα με τον κ. Γιακαλή: «Κυρίως στο Κέντρο Φιλοξενίας, που ιδρύθηκε και λειτουργεί χωρίς κανένα σχεδιασμό στην πόλη της Μυτιλήνης, στη θέση "ΠΑΓΑΝΗ" το 2006, στην αύξηση του αριθμού των προσφύγων που διακινούνται προς τα νησιά μας από

τις απέναντι τουρκικές ακτές, αλλά και στο γεγονός ότι στην Τουρκία υπάρχει ένα οργανωμένο δίκτυο διέλευσης των προσφύγων, το οποίο αμείβεται κατά κεφαλήν –μέχρι και 3.000 δολάρια– για να μεταφέρει στα νησιά μας όλους αυτούς τους δυστυχισμένους και ταλαιπωρημένους συνανθρώπους μας».

Μάλιστα οι αφίξεις αυτές αυξάνονται συνεχώς, «παρά την ίδρυση και ανάπτυξη της ευρωπαϊκής δύναμης FRONTEX, παρά τις περιπολίες των Λιμενικών Σκαφών της χώρας μας, παρά τη συνδρομή του Πολεμικού μας Ναυτικού, αφού η διακίνηση αυτή προσφέρει πολλά χρήματα, επειδή στα απέναντι παράλια υπάρχουν χιλιάδες πρόσφυγες».

Οι πρόσφυγες, λοιπόν, είτε περισυλλέγονται, όπως επιτάσσει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας ως ναυαγοί, είτε βγαίνουν μόνοι τους στην ξηρά κολυμπώντας (αν δεν υπάρχει σκάφος του Λιμενικού ή της FRONTEX για να τους περισυλλέξει).

«Με την αποβίβασή τους στα νησιά, σημειώνει ο κ. Γιακαλής, αρχίζουν και τα προβλήματα. Οι άνθρωποι αυτοί πρέπει άμεσα να υποβληθούν σε ιατρικές εξετάσεις, γιατί αρκετοί είναι φορείς ασθενειών, να σιτιστούν, να υπάρχει χώρος για να καταλύσουν, για να κοιμηθούν. Και, βέβαια, μετά να προωθηθούν στην Αθήνα που κανένας δεν ξέρει πλέον πού πάνε, πού κοιμούνται και ποια είναι η διαδρομή τους».

Σ' ό,τι αφορά το Κέντρο Φιλοξενίας «ΠΑΓΑΝΗ» μπορούσε να φιλοξενήσει 200 άτομα το πολύ.

«Υπήρξαν περίοδοι που κυριολεκτικά στοιβάζονταν 800 έως και 900 άτομα εκεί καθημερινά. Η ανθρώπινη ζωή, η υγεία δεν είχαν πλέον κανένα νόημα. Οι αστυνομικοί σήκωσαν τα χέρια ψηλά. Η φρούρηση ήταν προβληματική έως αδύνατη. Δυστυχώς, απ' αυτή την κατάσταση η Λέσβος και η πόλη της Μυτιλήνης δυσφημίστηκαν, χωρίς καμία δική μας ευθύνη. Η "ΠΑΓΑΝΗ" ονομάστηκε κολαστήριο ψυχών.

Η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, διά του υφυπουργού κ. Βούγια, υποσχέθηκε τη δημιουργία ενός νέου κέντρου στο

οποίο μπορούν να ζουν σαν άνθρωποι. Θα περιμένουμε την υλοποίηση». Οι πρόσφυγες, λοιπόν, εάν δεν υπάρξει μια ριζική αλλαγή στη διεθνή πολιτική, δεν θα σταματήσουν να πλημμυρίζουν τη χώρα μας. Γιατί εμείς είμαστε τα ανατολικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εμείς είμαστε η πύλη εισόδου για τα όνειρά τους, για τη ζωή που επιζητούν.

Τι προτείνει η Δημοτική Αρχή

Τι πρέπει να γίνει, λοιπόν; Ο δήμαρχος Μυτιλήνης προτείνει μεταξύ των άλλων τα εξής:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση να εντάξει αυτό το ζήτημα σε βασική προτεραιότητα. Η ευρωπαϊκή διπλωματία να συμφωνήσει με την Αγκυρα ώστε η Τουρκία να ενταχθεί επιχειρησιακά στη δύναμη της FRONTEX για αποτροπή και επαναπροώθηση των προσφύγων στις χώρες τους.

Με διμερείς διαπραγματεύσεις πρέπει να επικαιροποιηθεί και να ισχύσει η

συμφωνία Παπανδρέου-Τζεμ για επαναπροώθηση των προσφύγων, συμφωνία που, με ευθύνη της Τουρκίας και δική μας αδράνεια, δεν ίσχυσε ποτέ. Να ιδρυθούν σύγχρονα κέντρα υποδοχής προσφύγων σε κάποια νησιά μας, με κατάλληλο ιατρικό εξοπλισμό, γιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς και ό,τι άλλο χρειάζεται για μια προσωρινή, αλλά αξιοπρεπή διαβίωση των προσφύγων.

Για τους μετανάστες που δεν είναι δυνατό να επιστρέψουν πίσω, θα πρέπει να γίνει κατανομή σε όλες τις χώρες της Ε.Ε., ανάλογα με τον πληθυσμό τους.

«Απαιτούνται λύσεις τώρα, καταλήγει ο κ. Γιακαλής. Διαφορετικά η όποια ολιγωρία, μπορεί να μετατρέψει τη σημερινή δύσκολη κατάσταση σε εκρηκτική, με ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Εμείς, ως Αυτοδιοίκηση, πιστεύω είμαστε έτοιμοι να συμβάλουμε στο μέτρο των δυνατοτήτων μας για την καλύτερη αντιμετώπιση αυτού του δύσκολου προβλήματος».

ΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ελληνες αιρετοί με... δύναμη από το εξωτερικό

Από τα Ουράλια έως τον Ατλαντικό περισσότεροι από 250 Έλληνες δίνουν δυναμικά το «παρών» στις τοπικές και περιφερειακές αρχές των ευρωπαϊκών χωρών. Πρόκειται για τους απόδημους αιρετούς της Αυτοδιοίκησης, που δηλώνουν έτοιμοι να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με τους συναδέλφους τους στους ελληνικούς δήμους και νομαρχίες.

Βάση για τη συνεργασία αυτή αποτελεί από το φθινόπωρο του 2001 το Δίκτυο Ελλήνων Αποδήμων Αιρετών Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης. Το Δίκτυο στήθηκε με στόχο να αποτελέσει ένα χώρο διαλόγου και ανάληψης πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη ενός σταθερού δικτύου επικοινωνίας ανάμεσα στους ελληνικής καταγωγής αιρετούς των διαφόρων χωρών της Ευρώπης, την ενθάρρυνση της συνεργασίας ανάμεσα στις Αυτοδιοικήσεις της Ελλάδας και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με στόχο την προώθηση κοινών προγραμμάτων, καθώς και την ανάδειξη του ευρωπαϊκού πνεύματος και πολιτισμού, στο οποίο –όπως υποστηρίζουν– η συμβολή της Ελλάδας είναι ξεχωριστή. Εδώ και πάνω από οκτώ χρόνια, το Δίκτυο έχει να επιδείξει πλούσια δραστηριότητα. Στο επίκεντρο βρίσκεται η ανταλλαγή εμπειριών για τον τρόπο που αντιμετωπίζει σε κάθε χώρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση τα προβλήματα που είναι στην αρμοδιότητά της. Για το λόγο αυτό διοργανώνει Φόρουμ Ανταλλαγής Απόψεων με τις

ελληνικές ΤΕΔΚ, καθώς και με τις υπό ανάπτυξη χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, όπου υπάρχει και σημαντικός αριθμός Ελλήνων αποδήμων. Από τα πρώτα του βήματα, το Δίκτυο έδειξε έμπρακτα το ενδιαφέρον του για τα Μάρμαρα του Παρθενώνα. Σε συνεργασία με το υπουργείο Πολιτισμού και το Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη διοργάνωσε μία έκθεση στο Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο, καθώς και άλλη μία στο δημαρχείο της Φραγκφούρτης, με θέμα

«Η επανένωση των Μαρμάρων του Παρθενώνα- Πολιτιστική Επιταγή». Οι περισσότεροι από 14.000 επισκέπτες της έκθεσης στη Φραγκφούρτη οδηγούν τώρα το Δίκτυο να ετοιμάζει αντίστοιχες εκθέσεις στη Στοκχόλμη ή στην Ελβετία, με τελικό στόχο το Λονδίνο.

Ανάλογη υπήρξε η ευαισθησία και για το ζήτημα της Ολυμπιακής Εκχειρία, όπου διαμόρφωσε σχέδιο ψηφίσματος το οποίο προωθήθηκε και εγκρίθηκε σε σημαντικό βαθμό

“ Οι συναντήσεις των νέων αιρετών αποδήμων

Μία από τις σημαντικές δράσεις που έχει αναπτύξει το Δίκτυο είναι η ετήσια συνάντηση νέων δημοτικών συμβούλων από τις ευρωπαϊκές πόλεις που διοργανώνει από το 2003 στη Θεσσαλονίκη. Τον περασμένο Ιούλιο πραγματοποιήθηκε η 7η συνάντηση, όπου πάνω από 30 νέοι από την Αλβανία, την Αρμενία, τη Γεωργία, τη Γερμανία, τη Ρωσία, τη Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ουκρανία και την Ελλάδα, συζήτησαν επί πέντε ημέρες για το περιβάλλον. Μέσα από τρία θεματικά εργαστήρια, με τη συνεργασία εξειδικευμένων στελεχών της Αναπτυξιακής Εταιρείας Ανατολική Α.Ε., ανταλλάξαν απόψεις για τις «Στρατηγικές Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων», τη «Διαχείριση Αστικής Κινητικότητας και τους εναλλακτικούς τρόπους μετακίνησης» και την «Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση των Ποδημάτων σε θέματα περιβαλλοντικής Διαχείρισης».

από τα δημοτικά συμβούλια των πόλεων όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του Δικτύου. Στόχος είναι να συνηγορηθεί από ακόμη μεγαλύτερο αριθμό δήμων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνει το Δίκτυο και στη συμμετοχή των γυναικών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Για το λόγο αυτό εισηγείται σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ να προωθηθεί η υπογραφή «Ευρωπαϊκού Χάρτη για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών» σε όλους τους οργανισμούς της Αυτοδιοίκησης, αλλά και τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με την αύξηση του ποσοστού

συμμετοχής γυναικών στην ανώτατη ιεραρχία της Αυτοδιοίκησης, μετά και την εφαρμογή της ποσόστωσης.

Μεταξύ των πρωτοβουλιών που επιδιώκει να αναλάβει το Δίκτυο είναι η αξιοποίηση της εμπειρίας των μελών του, προκειμένου να διαμορφωθούν προτάσεις για την επίλυση θεμάτων της ελληνικής-ευρωπαϊκής διασποράς. Ανάμεσά τους είναι τα θέματα της ελληνικής παιδείας στις ευρωπαϊκές χώρες και της εκμάθησης της

ελληνικής γλώσσας, καθώς και η δυνατότητα συμμετοχής των ομογενών στις εθνικές εκλογές.

Οι 11 πρωτοβουλίες για το 2010

Με αμείωτους ρυθμούς προετοιμάζει το Δίκτυο τη δραστηριότητα για το 2010. Σε πρόσφατη συνεδρίασή της η Συντονιστική Επιτροπή κατέληξε σ' ένα πρόγραμμα δράσεων, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων 11 βασικούς άξονες για το νέο χρόνο και συγκεκριμένα:

1. Συμμετοχή των μελών του Δικτύου ή εκπροσώπων των δήμων, όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη, σε θεματικά συνέδρια της ΚΕΔΚΕ ή της ΕΝΑΕ και σε συνέδρια των φορέων της Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.
2. Δημιουργία σχετικής βάσης δεδομένων με εισηγητές σε θέματα της Αυτοδιοίκησης. Παραγωγή υλικού με βάση εισηγήσεις σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, περιβάλλοντος, νέων τεχνολογιών κ.λπ.
3. Οι συνεδριάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής ή της Εκτελεστικής Γραμματείας να συνδυαστούν με την παράδοση συμμετοχή των μελών της σε εκδηλώσεις.
4. Το υλικό των θεματικών συνεδρίων που έχουν διοργανωθεί και των συναντήσεων των νέων να συγκεντρωθεί, να αναπαράχεται ηλεκτρονικά και να αποσταλεί στο σύνοδο των δήμων της Ελλάδας. Το αγγλόφωνο υλικό των συναντήσεων των νέων να διακινηθεί και στους δήμους όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του Δικτύου.
5. Προσθήκη στην ιστοσελίδα σχετικών links με τις ηλεκτρονικές ιστοσελίδες των δήμων όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του Δικτύου και των προσωπικών ιστοσελίδων των μελών του Δικτύου.
6. Ενημέρωση των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, αλλά και των πρωτευσουσών των νομών (εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης) για τα μέλη του Δικτύου που κατάγονται από τον κάθε νομό. Προώθηση και υποστήριξη πρωτοβουλιών ΟΤΑ της Ελλάδας για καθιέρωση Ημέρας του Αποδήμου.
7. Διοργάνωση συνεδρίου στην Τιφλίδα, σε συνεργασία με το δήμο της πόλης, με θέμα «Κοινωνική πολιτική και Αυτοδιοίκηση» στις 22 και 23 Απριλίου του 2010.
8. Διοργάνωση 8ης Συνάντησης Νέων Δημοτικών Συμβούλων και στελεχών Αυτοδιοίκησης από την Ευρώπη.
9. Υποστήριξη διοργάνωσης έκδοσης προϊόντων γυναικείων συνεταιρισμών της Βόρειας Ελλάδας στη Φραγκφούρτη.
10. Προετοιμασία διοργάνωσης ετήσιου φόρουμ για το περιβάλλον, σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
11. Εκδήλωση πρόδεσης υποστήριξης της προώθησης του ζητήματος των «Μαρμάρων του Παρθενώνα», σε συνέχεια των πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΡΙΝΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Όλες οι χώρες έχουν να προσφέρουν μέσα από τις εμπειρίες τους

Από την αρχική προσπάθεια υποστήριξης της δικτύωσης των αποδήμων, που αποτέλεσε αφορμή ίδρυσής του, το Δίκτυο είναι πλέον σε μια φάση που μπορεί να κινητοποιήσει το δυναμικό των μελών του για να πετύχει μία σειρά στόχων. Αυτό πιστεύει ο πρόεδρος του Δικτύου Ελλήνων Αιρετών Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης Γιώργος Κοντορίνης. Θεωρεί πως η ανταλλαγή εμπειριών συμβάλλει στον τρόπο λειτουργίας των αιρετών και εκτιμά πως η Ελλάδα χρειάζεται να τολμήσει ακόμα περισσότερο για να έρθει στις ταχύτητες άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Ποια ήταν η αφορμή για τη δημιουργία του Δικτύου και ποιος ήταν ο βασικός σκοπός που θα επιτελούσε;

Ενας από τους στόχους το Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, από την ίδρυσή του στα μέσα της δεκαετίας του '90, ήταν η υποστήριξη της δικτύωσης των αποδήμων με βάση τις κοινές δραστηριότητες. Έτσι μετά τη σύσταση του δικτύου των Ελληνικής Καταγωγής Βουλευτών, το ΣΑΕ της Ευρώπης, με τη συνεργασία της ΚΕΔΚΕ, του υπουργείου Εξωτερικών-Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού

και την υποστήριξη του ελληνικού Κοινοβουλίου, πήραν την πρωτοβουλία να συσταθεί το Δίκτυο των Ελλήνων Αιρετών της Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης το Νοέμβριο του 2001, με τη διοργάνωση της πρώτης του γενικής συνέλευσης στην έδρα του Απόδημου Ελληνισμού στη Θεσσαλονίκη. Βασικός σκοπός του Δικτύου είναι η διασύνδεση όλων των ελληνικής καταγωγής αιρετών της Αυτοδιοίκησης μεταξύ τους αλλά και με τη μητροπολιτική Ελλάδα, η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ αυτοδιοικητικών φορέων, η προώθηση θεμάτων που αφορούν τον Ελληνισμό γενικότερα, η προώθηση και η ενθάρρυνση της συμμετοχής περισσότερων εκπροσώπων ελληνικής καταγωγής στο χώρο της Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης, η μεταφορά και η ανταλλαγή τεχνογνωσίας, καθώς και η υποστήριξη των πρωτοβουλιών της ομογένειας σε τοπικό επίπεδο, ιδιαίτερα στις οικονομικά ασθενέστερες χώρες.

Οκτώ χρόνια λειτουργίας του Δικτύου. Τι έχει προσφέρει;

Έχουν περάσει οκτώ χρόνια μετά από την ιδρυτική του συνέλευση και σ' αυτό το χρονικό διάστημα έχει καταγράψει την παρουσία του τόσο στον ελλαδικό χώρο όσο και στον ευρωπαϊκό. Κινήθηκε με σταθερά βήματα στην

ανάπτυξη δράσεων, που είχαν στόχο την προώθηση θεμάτων που αφορούν την ελληνική πολιτεία στις τοπικές κοινωνίες όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του και τη συνεργασία ανάμεσα στην ελληνική και την ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, χώρες που η παρουσία του ελληνισμού ήταν και είναι ιδιαίτερα σημαντική. Ενδεικτικά θα μπορούσα να αναφέρω τη διοργάνωση θεματικών φόρουμ με Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων της πατρίδας μας, τη διοργάνωση συνεδρίων σε συνεργασία με αυτοδιοικητικούς φορείς της Ουκρανίας και της Ρωσίας, την καθιέρωση της ετήσιας συνάντησης «Νέοι στην Αυτοδιοίκηση», στην οποία προσκαλούνται να συμμετέχουν νέοι δημοτικοί σύμβουλοι ή στελέχη της Αυτοδιοίκησης ηλικίας κάτω των 28 ετών, τη δικτύωση δήμων όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη μας για την υποβολή κοινών προτάσεων σε διακρατικά ευρωπαϊκά προγράμματα, την προώθηση του ζητήματος των «Μαρμάρων του Παρθενώνα», με τη διοργάνωση σε συνεργασία με το υπουργείο Πολιτισμού, την ΚΕΔΚΕ και το Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη εκθέσεων στο Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο και στο δημαρχείο της

Φραγκφούρτης, την προώθηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας στις τοπικές μας κοινωνίες κ.ά.

Η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των μελών του σας έχει βοηθήσει στα καθήκοντά σας;

Είναι δεδομένο ότι όλες οι χώρες, ανεξάρτητα από το βαθμό ανάπτυξης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχουν να προσφέρουν μέσα από τις εμπειρίες τους σε επίπεδο τεχνογνωσίας σε κάθε τομέα που η Αυτοδιοίκηση δραστηριοποιείται. Ακόμα και για μένα που ζω σε μια χώρα που η Αυτοδιοίκηση θεωρείται και είναι ιδιαίτερα ισχυρή, η ανταλλαγή εμπειριών με χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, η Ιταλία, αλλά και η Ελλάδα ή οι χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης συμβάλλει ιδιαίτερα στον τρόπο με τον οποίο λειτουργώ στο δημοτικό συμβούλιο.

Ποια είναι τα μελλοντικά σχέδια δράσης;

Το Δίκτυο είναι πλέον σε μια φάση που μπορεί να κινητοποιήσει το δυναμικό των μελών του για να μπορέσει να πετύχει το σύνολο των σκοπών που έχει προδιαγράψει στις γενικές του συνελεύσεις.

Η διάχυση της μέχρι σήμερα τεχνογνωσίας που έχει παραχθεί μέσα από τις δραστηριότητες του Δικτύου, η παρά πέρα ανάπτυξη συνεργασιών τόσο των μελών του όσο και των δήμων που εκπροσωπούμε με την ελληνική Αυτοδιοίκηση, μέσα από τη συμμετοχή σε συνέδρια της ΚΕΚΔΕ ή φορέων της Αυτοδιοίκησης της πατρίδας μας ή και τη διοργάνωση θεματικών φόρουμ, η μεταφορά τεχνογνωσίας στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης αλλά και της Αλβανίας, ιδιαίτερα στη Βόρειο Ήπειρο, αποτελούν βασικές προτεραιότητες του Δικτύου μας.

Παράλληλα, η προώθηση εθνικών θεμάτων, σε συνεργασία με την ελληνική πολιτεία, η υποστήριξη του ελληνισμού και του ρόλου του στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων, η υποστήριξη των πρωτοβουλιών των κατεχόμενων δήμων της Κύπρου, για την ανάδειξη του προβλήματός τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμπληρώνουν το πλαίσιο των μελλοντικών δράσεων μας.

Ποιοι –κατά τη γνώμη σας– πρέπει να είναι οι στόχοι δήμων και περιφερειών στο σημερινό ευρωπαϊκό οικοδόμημα;

Δημοκρατία, ευθύνη και βιώσιμη ανάπτυξη πιστεύω ότι είναι οι κυριότεροι στόχοι. Οι αποφάσεις να λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους δημότες τους οποίους επηρεάζουν και να προσαρμόζονται στις ανάγκες τους. Οι δήμοι και οι περιφέρειες θα πρέπει να έχουν την ευθύνη για τις περισσότερες κοινωνικές υπηρεσίες στον τόπο όπου κατοικούμε, για την ανάπτυξη μιας λειτουργικής κοινωνίας και τη σωστή διαχείριση. Επίσης, στοχεύουμε στη βιώσιμη ανάπτυξη για να εξασφαλίσουμε ευημερία και υψηλή ποιότητα ζωής και στις επόμενες γενεές.

Πιστεύετε πως η Συνθήκη της Λισαβόνας θα δώσει νέα πνοή στο ρόλο των τοπικών αρχών;

Ενας μεγάλος αριθμός αποφάσεων στους δήμους και τις περιφέρειες επηρεάζεται από τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θέλω να πιστεύω ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας θα φέρει τους Ευρωπαίους πολίτες ακόμη πιο κοντά τον έναν με τον άλλον, τις αποφάσεις πιο κοντά στον πολίτη και θα ενισχύσει τις περιοχές όπου χρειάζονται προγράμματα ανάπτυξης.

Θεωρείτε πως η ελληνική Αυτοδιοίκηση έχει τον ίδιο βηματισμό με τις τοπικές αρχές άλλων ευρωπαϊκών χωρών;

Η παγκοσμιοποίηση μας δημιουργεί δυνατότητες, αλλά και προκλήσεις. Το να σκεπτόμαστε παγκόσμια ή πανευρωπαϊκά αλλά να ενεργούμε τοπικά, ίσως να μας φανεί πολύ χρήσιμο, σε μια χρονική περίοδο όπου οι δήμοι και οι περιφέρειες δεν ανταγωνίζονται και δεν συνεργάζονται πλέον μόνο μέσα στην Ελλάδα, αλλά με περιφέρειες της Ενωμένης Ευρώπης και άλλων χωρών της υφηγίου. Η εκτίμησή μου είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη πορεύεται προς ένα κοινό προορισμό, αλλά με μεγάλη διαφορά στις ταχύτητες. Η Ελλάδα χρειάζεται να τολμήσει ακόμα περισσότερα για να έρθει στις ταχύτητες των χωρών, όπως η χώρα που εκλέγομαι.

Γίνονται συζητήσεις για συνενώσεις δήμων στην Ελλάδα. Κρίνετε πως είναι αναγκαίες και θα βοηθήσουν στην αναβάθμισή τους;

Στη χώρα όπου δραστηριοποιούμε πολιτικά, τη Σουηδία, με έκταση 450.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων και πληθυσμό 9 εκατομμυρίων υπάρχουν 290 δήμοι και 18 νομαρχίες. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται στην Ελλάδα έχουν στόχο τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης ώστε αυτή να γίνει πιο αποτελεσματική, πιο λειτουργική, πιο ανοικτή και προσπελάσιμη στον πολίτη. Είμαι σίγουρος ότι θα επιτύχουν. Απαιτούνται όμως και οι κατάλληλες μεταρρυθμίσεις και σε πολλούς άλλους τομείς, όπως της δομής και οργάνωσης, της οικονομικής ενίσχυσης της Τ.Α., προγράμματα εκπαίδευσης-κατάρτισης, διοίκησης και παροχής υπηρεσιών, με στόχο την ποιότητα της εξυπηρέτησης και τη σύγχρονη μορφή διοίκησης.

Πόσο εύκολο ήταν για εσάς να βρεθείτε στη θέση του δημοτικού συμβούλου σε μία ξένη χώρα;

Δεν ήταν καθόλου εύκολο, γιατί όταν με πρότειναν για πρώτη φορά, το 1998, να εργαστώ σε μια επιτροπή του δήμου για θέματα τρίτης ηλικίας είχα ζήσει μόλις 6 χρόνια στη Σουηδία, ήμουν μόνο 29 ετών και μόλις είχε κάπως λυθεί η γλώσσα στα σουηδικά. Όμως η αγάπη και η αλληλεγγύη του κόσμου, μου έδωσε δύναμη και αποφασιστικότητα για να συνεχίσω.

Έχετε σκεφτεί να αφήσετε τη Σουηδία και να έρθετε να ενισχύσετε την ελληνική Αυτοδιοίκηση;

Ευγνωμονώ πάρα πολύ όλα όσα μου έχει προσφέρει η Σουηδία από άποψη εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης, πολιτισμού και μόρφωσης, κοινωνικής ασφάλειας για μένα και την οικογένειά μου. Μέχρι σήμερα δεν μου έχει γίνει κάποια συγκεκριμένη πρόταση για να ασχοληθώ με τα κοινά στην Ελλάδα. Το Δίκτυο Ελλήνων Αιρετών Αυτοδιοίκησης της Ευρώπης, του οποίου είναι τιμή μου να προεδρεύω, ενίσχυσε, ενισχύει και θα συνεχίσει να ενισχύει την προσπάθεια της Αυτοδιοίκησης για διεύρυνση του ρόλου της σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση εναντίον οικονομικής κρίσης

**Στόχος το 2015 για την ολοκλήρωση
της Ευρωπαϊκής
Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**

**Πρωταγωνιστές η Ε.Ε., τα κράτη-μέλη
και η Τοπική Αυτοδιοίκηση**

**Κατακερματισμένο και αναποτελε-
σματικό το ελληνικό μοντέλο**

**Μέχρι το 2015 θα
πρέπει να έχουν
εκσυγχρονιστεί ηλε-
κτρονικά οι υπηρε-
σίες της Ευρωπαϊ-
κής Επιτροπής, των
κρατών-μελών και
της Αυτοδιοίκησης.**

Στην πρόσφατη διάσκεψη του Μάλμε, 18-20 Νοεμβρίου, οι αντιπρόσωποι των κρατών-μελών της Ε.Ε. έθεσαν τους άξονες στους οποίους θα πρέπει να κινηθούν για να υπάρξουν αποτελέσματα σε αναπτυξιακό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Μεταξύ των στόχων είναι και η κατάρριψη των εμποδίων μετακίνησης στην επικράτεια της Ε.Ε. όσων εργάζονται, σπουδάζουν ή έχουν συνταξιοδοτηθεί. Στο πλαίσιο αυτό το υπουργείο Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της χώρας μας προσανατολίζεται σε δομικές αλλαγές του υφιστάμενου συστήματος,

το οποίο χαρακτηρίζεται από τον κατακερματισμό, την αναποτελεσματικότητα και την απώλεια σημαντικών πόρων. Ταυτόχρονα, επιστήμονες και ειδικοί καθιστούν σαφές ότι για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση της χώρας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ανάπτυξη του μοντέλου του ψηφιακού δήμου. Ο τομέας της Αυτοδιοίκησης παρουσιάζει ενδιαφέρουσα κινητικότητα και δείχνει να ανοίγει σταδιακά τις πόρτες του στις ηλεκτρονικές τεχνολογίες.

Η Διακήρυξη του Μάλμε
«Καθοριστική η συμβολή της ηλε-

κτρονικής διακυβέρνησης. Τα μέχρι τώρα συμπεράσματα τα οποία αφορούν την ελληνική πραγματικότητα θα μπορούσαν να συγκριθούν με τις επιδόσεις της εθνικής οικονομίας. Πολυδιάσπαση δράσεων, αδυναμία συντονισμού και απώλεια τεράστιων οικονομικών πόρων συνθέτουν το σκηνικό.

Εν τω μεταξύ, στη διάσκεψη, που οργανώθηκε από τη σουηδική προεδρία στο Μάλμε, στόχος ήταν να τεθούν οι βάσεις πάνω στις οποίες θα αναπτυχθεί το νέο οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τον τρόπο που θα αξιοποιηθεί μέχρι το 2015 η ηλεκτρονική τεχνολογία προς όφελος του Ευρωπαίου πολίτη.

Οικονομική κρίση και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Με δεδομένα τα προβλήματα που έχει προκαλέσει η οικονομική κρίση, όχι μόνο σε ευρωπαϊκό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο, οι αρμόδιοι υπουργοί και εθνικοί αντιπρόσωποι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να ανατραπεί το υφιστάμενο πλαίσιο ηλεκτρονικής διασύνδεσης και εξυπηρέτησης. Πολίτες-επιχειρηματίες έχουν αυξημένες προσδοκίες από τις κυβερνήσεις τους για μια ανοιχτή, ευέλικτη και συμμετοχική διοίκηση. Μ' αυτά τα δεδομένα οι αρμόδιοι έθεσαν ως στόχο πενταετίας (2011-2015) την εξοικονόμηση πόρων, με την υιοθέτηση και εφαρμογή δράσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

«Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση όχι μόνο βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο των εθνικών πολιτικών, αλλά είναι και κρίσιμος παράγοντας για την επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων σε επίπεδο δικαιοσύνης, κοινωνικής ασφάλισης και εμπορικής ανάπτυξης», επισημαίνουν οι αρμόδιοι υπουργοί, οι οποίοι έλαβαν μέρος στη διάσκεψη. Στην κοινή διακήρυξη που υιοθετήθηκε οι υπουργοί τονίζουν την ανάγκη να παρέχονται προς τους πολίτες καλύτερες υπηρεσίες με μικρότερο κόστος, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την αναπτυξιακή διάσταση του θέματος της φιλικής, ανοικτής, ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για όλους τους πολίτες.

Ιδού οι 8 άξονες

Πάνω στους βασικούς άξονες που

κατέληξαν οι εθνικές αντιπροσωπείες για τη διαμόρφωση της διακήρυξης που έχει ορίζοντα το 2015 θα βασιστεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να διαμορφώσει το πρόγραμμα δράσης της για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Οι οκτώ βασικοί άξονες στους οποίους δίδεται έμφαση είναι:

- Παροχή υπηρεσιών προσανατολισμένων και σχεδιασμών, με βασικό κριτήριο τις ανάγκες των χρηστών.
- Οι υπηρεσίες θα αναπτύσσονται πάνω στη βάση της συνεργασίας επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών.
- Δυνατότητα άμεσης πρόσβασης και αξιοποίησης της δημόσιας πληροφορίας. Βασικός στόχος θα είναι η αύξηση της διαθεσιμότητας της πληροφορίας και η διεύρυνση της δυνατότητας αξιοποίησης-επαναχρησιμοποίησής της προς όφελος των πολιτών και της οικονομίας.
- Ενίσχυση της διαφάνειας των διοικητικών διαδικασιών.
- Ενεργότερη συμμετοχή πολιτών και επιχειρήσεων στο σχεδιασμό των πολιτικών.
- Οι εθνικές υπηρεσίες των κρατών-μελών θα πρέπει να διευκολύνουν την ίδρυση και τη λειτουργία των επιχειρήσεων στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς.
- Επίσης, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις προκειμένου οι Ευρωπαίοι πολίτες να μπορούν να εργάζονται, να σπουδάζουν ή να ζουν ως συνταξιούχοι σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος χωρίς εμπόδια.
- Τέλος, ένας βασικός στόχος είναι η δημιουργία διασυννοητών ηλεκτρονικών υπηρεσιών, που θα βασίζονται και θα εξυπηρετούν κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες.

Ένας βασικός όρος-κλειδί που αναφέρεται από τους ειδικούς των νέων ηλεκτρονικών τεχνολογιών είναι η «διαλειτουργικότητα». Αυτό που επισημαίνουν είναι ότι η διασύνδεση των λειτουργικών συστημάτων και των υπηρεσιών αποτελεί το βασικό κλειδί πάνω το οποίο, μέσω ειδικών προτύπων και ανοικτών τεχνολογικών, ενισχύουν τις οικονομίες κλίμακας για το δημόσιο-κρατικό προϋπολογισμό. Οι υπουργοί, οι οποίοι συμμετείχαν

κτρονικής διακυβέρνησης στην αντιμετώπιση σοβαρών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων». Στο συμπέρασμα αυτό κατέληξαν οι αρμόδιοι Ευρωπαίοι υπουργοί κατά τη διάσκεψη για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση που έγινε στο Μάλμε της Σουηδίας στις 18-20 Νοεμβρίου. Πάνω στο μοντέλο που διαμορφώθηκε στο Μάλμε κινείται και η Ελλάδα, την οποία εκπροσώπησε ο υπουργός Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Γιάννης Ραγκούσης. Όπως ανακοίνωσε, μετά τη διάσκεψη, στόχος του υπουργείου που ηγείται είναι να αναμορφωθεί ριζικά το υφιστάμενο πλαίσιο πάνω στο οποίο θα κτιστεί το νέο οικοδόμημα της ελληνικής ηλε-

στη διάσκεψη, τόνισαν την ανάγκη διασύνδεσης των σχετικών συστημάτων όχι μόνο σε επίπεδο εθνικό, αλλά και διακρατικό.

Χάνονται δεκάδες εκατομμύρια ευρώ για το ελληνικό δημόσιο

Δεκάδες εκατομμύρια ευρώ χάνονται ετησίως, καθώς η ηλεκτρονική διακυβέρνηση παραμένει μόνο στα χαρτιά. Ένα μεγάλο ποσοστό φορέων του Δημοσίου διατηρεί πρωτόγονους τρόπους τηλεπικοινωνίας, με συνέπεια να πληρώνει υπέρογκα ποσά, και μάλιστα χωρίς να έχει τη δυνατότητα ουσιαστικής διασύνδεσης με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δημοσίου. Με βάση μια πρώτη εκτίμηση υπολογίζεται ότι το ελληνικό δημόσιο χάνει πάνω από 75 εκατ. ευρώ ανά τριετία, καθώς οι φορείς του δεν έχουν υλοποιήσει, όπως υποχρεούνται, τη διαδικασία σύνδεσής τους με το πρόγραμμα «Σύζευξις». Το τραγελαφικό σε πολλές περιπτώσεις είναι ότι τα δίκτυα έχουν αναπτυχθεί μέχρι την «πόρτα τους» και εκείνοι δεν έχουν κάνει το απλό «να συνδεθούν στην πρίζα». Τα οφέλη από τη σύνδεσή τους με το σύστημα θα είναι πολλαπλά, καθώς η υπηρεσιακή επικοινωνία είναι δωρεάν. Για παράδειγμα, ένας υπάλληλος της Αθήνας θα μπορεί να επικοινωνεί δωρεάν μ' ένα συνάδελφό του στον Έβρο ή στην Κρήτη. Τα πρώτα στοιχεία από τους φορείς που έχουν ενταχθεί δείχνουν

ότι έχουν μειώσει τα έξοδα επικοινωνίας τους σε ποσοστό 35%.

Η εισαγωγή, όμως, των φορέων στο «Σύζευξις» δεν μειώνει μόνο τα κόστη επικοινωνίας και τη γραφειοκρατία, αλλά και τους χρόνους εξυπηρέτησης των πολιτών. Στην πλήρη ανάπτυξή του το πρόγραμμα θα δίνει τη δυνατότητα στις υπηρεσίες να διασταυρώνουν μεταξύ τους στοιχεία, όπως η φορολογική ενημερότητα και το ποινικό μητρώο. Αυτό θα γίνεται αυτόματα και χωρίς να ζητούν από τους πολίτες να τους προσκομίσουν σχετικές βεβαιώσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες, οι φορείς που έχουν αναπτύξει πλήρως το σύστημα δεν ξεπερνούν τους 1.000. Μεταξύ αυτών, το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού, το υπουργείο Εσωτερικών, δήμοι, καθώς και νοσοκομεία. Μεταξύ των νοσηλευτικών ιδρυμάτων είναι το «Γ. Γεννηματάς», το «Παπανικολάου» και το «Σισμανόγλειο». Όλοι οι φορείς που εισάγονται εξασφαλίζουν δωρεάν επικοινωνία μεταξύ τους και προνομιακές τιμές για τις κλείσεις εκτός συστήματος. Σε όλες τις περιπτώσεις το αναγνωριστικό πρόθεμα είναι το (213-), το οποίο αντικαθιστά τα προθέματα των αστικών υπεραστικών αριθμών, όπως 210-, 2310-, 2810- κ.ά.

Με αργούς ρυθμούς κινούνται οι φορείς

Πάντως, οι ρυθμοί που κινούνται οι

φορείς για να ενταχθούν στο σύστημα δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικοί. Σύμφωνα με τη στοχοθεσία θα έπρεπε από το 2006 έως τέλος του 2008 να έχει αναπτυχθεί πλήρως το σύστημα, προκειμένου όλο το Δημόσιο να λειτουργεί με κοινή βάση δεδομένων. Αυτό δεν κατέστη δυνατό για έναν κυρίως λόγο, οι φορείς δεν έχουν προβεί στις προβλεπόμενες ενέργειες για να εξασφαλίσουν την αναγκαία εσωτερική συμβατότητα.

Το έργο «Σύζευξις» προσφέρει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Δωρεάν ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο (Internet).
- Δωρεάν φιλοξενία ιστοσελίδων του φορέα.
- Δωρεάν χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail).
- Δωρεάν τηλεφωνία πανελλαδικά για τους υπαλλήλους και τις υπηρεσίες του συνόλου των φορέων. Αν, δηλαδή, μια υπηρεσία της Αθήνας επικοινωνεί με κάποια άλλη της περιφέρειας, η οποία είναι και αυτή εντός του συστήματος, το κόστος θα είναι μηδενικό.
- Προνομιακή τιμή για την εκτός του δικτύου τηλεφωνία (αστική-υπεραστική-κινητή και διεθνή). Ο κάθε φορέας διαπραγματεύεται με τις τρεις εταιρείες επικοινωνίας, που στηρίζουν το πρόγραμμα (μεταξύ αυτών και ο ΟΤΕ,) και όποια του δώσει την πλέον συμφέρουσα προσφορά εξασφαλίζει και τη συνεργασία.
- Δωρεάν παροχή υπηρεσίας τηλεδιάσκεψης, με την εγκατάσταση στούντιο τηλεδιάσκεψης σε επιλεγμένα σημεία, όπως υπουργεία, γενικές γραμματείες, έδρες Περιφερειών και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, διαχειριστικές αρχές σε όλη τη χώρα.

Σύμφωνα με στοιχεία που επεξεργάζονται τα στελέχη του έργου «Σύζευξις», η πρώτη φάση παροχής υπηρεσιών έχει ολοκληρωθεί, με περίπου 2.000 φορείς να έχουν μια στοιχειώδη πρώτη παροχή υπηρεσιών. Μεταξύ αυτών είναι υπουργεία, γενικές γραμματείες, νομαρχίες, περιφέρειες, δήμοι, νοσοκομεία, διαχειριστικές αρχές, στρατολογικά γραφεία και

ληξιαρχεία. Το συνολικό κόστος ανάπτυξης του συστήματος έχει υπολογιστεί σε 105 εκατ. ευρώ. Οι αρμόδιοι εκτιμούν ότι από τη στιγμή που θα ενταχθεί το σύνολο των φορέων στο σύστημα, θα εξασφαλιστεί μείωση λειτουργικού κόστους επικοινωνιών. Το κέρδος αυτό θα βοηθήσει στην απόσβεση των 105 εκατ. ευρώ σε διάστημα λιγότερο από πέντε χρόνια. Αν και είναι νωρίς ακόμα για να προκύψει αντικειμενική εικόνα, τα πρώτα στοιχεία από τους φορείς που έχουν ενταχθεί δείχνουν ότι έχουν μειώσει τα έξοδα επικοινωνίας τους σε ποσοστό 35%. Αυτό αποτελεί ένα κίνητρο μέχρι τώρα γι' αυτούς, καθώς εξασφαλίζουν τα χρήματα που θα έδιναν για επικοινωνία και τα αξιοποιούν για να καλύψουν άλλες ανάγκες τους.

Η Τ.Α. ανοίγει νέους ορίζοντες στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Ο ψηφιακός δήμος προϋπόθεση για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση

«Η επιτυχία της Διοικητικής Μεταρρύθμισης μπορεί να στηριχτεί στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και στην ανάπτυξη του μοντέλου του ψηφιακού δήμου». Αυτός ήταν ο βασικός άξονας πάνω στον οποίο κινήθηκαν οι ακαδημαϊκοί επιστήμονες, οι οποίοι παρουσίασαν τις θέσεις τους στην ημερίδα που οργανώθηκε στις 29 Νοεμβρίου στη Θεσσαλονίκη από την ΠΕΤΑ, το ΙΤΑ και την ΚΕΔΚΕ. Τίτλος της ημερίδας ήταν «Ψηφιακός Δήμος, θεμέλιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης». Στην ομιλία του, με τίτλο «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ως προϋπόθεση της Διοικητικής Μεταρρύθμισης», ο αναπληρωτής καθηγητής ΕΜΠ Γιάννης Καλογήρου παρουσίασε τα βασικά επιχειρήματά του και στοιχειοθέτησε τους λόγους για τους οποίους θα πρέπει να αποτελέσει οργανικό στοιχείο για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση η στρατηγική μετάβασης στον ψηφιακό δήμο.

Μέσα από τη σχετική διαδικασία αλλάζει ουσιαστικά το περιβάλλον λειτουργίας του δήμου και διευρύνεται το αντικείμενο και ο ρόλος του στην τοπική κοινωνία. Όπως υποστηρίζει

ο Γ. Καλογήρου σταδιακά τα επόμενα χρόνια θα αυξάνεται η πίεση των νέων δημοτών προς την κατεύθυνση της απλοποίησης των διαδικασιών, της ηλεκτρονικής πρόσβασης, της μεγαλύτερης διαφάνειας, της έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης. Μέσα από το σύστημα του ψηφιακού δήμου θα βελτιωθεί και η σχέση μεταξύ τοπικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των μεγάλων πρωτοβουλιών του Δημοσίου. Όπως επισήμανε στην παρουσίασή του μια τέτοια δράση θα μπορέσει να έχει αποτέλεσμα στην αποδοτική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων και τον εξορθολογισμό των δαπανών (χρηματικών, ενεργειακών και κυρίως του ανθρώπινου δυναμικού). Ο πολίτης θα βρεθεί στο επίκεντρο της διαδικασίας, με συνέπεια να μπορεί να αναπτύξει αποτελεσματικότερη επιχειρηματική δράση. Ταυτόχρονα, δημιουργείται ένα αναπτυξιακό μοντέλο που στηρίζεται στην «πράσινη οικονομία της γνώσης». Από την ομιλία του δεν έλειψαν, όμως, και οι αιχμές ως προς την υφιστάμενη κατάσταση, στην οποία διαστρεβλώνεται ο όρος και η αποστολή της ηλε-

τρικών και ασύνδετων μεταξύ τους έργων. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση –κατά την άποψή του– θα έπρεπε να περιλαμβάνει όλες τις πτυχές της διακυβέρνησης και της διοίκησης των δήμων που μπορούν να υποστηριχθούν και να αναβαθμισθούν, με στόχο, μεταξύ άλλων, τη διαμόρφωση δημόσιων τοπικών και περιφερειακών πολιτικών, τη λήψη αποφάσεων που αναφέρονται στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων, το σχεδιασμό και την παροχή υπηρεσιών, καθώς και τη δημόσια συμμετοχή πολιτών, κοινωνικών, επαγγελματικών και πολιτικών φορέων, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Ένας άλλος βασικός τομέας που μπορεί να αναπτυχθεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι η ανάληψη λειτουργιών (π.χ. πολεοδομικός σχεδιασμός, ρύθμιση του κυκλοφοριακού, περιβαλλοντική προστασία, διαχείριση φυσικών καταστροφών, προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης, πολιτισμικές δραστηριότητες, εκπαίδευση, κοινωνικές υπηρεσίες, πρωτοβάθμια υγεία

κτρονικής διακυβέρνησης, η οποία εξισώνεται συχνά με την παροχή κάποιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο on-line services (π.χ. κατέβασμα εντύπων αιτήσεων από το Διαδίκτυο) ή ταυτίζεται με ένα πακέτο ασυντόνιστων, αποσπασμα-

και φροντίδα, διαχείριση δικτυακών υποδομών).

Οι έξι τομείς Ηλεκτρονική Διακυβέρνησης στους ΟΤΑ

Τέλος, ο Γ. Καλογήρου ξεχώρισε έξι διαφορετικούς τομείς στους οποίους

μπορεί να αναπτυχθεί ένα νέο σύστημα στους δήμους:

1. Στην εσωτερική λειτουργία (αναβάθμιση της διαδικασίας λήψης αλλά και της ποιότητας των αποφάσεων).
2. Στη διασύνδεση και επικοινωνία του δήμου με άλλους δήμους και με τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης.
3. Στην εξωτερική εξυπηρέτηση (αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των δημοτών και των επιχειρήσεων της περιοχής).
4. Στη συμμετοχή-συστηματική και ενεργό εμπλοκή των δημοτών και των κοινωνικών οργανώσεων, καθώς «η γνώμη των πολιτών μετράει».
5. Στη διεθνοποίηση-δικτύωση: Διεύρυνση της επικοινωνίας και ενίσχυση των συνεργασιών του δήμου.
6. Στην αναπτυξιακή ώθηση(π.χ. ενίσχυση τοπικής οικονομίας, αναβάθμιση φυσικού και αστικού περιβάλλοντος, βελτίωση της ποιότητας ζωής, βελτίωση της εικόνας του δήμου, της πόλης και της ευρύτερης περιοχής).

Αναγκαίες προϋποθέσεις

Αναγκαίο για να γίνει κάτι τέτοιο είναι να αναπτυχθούν οι απαραίτητες ηλεκτρονικές δικτυακές υποδομές (π.χ. χρήση υπολογιστών σε όλες τις θέσεις εργασίας, αναβάθμιση του δικτύου «Σύζευξις» και πλήρης λειτουργική αξιοποίησή του από τους δήμους, παραγωγική λειτουργία, συντήρηση, επέκταση και διασύνδεση των δικτύων οπτικών ινών των 75 πόλεων, μεταξύ τους, με το «Σύζευξις» και το «Σχολικό Δίκτυο»).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η τοποθέτηση του επιστήμονα Σπύρου Αθανασίου, από το ερευνητικό κέντρο «ΑΘΗΝΑ», ο οποίος αναφέρθηκε στις γεωχωρικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τον ψηφιακό δήμο. Όπως επισήμανε, η υφιστάμενη κατάσταση παρουσιάζει αρκετά προβλήματα με σημαντικές ελλείψεις σε επίπεδο υποδομών και υψηλά κόστη. Προτείνει ανοικτή πρόσβαση από τους πολίτες σε μια σειρά από δεδομένα των δήμων και των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα. Ο Σ. Αθανασίου τόνισε ότι μέσα από τη σωστή εφαρ-

μογή συστημάτων και πληροφοριών τύπου Gps μπορούν να υπάρξουν σημαντικά οφέλη. Ως παράδειγμα εφαρμογής ανέφερε ένα σενάριο αντιμετώπιση δασικής πυρκαγιάς στην έκταση πέντε δήμων. Από τη στιγμή που όλοι οι δήμοι θα έχουν σύστημα διαχείρισης στόλου οχημάτων και η νομαρχία θα έθετε σε εφαρμογή ένα σύστημα εντοπισμού δασικών πυρκαγιών, η αντιμετώπιση της πυρκαγιάς θα ήταν ευκολότερη. Στο ευρύτερο πλαίσιο θα αξιοποιούνταν πληροφορίες, όπως η πρόγνωση καιρού και οι περιβαλλοντικοί δείκτες (αέρας, θόρυβος, υδάτινοι πόροι).

Ηλεκτρονικές φόρμες εξυπηρέτησης

Ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Αιγαίου Πέτρος Καβάσαλης αναφέρθηκε στο θέμα των on-line υπηρεσιών στους δήμους. Με ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες, τις οποίες παρουσίασε, έκανε σαφές τον τρόπο που μπορεί να εξασφαλιστεί μια οργανωμένη ηλεκτρονική on-line διαδικασία εξυπηρέτησης για θέματα όπως είναι το εθνικό δημοτολόγιο και η πληρωμή δημοτικών φόρων.

«Τα δίκτυα της επόμενης γενιάς και ο ρόλος των δήμων» ήταν το θέμα της παρουσίασης του Πέτρου Γανού Δρ. Ηλεκτρολόγου Μηχανικού Δήμου Πατρέων.

Μεταξύ των βέλτιστων προγραμμάτων που ανέφερε ως παράδειγμα είναι η ψηφιακή κοινότητα Κεντρικής Ελλάδας, στην οποία συμμετέχει κοινοπραξία 11 δήμων, το περιφερειακό σχήμα Κρήτης (κοινοπραξία 6 δήμων) και της διαδημοτικής εταιρείας Ευρυζωνικών Δικτύων Νοτιοδυτικής Ελλάδας. Στο δίκτυο αυτό μετέχουν

24 δήμοι και έχει στόχο τη διαχείριση-εκμετάλλευση-επέκταση των ευρυζωνικών υποδομών σε όλο το νότιο και δυτικό άξονα της Ελλάδας.

Ηλεκτρονική επιμόρφωση υπαλλήλων

Ο Λάζαρος Μεράκος, καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών Πανεπιστημίου Αθηνών, αναφέρθηκε στη σχετική κατάρτιση στελεχών ΟΤΑ. Περίπου 23.000 εργαζόμενοι στους δήμους έχουν λάβει εκπαίδευση σε βασικές δεξιότητες ηλεκτρονικής τεχνολογίας, ενώ 4.329 εργαζόμενοι έχουν εκπαιδευτεί σε προηγμένες- πρωτοποριακές δεξιότητες. Στο πλαίσιο της σχετικής εκπαίδευσης χρησιμοποιείται και ένα ειδικό σύστημα τηλεκατάρτισης, το οποίο υποστηρίζεται από ανοικτή διαδικτυακή πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του ΙΤΑ, της ΠΕΤΑ και της ΚΕΔΚΕ.

Τέλος, στην ομιλία του ο Δημήτρης Ασκούνης, επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ, αναφέρθηκε στο μοντέλο μετάβασης από τον ψηφιακό δήμο στην πόλη της γνώσης.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών και ευρεία χρήση των ηλεκτρονικών τεχνολογιών από πολίτες και επιχειρήσεις, σχετικά με την πληροφόρηση για τις δραστηριότητες του δήμου, την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ επισκεπτών και φορέων και τις ηλεκτρονικές συναλλαγές μεταξύ δήμων και δημοτών. Ο Δημήτρης Ασκούνης επισημαίνει ότι το υφιστάμενο πλαίσιο χαρακτηρίζεται από κατακερματισμένες δράσεις και έλλειψη ενιαίου στρατηγικού πλάνου.

e-dialogos

Μια ευρωπαϊκή διάκριση για την e-trikala στο Μάλμε

Μια ελληνική υποψηφιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ξεχώρισε στο Μάλμε της Σουηδίας. Στο περιθώριο της Διάσκεψης για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση πραγματοποιήθηκε ο πανευρωπαϊκός διαγωνισμός για τα βραβεία του e-government. Ο Δήμος Τρικκαίων συμμετείχε με την εφαρμογή του προγράμματος «e-dialogos», που λειτουργεί τον τελευταίο χρόνο από τη δημοτική επιχείρηση e-trikala Α.Ε.. Το πρόγραμμα ξεχώρισε αρχικά στα 18 καλύτερα στην κατηγορία του και απέσπασε τελικά τιμητική διάκριση, καθώς ήρθε τέταρτο. Τη διάκριση παρέλαβε ο δήμαρχος Μιχάλης Ταμήλος από τον Έλληνα υπουργό Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Γιάννη Ραγκούση. Αξίζει να επισημανθεί ότι η εφαρμογή του «e-dialogos» του Δήμου Τρικκαίων στον πανευρωπαϊκό διαγωνισμό για τα βραβεία του e-government απέσπασε θετικά σχόλια για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί και τη φιλοσοφία πάνω στην οποία βασίστηκε για να εξασφαλιστεί η επικοινωνία και ο διάλογος με τους δημότες.

Όπως δήλωσε και ο δήμαρχος της πόλης Μ. Ταμήλος η παρουσία ενός δήμου της ελληνικής περιφέρειας ανάμεσα στις 57 κορυφαίες εφαρμογές όλων των ευρωπαϊκών πόλεων είναι από μόνη της τιμητική.

Το e-dialogos διαγωνίστηκε στη δεύτερη κατηγορία, που αφορούσε την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην ενθάρρυνση των πολιτών. Νικήτρια ήταν η Genrej από το δήμο του Gentotte της Δανίας, η οποία εφάρμοσε ένα σύστημα προσωποποιημένης διαχείρισης μέσω Internet των on-line υπηρεσιών. Το e-dialogos δεν πέρασε στο μεγάλο τελικό της τριάδας που διεκδίκησε το βραβείο, καθώς βρέθηκε στην 4η θέση.

Αξίζει να επισημανθεί ότι το γραφείο e-trikala, σε συνεργασία με το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες, υλοποιώντας με επιτυχία διάφορα δημοτικά έργα. Στις 8 Απριλίου 2008 εξελίχθηκε σε Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, με την επωνυμία e-Trikala Α.Ε., όπου το 99% του μετοχικού κεφαλαίου ανήκει στο Δήμο Τρικκαίων και το υπόλοιπο 1% στο Εμπορικό Επιμελητήριο Τρικάλων. Σκοπός της Α.Ε. είναι η βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών σε μια μεσαίου μεγέθους πόλη, η απλούστευση των καθημερινών τους συναλλαγών, η μείωση στα τηλεπικοινωνιακά κόστη και η προσφορά νέων υπηρεσιών. Η e-Trikala Α.Ε. λειτουργεί βάσει ολοκληρωμένων διαδικασιών, ενώ ανακηρύχτηκε το 2004 από τον τότε υπουργό Οικονομίας κ. Φώλια η «Πρώτη Ψηφιακή Πόλη της Ελλάδας».

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων η e-Trikala Α.Ε. συνεργάζεται με την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΕΔΚΕ), σε ρόλο συμβούλου, πάνω σε στρατηγικές έρευνες και ανάπτυξης, σε σχέση με την τεχνολογική και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Οι βασικοί τομείς εξειδίκευσης της εταιρείας είναι:

- Οι ευφυείς μεταφορές
- Τηλε-εκπαίδευση
- Τηλεϊατρική
- Ηλεκτρονική Δημοκρατία και Διακυβέρνηση
- Γεωγραφικά Πληροφοριακά Συστήματα
- Δίκτυα (Wi-Fi, οπτική ίνα, Wi-Max πιλοτική εφαρμογή και λειτουργία)
- Διοργάνωση συνεδρίων, εκδηλώσεων

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Στοχεύοντας σε κοινωνία μηδενικών αποβλήτων

Οι αλλαγές που συντελούνται στο πεδίο της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων καταγράφηκαν στο 3ο Συνέδριο του ΕΕΔΣΑ

Οι εναλλακτικές τεχνολογίες στη διαχείριση των απορριμμάτων, η ανακύκλωση και η κομποστοποίηση, η μηχανική βιολογική επεξεργασία και όλες οι μέθοδοι θερμικής και βιολογικής ενεργειακής αξιοποίησης τέθηκαν επί τάπητος στο πλαίσιο του 3ου Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΕΔΣΑ), που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της ΚΕΔΚΕ.

Η συμμετοχή σε αυτό ήταν μαζική, καθώς το «παρών» έδωσαν πάνω από 450 σύνεδροι, αφού το ίδιο το θέμα του, «Στοχεύοντας σε μια Κοινωνία Μηδενικών Αποβλήτων», αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για τη χώρα μας.

Μέσα από τις 80 και πλέον εργασίες που παρουσιάστηκαν, αλλά και τις

ομιλίες των επιστημόνων και των εκπροσώπων των παρευρισκόμενων φορέων, οι εργασίες του συνεδρίου εστίασαν στις αλλαγές που συντελούνται στο πεδίο διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα, αλλά και στο σύνολο της Ευρώπης των 27, κάτω από το οδηγητικό και κανονιστικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Υπενθυμίζεται ότι βάσει των νομοθετικών απαιτήσεων της Ε.Ε. για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων ως το 2020 πρέπει να έχουν σταδιακά εφαρμοστεί στην Ελλάδα δύο σημαντικές ευρωπαϊκές οδηγίες:

- Οδηγία για τους ΧΥΤΑ (Landfill Directive)

Σύμφωνα με αυτή απαιτείται η σταδιακή εκτροπή των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων από τους ΧΥΤΑ της τάξης

των 2,7 mio το/έτος
ως το 2010 □ 1,1 mio το/έτος
ως το 2013 □ 1,9 mio το/έτος

- Νέα οδηγία-πλαίσιο για τα Στερεά Απόβλητα (Waste Framework Directive). Σύμφωνα με αυτή:

Τίθεται στόχος ανακύκλωσης 50% μέχρι το 2020

Θεσμοθετείται διακριτή διαχείριση των οργανικών αποβλήτων (χωριστή συλλογή στην πηγή των οργανικών) Τίθενται κριτήρια τέλους ζωής των αποβλήτων (τίθενται κριτήρια για το τι είναι απόβλητο)

Ιεραρχείται η ενεργειακή αξιοποίηση πριν από την ταφή (θερμική ή αναερόβια επεξεργασία).

Στην Ελλάδα παράγουμε περίπου 5,6 εκατ. τόνους σκουπίδια το χρόνο,

τους οποίους πετάμε, με ελάχιστες εξαιρέσεις, σε ΧΥΤΑ. Αυτό συνεχίζει να συμβαίνει απέναντι σε ένα διαρκώς απαιτητικότερο κανονιστικό πλαίσιο, που καθορίζεται ουσιαστικά από τις ευρωπαϊκές πολιτικές διαχείρισης των αποβλήτων, προστασίας του κλίματος και καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής.

Οι ΧΥΤΑ με βάση την οδηγία δεν πρέπει να θεωρούνται πλέον χώροι τελικής διάθεσης, αλλά θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά ως Χώροι Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) για ό,τι απομένει μετά την επεξεργασία σε μονάδες Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας (ΜΒΤ), Λιπασματοποίησης ή Ενεργειακής Αξιοποίησης, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Επεξεργασίας, σε συνδυασμό με ευρεία ανακύκλωση και λιπασματοποίηση στην πηγή.

Αν λόγω των προβλημάτων στην υλοποίηση των έργων καθυστερήσουν τα απαιτούμενα έργα υποδομής, όχι μόνο θα βρεθούμε αντιμέτωποι με βαριά πρόστιμα, αλλά κυρίως θα δούμε πολύ σύντομα κορεσμό των υφιστάμενων ΧΥΤΑ (που δεν θα έχουν τον πολλαπλάσιο χρόνο ζωής που θα είχαν αν λειτουργούσαν σαν ΧΥΤΥ) με επακόλουθο αδιέξοδο και κρίσιμες καταστάσεις, ανεξέλεγκτη διαχείριση ή αποσπασματικές λύσεις ανάγκης, σε αρκετές περιοχές της χώρας μας.

Με δεδομένο, λοιπόν, ότι οι νέες τάσεις που διαμορφώνονται σηματοδοτούν τη μετάβαση από τους ΧΥΤΑ στην πρόληψη, την ανακύκλωση και την επεξεργασία των αποβλήτων, αιχμή του δόρατος αποτελεί ο ρόλος των νέων τεχνολογιών επεξεργασίας στη μετάβαση αυτή, καθώς και το διαχειριστικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο που θα απαιτηθεί. Κατά συνέπεια το συνέδριο αποτέλεσε πρώτης τάξεως ευκαιρία, προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας, των μελετητών, των κατασκευαστών και της κεντρικής και τοπικής διοίκησης.

Όπως επισήμανε άλλωστε και ο πρόεδρος της ΕΕΣΔΑ, Κ. Αραβώσης, στο χαιρετισμό του κατά την έναρξη του συνεδρίου: «Κάθε σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων

πρέπει να σχεδιάζεται με τρόπο ο οποίος θα εξασφαλίζει, με σειρά προτεραιότητας, την ελαχιστοποίηση της παραγωγής απορριμμάτων, με ενθάρρυνση της μείωσης δημιουργίας, την επαναχρησιμοποίηση των υλικών, την ανακύκλωση των υλικών και, τέλος, την ανάκτηση ενέργειας σε ειδικές εγκαταστάσεις με παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας».

Ειδικότερα, οι εργασίες του Συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν σε παράλληλες συνεδρίες με θεματικές ενότητες που κάλυπταν όλο το φάσμα δραστηριοτήτων στον τομέα της Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

Στην ενότητα «Πολιτικές Διαχείρισης-Θεσμικό Πλαίσιο», κοινή διαπίστωση όλων αποτέλεσε η αναγκαιότητα έμπρακτης απόδειξης πολιτικής βούλησης που θα οδηγήσει στην ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων, ενώ την ίδια στιγμή απαιτείται η λήψη αυστηρότερων μέτρων όσον αφορά στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και την κάλυψη των διαπιστωμένων ελλείψεων.

Αναφορικά με την ενότητα «Καινοτόμες Τεχνολογίες-Βιολογική και Θερμική Επεξεργασία» σημειώθηκε ότι καμία τεχνολογία δεν μπορεί να εξοβελιστεί, αλλά καμία από αυτές δεν αποτελεί πανάκεια και θα πρέπει να μελετάται, να αξιολογείται και να επιλέγεται η βέλτιστη κατά περίπτωση. Παράλληλα, στη συζήτηση αναφορικά με τα «Νοσοκομειακά, Βιομηχανικά και Επικίνδυνα Απόβλητα», διαπιστώθηκε σοβαρό έλλειμμα, τόσο στην ύπαρξη θεσμικού πλαισίου όσο και στην εφαρμογή του υφιστάμενου. Επιπλέον, στην ενότητα των «ΦοΔι-ΣΑ» (Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων) κρίθηκε απαραίτητη η επαρκής στελέχυσή τους, καθώς και η παροχή των απαιτούμενων οικονομικών πόρων προκειμένου να αντεπεξέλθουν στο ρόλο τους.

Ακόμη, όσον αφορά στα «Χρηματοδοτικά Εργαλεία», μετά από συζητήσεις προέκυψε ότι οι πόροι δεν επαρκούν για να καλυφθούν οι ανάγκες που υπάρχουν στον τομέα της Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και για το λόγο αυτό πρέπει να αξιοποιηθούν στο μέγιστο βαθμό οι δυνατότητες που παρέχονται από όλα τα χρημα-

τοδοτικά μέσα όπως το ΕΣΠΑ, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (π.χ. χρηματοδοτικό εργαλείο Jessica) και αν υπάρξει ανάγκη αξιοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Στο πλαίσιο των εργασιών του Συνεδρίου πραγματοποιήθηκε και συζήτηση στρογγυλής τραπέζης, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κομμάτων για την ανταλλαγή απόψεων και θέσεων στον τομέα της Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην Ελλάδα. Όλοι τους εξέφρασαν την εμπιστοσύνη τους στη νέα οδηγία-πλαίσιο για τη Διαχείριση των Αποβλήτων και τις βασικές αρχές που τη διέπουν, οι οποίες συνοψίζονται στα εξής: ελαχιστοποίηση παραγωγής αποβλήτων, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ενεργειακή αξιοποίηση και τέλος διάθεση. Επιπλέον, όλοι συμφώνησαν ότι δεν υπάρχει χρονικό περιθώριο για καθυστερήσεις. Μάλιστα οι εκπρόσωποι όλων των κομμάτων τάχθηκαν υπέρ της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων και σύμφωνα με τους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής, αν και οι εκπρόσωποι του ΣΥΡΙΖΑ και των Οικολόγων Πράσινων τοποθετήθηκαν ενάντια στην καύση.

Ο Σχεδιασμός της Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην Ελλάδα

Συνολικά στη χώρα μας έχουν εγκριθεί μέχρι σήμερα από το Ταμείο Συνοχής II περίπου 483 εκατομμύρια ευρώ για έργα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Επίσης υπάρχουν εγκεκριμένες πιστώσεις και από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα (κυρίως διαρθρωτικό ταμείο ΕΤΠΑ μέσω ΕΠΠΕΡ και ΠΕΠ Γ' ΚΠΣ). Σήμερα οι προγραμματιζόμενες νέες υποδομές έχουν ως εξής:

- 46 ΧΥΤΑ
- Πρόβλεψη κατασκευής 47 νέων + 18 επεκτάσεων υφιστάμενων
- + 46 επιπλέον μέσω ΠΕΔΣΑ
- 2 ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΒΤ (Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας)
- Πρόβλεψη κατασκευής 38 επιπλέον
- + 2 μονάδων ενεργειακής αξιοποίησης
- + 12 μονάδων επεξεργασίας οργανικών
- 15 ΚΔΑΥ
- Πρόβλεψη κατασκευής επιπλέον 26

Διαχείριση στερεών αποβλήτων και οικονομική κρίση

Των Ράλλη Γκέκα, Κατερίνα Μήτσου

Στις 16-18 Νοεμβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη η 9η Διεθνής Συνάντηση για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. Η συνάντηση αυτή έγινε εν μέσω της οικονομικής κρίσης και –όπως ήταν φυσικό– ως αντικείμενο είχε τη διαχείριση στερεών αποβλήτων και την οικονομική κρίση.

Το πρόβλημα των επιπτώσεων της κρίσης στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων δεν εξετάστηκε μόνο θεωρητικά, αλλά μεταφέρθηκαν παράλληλα καλές πρακτικές από ευρωπαϊκές και όχι μόνο πόλεις, όπως είναι η Βιέννη, το Παρίσι, το Λονδίνο, το Μόναχο, το Αμβούργο, το Δουβλίνο, η Φραγκφούρτη, η Λισαβόνα, το Ρότερνταμ και η Νέα Υόρκη.

Τα κυριότερα συμπεράσματα από τη διεθνή αυτή συνάντηση θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα εξής πέντε σημεία:

Ανακύκλωση και οικονομική κρίση
Η οικονομική κρίση φαίνεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις ιδίως στα υλικά της ανακύκλωσης. Ιδιαίτερα το χαρτί, τα μέταλλα και το πλαστικό παρουσιάζουν έντονα προβλήματα τόσο στις προσφερόμενες ποσότητες όσο

επίσης –και κυρίως– στις τιμές των προϊόντων.

Ποιος θα πληρώσει τις αρνητικές επι-

τέλη. Διαπιστώθηκε ένας πολύ μεγάλος κίνδυνος, τα απορρίμματα, δηλαδή, να παράγουν εισοδήματα (των

Πίνακας 2: Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην ανακύκλωση μετάλλου

- Μικρότερη ποσότητα βιομηχανικών απορριμμάτων, λόγω μείωσης της παραγωγής.
- Μικρότερη ζήτηση στα χαλυβουργεία, λόγω της μείωσης της μείωσης της παραγωγής.
- Λιγότερη παραγωγική δραστηριότητα.
- Πτώση τιμών.
- Χαμηλή ρευστότητα, λόγω της απροθυμίας των τραπεζιτών να προχωρήσουν σε δανεισμό.

Πίνακας 3: Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στις τιμές του πλαστικού

Έτος	Μέση τιμή αναφοράς	Ελάχιστη τιμή αναφοράς	Μέγιστη τιμή αναφοράς	Αστάθεια	Μέση τιμή αναφοράς προηγούμενη χρονιά	
	€/t	€/t	€/t	€/t	€/t	%
2009	932	755	1.135	113,5	-392	-29,6
2008	1.324	790	1.585	230,1	48	3,8
2007	1.274	1.180	1.335	53,8	33	2,6
2006	1.244	1.135	1.340	56,1	134	12,1
2005	1.110	915	1.295	127,6	108	10,8

πτώσεις τις κρίσεις, ιδιαίτερα στις τιμές των ανακυκλώσιμων προϊόντων; Είναι γνωστό ότι σε όλη την Ευρώπη η αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων δεν γίνεται με ομοιόμορφο τρόπο. Στις περισσότερες περιπτώσεις η αξιοποίηση ανατίθεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, σε άλλες σε μεικτές και σε ορισμένες σε καθαρά δημοτικές επιχειρήσεις. Το πρόβλημα που τίθεται είναι με ποιον τρόπο θα καλυφθεί η απώλεια εσόδων που εμφανίζεται το 2009 και αναμένεται τουλάχιστον και για το πρώτο εξάμηνο του 2010. Βασικό χρηματοδοτικό μέσο της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων είναι τα ανταποδοτικά

επιχειρήσεων) στην περίοδο της ανόδου της οικονομίας και να μειώνουν εισοδήματα (κυρίως των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων μέσα από την αύξηση των ανταποδοτικών τελών) στην περίοδο της κρίσης. Ο κίνδυνος να μεταφερθεί το βάρος των επιπτώσεων της κρίσης στα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα ή εν πάση περιπτώσει να μετακυλιστεί στα ανταποδοτικά τέλη είναι ορατός.

Η απαγόρευση του καπνίσματος στην Ευρώπη και οι συνέπειές της στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Σε όλη την Ευρώπη έχουν εφαρμοστεί μέτρα για την απαγόρευση του κα-

Πίνακας 1 Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην ανακύκλωση χαρτιού		
	Ποσότητα	Κύκλος εργασιών
Χαρτί	-5,4%	-30,4%
Χαρτοποιία	-8,3%	-26,4%
Χαρτόνι	-13,3%	-19,8%

πνίσματος. Κανένας δεν περίμενε τις επιπτώσεις των μέτρων αυτών στους προϋπολογισμούς των ευρωπαϊκών δήμων, και ιδιαίτερα στους προϋπολογισμούς των υπηρεσιών καθαριότητάς τους. Σχεδόν όλες οι ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και οι μεγάλες πόλεις έχουν δημιουργήσει ειδικές υποδοχές για τα αποτίγματα και τα συμπαρομαρτούντα του καπνίσματος, όπως χρησιμοποιημένα ποτήρια του καφέ στα πεζοδρόμια. Η εφαρμογή ειδικών επιχειρησιακών μέτρων και δράσεων για την καθαριότητα στους δημόσιους χώρους, έξω από γραφεία, και γενικότερα σε χώρους κοινωνικής συνάθροισης, δημιουργεί στους ευρωπαϊκούς ΟΤΑ ένα επιπλέον και καθόλου ευκαταφρόνητο οικονομικό κόστος.

Πώς αντιμετωπίζονται τα παραπάνω;

Καθεμία από τις πόλεις που παρουσίασε τις εμπειρίες της πρότεινε και μία ιδέα ή μία καλή πρακτική. Η κόκκινη κλωστή που συνέδεε όλη αυτή τη διεθνή εμπειρία θα μπορούσε να περιγραφεί με τον όρο «Κοινωνική Μηχανική». Σε όλους τους ευρωπαϊκούς δήμους, αλλά και τη Νέα Υόρκη, έχουν εφαρμοστεί ειδικά επιχειρησιακά προγράμματα για την ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση του περιορισμού των απορριμμάτων, ενίσχυσης της ανακύκλωσης και της αξιοποίησης των αποβλήτων. Σημαντικό στοιχείο στα επιχειρησιακά αυτά προγράμματα, που καλύπτει μάλιστα ένα καθόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό του προϋπολογισμού τους, είναι μέτρα για την προβολή, την προώθηση και την εμψύχωση των πολιτών και των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά παράλληλα και ασφαλιστικές ελεγκτικές, δικλίδες για όσους παραβαίνουν το θεσμικό πλαίσιο. Σε ορισμένες χώρες μάλιστα τα σχετικά πρόστιμα είναι αρκετά υψηλά. Στην Ιρλανδία, για παράδειγμα, σε περίπτωση που κάποιος συλληφθεί να ρυπαίνει δημόσιο χώρο οφείλει να πληρώσει πρόστιμο το οποίο ανέρχεται στα 450 ευρώ, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή τον όγκο του απορρίμματος.

Αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων

Η προσπάθεια για αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων είναι μία αέναη

διαδικασία. Νέες τεχνολογίες, νέες πρακτικές εφαρμόζονται ώστε να προσφέρουν μία μεγαλύτερη αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων, περιορίζοντας στο ελάχιστο τα υπολείμματα που θα κατευθυνθούν στο ΧΥΤΥ και απελευθερώνοντας τους μικρότερους δυνατούς ατμοσφαιρικούς ρύπους.

Στη Βιέννη είχαμε τη δυνατότητα να επισκεφτούμε το τελευταίο σύγχρονο εργοστάσιο αξιοποίησης στερεών αποβλήτων, στο πλαίσιο της διεθνούς αυτής συνάντησης. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Αυστρίας, από το 2004 και μετά, καμία ποσότητα απορριμμάτων δεν μπορεί να εναποτεθεί σε ΧΥΤΑ χωρίς να έχει πρώτα υποβληθεί σε επεξεργασία. Με γνώμονα την απόφαση αυτή, όπως επίσης και την πολιτική του δήμου της Βιέννης σχετικά με τη διαχείριση των απορριμμάτων, η οποία συνοψίζεται στο τρίπτυχο «Περιορισμός-Διαχωρισμός-Χρήση», οι ποσότητες αναπόφευκτων απορριμμάτων που παράγουν οι Βιεννέζοι μετατρέπονται σε «καθαρή» ενέργεια, στα εργοστάσια καύσης απορριμμάτων που βρίσκονται περιφερειακά της πόλης.

Το τελευταίο και πιο σύγχρονο ανάμεσα τους είναι το εργοστάσιο καύσης του Pfaffenu, που άρχισε να λειτουργεί το φθινόπωρο του 2008, στην περιοχή του Simmering. Η συγκεκριμένη περιοχή επιλέχτηκε ανάμεσα από 16 υποψηφιότητες, γιατί: είχε πολύ καλή συγκοινωνιακή σύνδεση με το κέντρο της Βιέννης, λόγω και του αυτοκινητόδρομου που συνδέει την περιοχή με το αεροδρόμιο, ένας αριθμός υποδομών του περιβαλλοντικού κέντρου, που υπήρχε παλαιότερα στην περιοχή, μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και στο νέο εργοστάσιο και οι εγκαταστάσεις βρίσκονται μακριά από κατοικημένες περιοχές.

Κατά τη διάρκεια κατασκευής του εργοστασίου απασχολήθηκαν 750 άτομα περίπου. Η καθημερινή του λειτουργία (24 ώρες το εικοσιτετράωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα) καλύπτεται από 50 συνολικά εργαζομένους διαφορετικών ειδικοτήτων. Η ογκομετρική χωρητικότητα του εργοστασίου φτάνει τα 18.000 m³. Αποτεφρώνονται 32 τόνοι απορριμμάτων ανά ώρα, φτάνοντας με τον τρόπο αυτό στους 250.000 τόνους κάθε χρόνο. Η επένδυση αυτή, συνολικού

ύψους 235 εκατ. ευρώ, εκτός από τη συμβολή της στην προστασία του περιβάλλοντος, μιας και η μονάδα έχει τα χαμηλότερα ποσοστά εκπομπών και βρίσκεται κάτω από το επίσημο όριο για τη σκόνη, λειτούργησε και ως κίνητρο για την τοπική οικονομία, προσφέροντας νέες θέσεις εργασίας.

Διαδικασία καύσης

Διακόσια οχήματα ημερησίως μεταφέρουν ογκώδη και εναπομείναντα απορρίμματα στο νέο εργοστάσιο καύσης. Αφού ζυγιστούν, κατά την είσοδό τους, τα φορτηγά ξεφορτώνουν το φορτίο τους σε ειδικό συμπαγή χώρο, όπου ο εξειδικευμένος χειριστής ανακατεύει τα απορρίμματα, προκειμένου να διατηρήσουν τη θερμαντική τους αξία στο ίδιο επίπεδο. Στη συνέχεια, τα απορρίμματα προωθούνται στο θάλαμο καύσης, όπου η θερμοκρασία φτάνει τους 1.000 οC. Ο αέρας που είναι απαραίτητος για τη διαδικασία καύσης παρέχεται από το πρωτεύον σύστημα εξαερισμού και η διαδικασία ολοκληρώνεται μέσα σε διάστημα μίας ώρας. Τα υπολείμματα, που αποτελούνται κυρίως από μη εύφλεκτα υλικά, όπως είναι ή πέτρα, συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένο αποθηκευτικό χώρο. Τα αέρια που παράγονται από την καύση διοχετεύονται μέσα σ' ένα θάλαμο-λέβητα, στα τοιχώματα του οποίου κυκλοφορεί νερό, το οποίο, αφού απορροφά την ενέργεια των αερίων, θερμαίνεται και εξατμίζεται. Ο ατμός που παράγεται χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (ο ατμός κινεί μία τουρμπίνα παράγοντας μηχανική ενέργεια, η οποία μετατρέπεται σε ηλεκτρισμό, μέσω μιας γεννήτριας και διοχετεύεται στο δημόσιο δίκτυο), ενώ παράλληλα η ενέργεια που απελευθερώνεται κατά τη συμπύκνωση διοχετεύεται στο σύστημα θέρμανσης. Στη συνέχεια μεγάλες αντλίες μεταφέρουν το ζεστό νερό στο αστικό δίκτυο θέρμανσης. Συνολικά 50.000 νοικοκυριά περίπου θερμαίνονται λόγω του εργοστασίου, ενώ 25.000 σπίτια χρησιμοποιούν τον παραγόμενο ηλεκτρισμό. Το καθαρισμένο αέριο που εγκαταλείπει το εργοστάσιο μέσα από μία κοινή καμινάδα έχει περιεκτικότητα σε σωματίδια σχεδόν 90% πιο λίγη από τα επίσημα όρια, ενώ η ενεργειακή αποδοτικότητα του εργοστασίου αγγίζει το 76%.

Τη δική της Πράσινη Χάρτα δημιουργεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση

**Η συζήτηση για την περιβαλλοντική
ευθύνη των τοπικών αρχών, καθώς και το
πλαίσιο δράσης τους ανοίγει στο ετήσιο
συνέδριο της ΚΕΔΚΕ**

του Δ. Μπαϊρακτάρη*

Πώς «γεννήθηκε» η ανάγκη για μια Πράσινη Χάρτα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Είναι γεγονός ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ένα ενεργό, ουσιαστικό και πολλές φορές πρωταγωνιστικό ρόλο στα ζητήματα της περιβαλλοντικής διαχείρισης σε τοπικό επίπεδο. Η περιβαλλοντική ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πηγάζει:

- από το θεσμικό της ρόλο,
- από τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας,
- από τις συλλογικές εκφράσεις των ενεργών πολιτών,
- από τις αναπτυξιακές της πρωτοβουλίες.

Τίποτα σχεδόν παραγωγικό και αναπτυξιακό σε τοπική κλίμακα δεν γίνεται χωρίς έστω και την ελάχιστη

εμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με δεδομένο ότι σήμερα:

- η Τοπική Αυτοδιοίκηση βρίσκεται μπροστά σε σύγχρονες και σημαντικές προκλήσεις που αφορούν το περιβάλλον,
- η προστασία του περιβάλλοντος και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής αποτελούν παγκόσμια ζητήματα πολιτικής και διαμόρφωσης στρατηγικών,
- η διεθνής συνεργασία, οι δεσμεύσεις της Ε.Ε. και των κρατών-μελών, οι εθνικές δεσμεύσεις από το πρωτόκολλο του Κιότο και τις αποφάσεις της Κοπεγχάγης μετακυλίνουν σ' ένα μεγάλο βαθμό στους φορείς της Αυτοδιοίκησης ως ενεργές πολιτικές,
- βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα

πολιτική πραγματικότητα στη χώρα μας που η νέα κυβέρνηση έχει θέσει στην ύψιστη προτεραιότητα τα περιβαλλοντικά ζητήματα και την πράσινη ανάπτυξη

- έχουμε πλέον ένα αυτοτελές υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
- βρισκόμαστε ένα βήμα πριν από τη ριζική αναδιάρθρωση της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης, τη λεγόμενη Διοικητική Μεταρρύθμιση, όπου αναμένεται να επαναπροσδιοριστούν δομές, αρμοδιότητες, πόροι που θα έχουν τη χωρική, τη διοικητική και τη θεσμική αναφορά και στο Περιβάλλον.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαμορφώνει το δικό της πολιτικό πλαίσιο, το πλαίσιο της περιβαλλοντικής ευθύνης της

ή διαφορετικά τη δική της Πράσινη Χάρτα.

Γιατί προτείνουμε μια Πράσινη Χάρτα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Προτείνουμε μια Πράσινη Χάρτα, λοιπόν, για να προσδιορίσουμε ένα πλαίσιο στρατηγικών, αρχών και συγκεκριμένων στόχων και ενεργών πολιτικών που σηματοδοτούν τη συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και την πράσινη ανάπτυξη.

- Προσδιορίζουμε και προδιαγράφουμε ένα πλαίσιο διαμόρφωσης πολιτικών προτάσεων και ενεργών δράσεων της Αυτοδιοίκησης για όλα τα μείζονα περιβαλλοντικά ζητήματα που έχει αρμοδιότητα η Αυτοδιοίκηση.
- Δημιουργούμε το περίγραμμα και την ατζέντα των θεμάτων και προτάσεων της ΚΕΔΚΕ και της Αυτοδιοίκησης που συλλογικά και θεσμικά καλείται να συζητήσει ως φορέας διαβούλευσης με το ΥΠΕΚΑ και τα άλλα συναρμόδια υπουργεία. Προδιαγράφουμε τις προϋποθέσεις για μια αποτελεσματική περιβαλλοντική πολιτική και δράση σε τοπικό επίπεδο υπό το πρίσμα της επικείμενης Διοικητικής Μεταρρύθμισης.

Προτείνουμε συγκεκριμένες διαδικασίες και απαιτήσεις που απαιτούν στην ανάγκη:

- για θεσμική θωράκιση της Αυτοδιοίκησης,
- για αποκέντρωση και ενίσχυση αρμοδιοτήτων,
- για μεταφορά και αποκέντρωση πόρων,
- για διαφάνεια και διαρκή κοινωνικό έλεγχο,
- για αξιοποίηση των φυσικών πόρων της χώρας μας στη λογική της πράσινης ανάπτυξης και της αειφορίας.

Το περιεχόμενο της Πράσινης Χάρτας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η διαμόρφωση της Πράσινης Χάρτας για την Αυτοδιοίκηση αποτελεί μια σύνθετη διαδικασία που βασίζεται σε μια διαρκή, κυλιόμενη διαδικασία με ενεργό συμμετοχή των ΟΤΑ, των πολιτών της τοπικής κοινωνίας.

Διαμορφώνουμε ένα πρώτο κείμενο που θα τεθεί σε συζήτηση στο ετήσιο

τακτικό συνέδριο της ΚΕΔΚΕ (18-20 Ιανουαρίου 2010) και πιστεύουμε ότι ύστερα από ένα ουσιαστικό διάλογο και την κατάθεση εποικοδομητικών προτάσεων θα έχουμε την πρώτη «Πράσινη Χάρτα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Το περιεχόμενο της Πράσινης Χάρτας, όπως προσδιορίστηκε μέσα από τις προτεραιότητες της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης της ΚΕΔΚΕ, εστιάζεται:

- Στην ανάγκη για τη δημιουργία των φιλικό-πόλεων και την εφαρμογή της βιοκλιματικής στα κτίρια και τις υποδομές των δήμων.
- Στην εξοικονόμηση ενέργειας σε τοπικό επίπεδο μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ σε όλους τους δήμους. Στην εφαρμογή πολιτικών και την υλοποίηση προγραμμάτων που θα συμβάλλουν στην ενεργειακή αυτονομία των ΟΤΑ (φωτοβολταϊκά συστήματα, ΑΠΕ γενικά, ESCO, ΚΕΝΑΚ κ.λπ.).
- Στην υιοθέτηση των πράσινων προμηθειών στους ΟΤΑ μέσα από τις αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις ή οικονομικά κίνητρα.
- Στην ενίσχυση του ισοζυγίου πράσινου στις πόλεις μέσα από την παραχώρηση για δημιουργία κοινόχρηστων χώρων πράσινου στους οικείους ΟΤΑ των «ορφανών» οικοπέδων του Κτηματολογίου.
- Στη δημιουργία όρων, προϋποθέσεων και δράσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θα διασφαλίζει την αισθητική στις πόλεις και την ασφάλεια των πολιτών και της δημόσιας υγείας. Αναφερόμαστε στα δίκτυα υψηλής και μέσης τάσης της ΔΕΗ στα όρια των οικισμών, στις κεραίες κινητής τηλεφωνίας, στην υπαίθρια διαφήμιση, στα δίκτυα φυσικού αερίου, στα δίκτυα οπτικών ινών και γενικά στην ανεξέλεγκτη πολλές φορές λειτουργία των ΟΚΩ σε σχέση με την αισθητική, τη λειτουργία της πόλης και πάνω απ' όλα την ασφάλεια των πολιτών.
- Στην ανάγκη για ένα πλαίσιο αρμοδιοτήτων, οργάνωση δομών, υλικοτεχνική υποδομή, στελέχωση και εκπαίδευση για μια αποτελεσματική πολιτική προστασία σε τοπικό επίπεδο και προστασία από τους κινδύ-

νους των φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

- Στην ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των οικοσυστημάτων και των προστατευόμενων περιοχών μέσα από το πλέγμα που έχει να κάνει με την ενεργοποίηση των φορέων διαχείρισης, τις αρμοδιότητες, τους πόρους, την αξιοποίηση του ΕΣΠΑ/ΕΠΕΡΑΑ και τον ενεργό ρόλο των ΟΤΑ.
- Στην ανάληψη πρωτοβουλιών και προγραμμάτων που θα διασφαλίζουν την επάρκεια και την ποιότητα του πόσιμου νερού, αλλά και του υδατικού δυναμικού της χώρας συνολικά. Διαρκής εργαστηριακός έλεγχος, αποτύπωση, έλεγχος πηγών, πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΝΕΡΟ», ενίσχυση του ρόλου των ΔΕΥΑ.
- Στη διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής στη διαχείριση στερεών αποβλήτων που θα βασίζεται στην πιστή εφαρμογή ή στην αναθεώρηση του περιφερειακού σχεδιασμού όπου απαιτείται, στην υιοθέτηση νέων μεθόδων και τεχνολογιών διαχείρισης, στην ενίσχυση προγραμμάτων ανακύκλωσης και στη σύγχρονη και αποτελεσματική οργάνωση των ΦΟΔΣΑ. Σε σχέση με τα υγρά απόβλητα διερεύνηση τρόπων σταδιακής κάλυψης με δίκτυα όλων των οικισμών της χώρας, συζήτηση για την επανάχρηση του νερού από την επεξεργασία τους, τον εκσυγχρονισμό των ΒΙΟΚΑ και τη διαχείριση των επικίνδυνων και τοξικών αποβλήτων.
- Σ' ένα πλαίσιο προτάσεων και στρατηγικών στόχων που θα υπαγορεύουν οι ανάγκες που έρχονται από το μέλλον στον Εθνικό Χωροταξικό Σχεδιασμό και στα Ειδικά Χωροταξικά.

Με το περίγραμμα αυτό θα κινηθούμε προς μια πράσινη Χάρτα για τη Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσα σε μια δυναμική διαδικασία που θα εξελίσσεται σε μια διαδραστική σχέση με τους ΟΤΑ, τους τοπικούς φορείς, τους πολίτες από τη μια πλευρά και της πολιτείας από την άλλη που έχει την πρωτοβουλία για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, τις θεσμικές ρυθμίσεις, τους πόρους και τις εθνικές στρατηγικές για το περιβάλλον.

* Επιστημονικός συνεργάτης της ΚΕΔΚΕ

Η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης του περασμένου μήνα για τις κλιματικές αλλαγές θα μείνει στην Ιστορία ως «η συνάντηση της ελπίδας». Μπορεί να υπήρξαν σοβαρές διαφωνίες, μπορεί η μικρή Δανία να αιφνιδίασε με την πρότασή της να αναλάβουν τα «βάρη» των μεταβολών που αποφασίστηκαν οι αναπτυσσόμενες χώρες. Όμως δέκα εκατομμύρια σύνεδροι, από όλα τα μέρη της Γης, συνυπέγραψαν για να ληφθούν μέτρα σε παγκόσμια κλίμακα περιορισμού των ρύπων, που θα αυξήσουν τη ζωή των ανθρώπων κατά δέκα χρόνια. Αυτό αποφάνθηκαν όλοι οι επιστήμονες που μετείχαν στη Διάσκεψη.

Σύμφωνα με υπολογισμούς αναλυτών, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα αυξηθούν ως το 2020 και στη συνέχεια θα περιοριστούν, θέτοντας ως

ηλεκτρική ενέργεια σε μεγάλες ποσότητες από το πλέγμα αεροστροβίλων που έχει εγκατασταθεί σε όλη τη νησιωτική χώρα. Και στην περίπτωση αυτή επισημάνθηκε ο ρόλος των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι, χρηματοδοτούμενοι από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορεί να προσφέρουν τεράστιες υπηρεσίες για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Αυτές οι χώρες –συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας–, υπήρξε σκέψη να λάβουν μέρος στην εκστρατεία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, θεωρούν ότι μεγάλο οικονομικό βάρος πέφτει στους ώμους τους. Και γι' αυτό ζητούν βοήθεια εκτεταμένης μορφής.

Αλλά εκτός των θεμάτων που συζητήθηκαν στη Διάσκεψη της Κοπεγχάγης, και στην οποία κακώς δεν εκλήθησαν

συμπέρασμα ότι το κάπνισμα μπορεί να σκοτώσει έως και ένα δισεκατομμύριο ανθρώπους μέσα στον 21ο αιώνα εάν αυτοί συνεχίσουν να καπνίζουν. Αλλά εκείνο που έχει τεράστια σημασία για το σημαντικό ρόλο που καλούνται να παίξουν τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η συμμετοχή τους και στον αγώνα περιορισμού του καπνίσματος.

Στην έκθεση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, που δόθηκε στη δημοσιότητα πριν από λίγες ημέρες, τονίζεται ότι η πολιτική της απαγόρευσης του καπνίσματος είναι κομβικής σημασίας για τη μείωση των βλαβών που προκαλεί το παθητικό κάπνισμα στον άνθρωπο. Από το παθητικό κάπνισμα πεθαίνουν πρόωρα 600.000 άνθρωποι κάθε χρόνο. Άλλωστε κατά το 1ο άρθρο του Συντάγματος της Ευρώπης, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να αναθέτει αρμοδιότη-

Η διάσκεψη της ελπίδας

Του Βασίλη Ι. Κοραχάη

στόχο τη μείωση των εκπομπών αυτών κατά 50%.

Κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης έγινε πολύς λόγος για τις πρωτοβουλίες που μπορούν να αναλάβουν οι δήμοι και οι κοινότητες στο Ενεργειακό Πρόγραμμα της Ευρώπης, ώστε να περιοριστεί η χρήση και άλλων ρυπογόνων πηγών ενέργειας. Πηγών που επιβαρύνουν με βαρύτατη μόλυνση το περιβάλλον. Έτσι ακούστηκαν πολύ ενδιαφέρουσες προτάσεις για τη μείωση των μολυσματογόνων πηγών ενεργείας από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Η τελευταία έχει καταθέσει σχέδια, σύμφωνα με τα οποία μπορεί να παραχθεί

επίσημως οι εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προέκυψαν και άλλα προβλήματα. Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ανακοίνωσε προ ημερών ότι εκτός της πανδημίας της γρίπης, που αναμένεται να κορυφωθεί τους προσεχείς μήνες, η νομοθεσία απέτυχε να αποτρέψει τους πολίτες από τη συνήθεια του καπνίσματος. Έτσι, σύμφωνα με τα στοιχεία του ίδιου οργανισμού, το 94% του παγκόσμιου πληθυσμού δεν προστατεύεται από τη σχετική νομοθεσία. Σύμφωνα με τους επιστήμονες είναι η πρώτη αιτία αποτρέψιμου θανάτου στον κόσμο.

Σχετική έρευνα του Παγκόσμιου Πνευμονολογικού Ιδρύματος κατέληξε στο

τες για την επίτευξη των κοινών στόχων (όπως φέρ' ειπείν η προστασία του περιβάλλοντος) των κρατών-μελών της. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση συντονίζει τις πολιτικές που ασκούν τα κράτη-μέλη, σύμφωνα πάντα με το ισχύον Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης, ελπίδα για τη σωτηρία της Ανθρωπότητας από τους κινδύνους καταστροφής του Περιβάλλοντος, συνεχίζει το έργο της. Και πάντα να θυμόμαστε τους λόγους του Θουκυδίδη που αναγράφονται ως προοίμιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος «χρώμεθα γαρ πολιτεία και όνομα μεν διά το μη ες ολίγους, αλλ' ες πλείνας οικείν Δημοκρατία κέκληται».

Ενισχύεται ο ρόλος των δήμων και των περιφερειών στο πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ενεργοποίηση, από την 1η Δεκεμβρίου, της Συνθήκης της Λισαβόνας.

Ταυτόχρονα, ενισχύεται και ο ρόλος της Επιτροπής των Περιφερειών, που αποτελεί το θεσμικό όργανο εκπροσώπησης των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ε.Ε. Πλέον η ΕΤΠ διαθέτει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αίτηση ακύρωσης κάθε νομοθετικής πράξης της Ε.Ε. που κρίνει ότι παραβιάζει την αρχή της επικουρικότητας.

Από το Μάαστριχ στη Λισαβόνα:

Πώς η νέα συνθήκη της Ε.Ε. ενισχύει τους δήμους και τις περιφέρειες της Ευρώπης

Luc Van den Brande,

πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών

«Χάρη στη Συνθήκη της Λισαβόνας, η κοινοτική νομοθεσία θα θεσπίζεται πλέον με πιο δημοκρατικό τρόπο, καθώς θα υπάρχει ένα ισχυρότερο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή θα αφουγκράζεται τους πολίτες, θα αντιλαμβάνεται τις προεκτάσεις των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και θα δεσμεύεται να σέβεται την αρχή της επικουρικότητας. Επίσης, η Συνθήκη της Λισαβόνας καθιστά την εδαφική συνοχή, η οποία αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της μελλοντικής περιφερειακής πολιτικής, θεμελιώδη νομική βάση».

Συνοπτικά, οι βασικές καινοτομίες της Συνθήκης της Λισαβόνας ως προς τη θέση των δήμων, των περιφερειών και της ΕΤΠ είναι οι εξής:

Αναγνώριση της εδαφικής διάστασης της Ε.Ε.

Για πρώτη φορά στην ιστορία της η Ε.Ε. προσδιορίζει την «εδαφική συνοχή» –δηλαδή την αρμονική ανάπτυξη όλης της επικράτειάς της– ως έναν από τους θεμελιώδεις στόχους της και αναγνωρίζει ρητά το δικαίωμα στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση. Σύμφω-

να με τη νέα αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή κατοχυρώνεται στη Συνθήκη, η νέα νομοθεσία της Ε.Ε. πρέπει να σέβεται τις αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειών της Ευρώπης, η δε, Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διαβουλεύεται μαζί τους σε ευρεία βάση πριν από την έκδοση οποιασδήποτε νομοθετικής πρότασης. Κάθε νομοθετική πρόταση πρέπει να συνοδεύεται από αξιολόγηση του αντίκτυπου –ως προς το οικονομικό κόστος και το διοικητικό φόρτο–, που συνεπάγεται για τις εθνικές, περιφερειακές και το-

πικές διοικητικές αρχές, ενώ ο φόρτος και το κόστος πρέπει να διατηρούνται στα ελάχιστα δυνατά επίπεδα και να είναι ανάλογα προς τους στόχους της πρότασης. Επιπλέον, η Συνθήκη της Λισαβόνας προβλέπει τη συμμετοχή των περιφερειακών κοινοβουλίων στο μηχανισμό παρακολούθησης της επικουρικότητας από τα εθνικά Κοινοβούλια («διαδικασία κίτρινης κάρτας») και δεσμεύει το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμβουλευέται την ΕτΠ για όλα τα σημαντικά ζητήματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές της.

Η ΕτΠ αποκτά το δικαίωμα άσκησης προσφυγής

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις της Συνθήκης της Λισαβόνας ενισχύεται ακόμα περισσότερο ο ρόλος της ΕΤΠ, καθώς της εκχωρείται το δικαίωμα να προσφεύγει ενώπιον του δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δύο διαφορετικές περιπτώσεις.

Πρώτον, προκειμένου να προασπίσει τα ίδια τα θεσμικά της δικαιώματα και Δεύτερον, προκειμένου να ζητήσει την ακύρωση κοινοτικών νομοθετικών πράξεων που θεωρεί ότι παραβιάζουν την αρχή της επικουρικότητας, σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες. Το συγκεκριμένο δικαίωμα κατοχυρώνεται, πλέον, μ' ένα νέο πρωτόκολλο για την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας: «Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των προσφυγών λόγω παραβίασης, από νομοθετική πράξη, της αρχής της επικουρικότητας [...]. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο οι προσφυγές μπορούν να ασκούνται επίσης από την Επιτροπή των Περιφερειών όσον αφορά νομοθετικές πράξεις για την έκδοση των οποίων η Συνθήκη [...] προβλέπει τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με την Επιτροπή των Περιφερειών».

Διαβούλευση της ΕτΠ και με το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει, επίσης, τη δυνατότητα στην ΕΤΠ να συμμετάσχει σε διαβούλευση με το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο –εκτός από την Επιτροπή και το Συμβούλιο–, όπου ορίζεται σχετικά από τις συνθήκες της Ε.Ε., καθώς και όταν το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το κρίνει σκόπιμο, ιδίως σε θέματα διασυννοριακής συνεργασίας. Επιπλέον, η νέα συνθήκη εκχωρεί στην ΕΤΠ το δικαίωμα διαβούλευσης με τα παραπάνω τρία θεσμικά όργανα σε πολιτικούς τομείς, όπως η ενέργεια και η κλιματική αλλαγή.

Επέκταση της θητείας της ΕΤΠ από τέσσερα σε πέντε έτη

Προκειμένου να εναρμονιστεί η θητεία της ΕΤΠ με τις αντίστοιχες των υπόλοιπων θεσμικών οργάνων της

Ε.Ε. –και ιδίως του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής–, η θητεία των μελών της ΕΤΠ πρόκειται να επεκταθεί από τα τέσσερα στα πέντε έτη. Αντιστοίχως, διευρύνεται και η θητεία του προέδρου και των λοιπών θέσεων υψηλού επιπέδου της ΕΤΠ από δύο σε δυόμισι έτη.

Σημαντικές αναφορές στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Μία ακόμα ουσιώδης αλλαγή έγκειται στο γεγονός ότι αναγνωρίζεται ρητώς για πρώτη φορά σε Συνθήκη της Ε.Ε. το δικαίωμα Αυτοδιοίκησης των Τοπικών και Περιφερειακών αρχών, όπως ορίζει το άρθρο 4, παράγραφος 2 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης: «Η Ένωση σέβεται την ισότητα των κρατών-μελών ενώπιον των Συνθηκών, καθώς και την εθνική τους ταυτότητα

σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μπορούν, όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης».

Περιφερειακά Κοινοβούλια με νομοθετικές αρμοδιότητες

Ομοίως η Συνθήκη της Λισαβόνας αναγνωρίζει τα εκάστοτε περιφερειακά Κοινοβούλια με νομοθετικές αρμοδιότητες ως νέους φορείς της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην Ε.Ε., δεδομένου ότι θα μπορούν να συμμετάσχουν στη λεγόμενη «διαδικασία παρακολούθησης της επικουρικότητας».

Το πρωτόκολλο εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας ορίζει τα εξής: «Κάθε

Η Επιτροπή των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών είναι η συνέλευση των εκπροσώπων των περιφερειακών και τοπικών αρχών της Ε.Ε. Αποστολή των 344 μελών της από τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε. είναι η εξασφάλιση της συμμετοχής των περιφερειακών και τοπικών αρχών, καθώς και των κοινοτήτων τις οποίες εκπροσωπούν, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ε.Ε. και η ενημέρωσή τους για τις πολιτικές της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υποχρεούνται να ζητούν τη γνώμη της ΕΤΠ σε τομείς πολιτικής που αφορούν τις περιφέρειες και τους δήμους. Η ΕΤΠ μπορεί να προσφεύγει στο δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εάν θίγονται τα δικαιώματά της και όταν κρίνει ότι μια νομοθετική πράξη της Ε.Ε. παραβαίνει την αρχή της επικουρικότητας ή δεν σέβεται τις περιφερειακές και τις τοπικές αρμοδιότητες.

που είναι συμφυής με τη θεμελιώδη πολιτική και συνταγματική τους δομή, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση». Η Συνθήκη εισαγάγει και αρκετές νέες αναφορές στις τοπικές και περιφερειακές αρχές: το άρθρο 5, παράγραφος 3 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τα εξής: «Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, στους τομείς οι οποίοι δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Ένωση παρεμβαίνει μόνον εφόσον και κατά το βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη-μέλη, τόσο σε κεντρικό όσο και

εθνικό Κοινοβούλιο ή κάθε σώμα εθνικού Κοινοβουλίου μπορεί, εντός προθεσμίας οκτώ εβδομάδων από την ημερομηνία διαβίβασης ενός σχεδίου νομοθετικής πράξης, να απευθύνει προς τους προέδρους του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη, στην οποία εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμά ότι το εν λόγω σχέδιο δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Εναπόκειται σε κάθε εθνικό Κοινοβούλιο ή σώμα αντιπροσώπων εθνικού κοινοβουλίου να διεξάγει διαβουλεύσεις, ενδεχομένως, με τα περιφερειακά Κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες».

ΒΕΡΟΛΙΝΟ: ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ

Η πόλη που ένωσε το «διχασμένο» παρελήδόν της με το αύριο

Τείχη χτίζονταν από την αρχαιότητα, από τότε που ο άνθρωπος έμαθε να στοιβάξει πέτρες. Ο σκοπός πάντα κοινός: Να προστατευθούν κάτοικοι και περιουσίες εντός των τειχών από ανεπιθύμητες επιθέσεις. Ίσως, λοιπόν, το Τείχος του Βερολίνου να αποτελεί παγκόσμια αλλά και ιστορική πρωτοτυπία, καθώς ανεγέρθη με μοναδικό στόχο να αποτρέψει μαζικά κύματα προσφύγων από το ανατολικό τμήμα προς τη Δύση.

Σήμερα η γερμανική πρωτεύουσα, ζωντανή και μοντέρνα, οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο της Ευρώπης, πόλος έλξης εκατομμυρίων επισκεπτών, σε τίποτα δεν θυμίζει την εικόνα μιας διχοτομημένης πόλης. Κι, όμως, τα σημάδια της πολύ πρόσφατης ιστορίας της είναι παντού ορατά, όχι μόνο για εκείνους που την έζησαν από κοντά, αλλά και για όποιον επιθυμεί να την ανακαλύψει.

Το φυλάκιο στο Checkpoint Charlie, σύμβολο του Ψυχρού Πολέμου και ένα από τα πλέον γνωστά σημεία ελέγχου μεταξύ ανατολικού και δυτικού Βερολίνου, διατηρείται μέχρι σήμερα ως μνημείο στη Friedrichstraße. Μαζί με τα διακοσμημένα με graffiti «υπολείμματα» του Τείχους που εκτείνονται σε μήκος ενάμιση χιλιομέτρου στην East Side Gallery –τη μεγαλύτερη υπαίθρια γκαλερί παγκοσμίως– αναβιώνουν με τον πιο δραματικό τρόπο μια ταραγμένη περίοδο 28 ετών, 2 μηνών και 27 ημερών, από τις 13 Αυγούστου του 1961 μέχρι τις 9 Νοεμβρίου του 1989, όταν η πτώση του Τείχους έδωσε στο Βερολίνο το νέο ρόλο του στη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Εκεί, όμως, που πραγματικά ο επισκέπτης μπορεί να «νιώσει» τη φρίκη της διχοτόμησης είναι η Bernauer StraÙe στην περιοχή του Μίτε: ένας δρόμος τον οποίο «διέτρεχε» το Τείχος χωρίζοντας την πόλη στα δύο και όπου σήμερα, μετά την κατεδάφισή του, έχει μείνει το κενό για να θυμίζει το οδυνηρό παρελθόν.

Ο δρόμος ανήκε στο γαλλικό τομέα της πόλης, ενώ τα σπίτια που ήταν χτισμένα στην ανατολική πλευρά του, και κατά συνέπεια βρέθηκαν εντός του Τείχους, αποτέλεσαν σημεία διαφυγής κατά τις πρώτες ημέρες του

βρίσκεται στο σταθμό του μετρό του Gesundbrunnen, λειτουργεί περισσότερο ως χρονομηχανή, οδηγώντας τον επισκέπτη κατευθείαν σε μέρες του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου. Το bunker που διασώζεται εκεί, ένα από τα εκατοντάδες που χρησιμοποιήθηκαν από τον Χίτλερ, είναι σήμερα επισκέψιμο από το κοινό. Αν και τα περισσότερα καταστράφηκαν αμέσως μετά τη λήξη του πολέμου, ωστόσο ορισμένα –όπως και το συγκεκριμένο– διατηρήθηκαν, καθώς ήταν κατασκευασμένα ακριβώς πάνω από τη γραμμή του μετρό. Τα δωμάτια μικρά

Εκεί, όμως, που πραγματικά έχει συντελεσθεί πλήρης αναμόρφωση της εικόνας είναι στην Potsdamer Platz. Αν και πριν από την ανέγερση του Τείχους αποτελούσε το πιο πολυσύχναστο σταυροδρόμι του Βερολίνου επίκεντρο της ζωής και της διασκέδασης της πόλης, εν συνεχεία η περιοχή ερήμωσε. Σήμερα έχουν υλοποιηθεί τα μεγαλύτερα οικοδομικά προγράμματα του κόσμου. Στην ευρύτερη περιοχή έχουν ανεγερθεί ουρανοξύστες, εμπορικά κέντρα, πολλά γραφεία, κατοικίες και καταστήματα, μετατρέποντάς την εκ νέου σε ένα από τα πιο

Αυγούστου του 1961. Μια «γραμμή» κατά μήκος του αποτυπώνει την πορεία του Τείχους, ενώ ονόματα και ημερομηνίες χαραγμένα στο ανατολικό πεζοδρόμιο τιμούν τη μνήμη όσων έχασαν τη ζωή τους, αποπειρώμενοι να αποδράσουν είτε διαμέσου των παραθύρων των κτιρίων είτε από τούνελ που κατασκευάστηκαν και κατέληγαν εκεί. Αν και δεν είναι ένα από τα πλέον τουριστικά σημεία της πόλης, ο δρόμος στον οποίο μπήκε η «θεμέλια λίθος» του Τείχους για τους ντόπιους αποτελεί μνημείο και για το λόγο αυτό οι κάτοικοι της περιοχής αντιτίθενται σθεναρά στα προωθούμενα σχέδια για οικοδόμηση της «νεκρής ζώνης». Και αν η ιστορία παραμένει «ζωντανή» σε κάθε γωνιά αυτής της γειτονιάς, εξίσου ζωντανή παραμένει και... υπογειώς. Η βαριά πόρτα, η οποία

και κλειστοφοβικά, στα οποία φιλοξενήθηκαν χιλιάδες άτομα στη διάρκεια βομβαρδισμών, λίγο έχουν αλλάξει από τότε. Ακόμη και η φωσφορίζουσα μπογιά των τοίχων, που χρησίμευε σε περιπτώσεις συσκότισης, 60 χρόνια μετά παράγει τα ίδια αποτελέσματα, ενώ λειτουργεί ακόμη ο «πρωτότυπος» εξαερισμός των δωματίων, μέσω του αέρα που «έσπρωχνε» το μετρό καθώς διερχόταν από τα τούνελ.

Την ίδια ώρα, πάντως, που το Βερολίνο συνεχίζει να ζει τις «υπόγειες» διαδρομές της ιστορίας του, συντελείται μια πλήρης ανασυγκρότηση της πόλης, που σε πολλές περιπτώσεις θυμίζει ένα απέραντο εργοτάξιο. Ο οικοδομικός οργανισμός στην περιοχή του Mitte, άλλωστε, την πάλαι ποτέ «νεκρή ζώνη» γύρω από το Τείχος, είναι ενδεικτικός.

ζωντανά σημεία και το επιχειρηματικό κέντρο της πόλης.

Το πιο κεντρικό σημείο του Ανατολικού Βερολίνου, πάντως, παραμένει μέχρι σήμερα η Alexanderplatz, με τον επιβλητικό πύργο της τηλεόρασης, το τρίτο υψηλότερο κτίριο στην Ευρώπη, να δεσπόζει στο κέντρο της πλατείας, προσφέροντας μέσω του περιστρεφόμενου θόλου του από γυαλί και σίδηρο μια μοναδική πανοραμική θέα της πόλης, για όποιον αντέχει τα ύψη. Οι μοντέρνοι ουρανοξύστες και τα πολυώροφα τσιμεντένια κτίρια της κομμουνιστικής περιόδου έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις μεσαιωνικές εκκλησίες και κυρίως το περίφημο Rotes Rathaus –το κόκκινο δημαρχείο του 19ου αιώνα, καθώς κατευθύνεται κανείς προς τη συνοικία του Αγίου Νικολάου (Nikolaiviertel). Δεν είναι τυ-

χαίο, άλλωστε, ότι η μεσαιωνική αυτή γειτονιά, δίπλα στον ποταμό Spree, παρά το μικροσκοπικό μέγεθός της είναι πάντα γεμάτη από εκατοντάδες τουρίστες που έρχονται να ανακαλύψουν τα στενά σοκάκια, τα παραδοσιακά εστιατόρια και τα δεκάδες μικρά μαγαζάκια με σουβενίρ.

Για όποιον, πάντως, ο περίπατος κάτω από τα ψυχρά τσιμεντένια κτίρια αποτελεί αναβίωση των πιο σκοτεινών ημερών του Ψυχρού Πολέμου, μια βόλτα «υπό τας φυλύρας» μπορεί να τον κάνει να δει το Βερολίνο με άλλο μάτι. Η Unter den Linden, ένας από τους πιο αριστοκρατικούς δρόμους του παλιού Βερολίνου, εκτείνεται από την Alexanderplatz έως το σήμα κατατεθέν της πόλης, την Πύλη του Βρανδεμβούργου. Ο καθεδρικός ναός του Βερολίνου, το κτίριο της Όπερας, το Πανεπιστήμιο, αλλά και πλήθος πρεσβειών διαδέχονται το ένα το άλλο, ενώ δεν μπορεί να μην τραβήξει το μάτι σου η Bebelplatz, η περίφημη πλατεία στην οποία το 1933 κάηκαν περισσότερα από 20 χιλιάδες βιβλία από τους Ναζί, καθώς θεωρούνταν αντιδραστικά στοιχεία και απειλή για το καθεστώς της Γερμανίας. Σήμερα σε μια προσπάθεια να αποτιναχθεί το «όνειδος» αυτής της ενέργειας, η πλατεία είναι αφιερωμένη στο βιβλίο. Ένα ευρηματικό, αλλά ταυτόχρονα ανατριχιαστικό μνημείο υπενθυμίζει καταδικάζοντας το θέαμα της υπόγειας, αλλά κενής βιβλιοθήκης, που μπορεί κανείς να δει μέσω ενός διάφανου πλαστικού παραθύρου, δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνείας.

Στη βόλτα αυτή σίγουρα δεν μπορεί να χάσει κανείς και το Νησί των Μουσείων, ένα συγκρότημα από πέντε επιβλητικά κτίρια – μουσεία που περιβάλλονται από τον Spree. Αν και το Βερολίνο έχει άπειρα μουσεία, σίγουρα εδώ ξεχωρίζει εκείνο της Περγάμου, που αξίζει να το επισκεφθεί ακόμη και ο επισκέπτης που δεν είναι ένθερμος οπαδός αυτής της μορφής τουρισμού. Μόνο και μόνο για το ναό της Περγάμου, την αγορά της Μιλήτου, την Πύλη της Ιστάρ, αλλά και την τελετουργική οδό της Βαβυλωνίας, η επίσκεψη καταλήγει να γίνει πολύωρη, πολλώ δε μάλλον που το ιδιαίτερα οργανωμένο μουσείο παρέχει δυνατότητα ξενάγη-

σης σε πολλές γλώσσες, συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής.

Σε απόσταση αναπνοής μπορεί να δει κανείς και το Reichstag, την έδρα του γερμανικού Κοινοβουλίου και ένα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης. Ο γυάλινος τρούλος στην κορυφή του κτιρίου, που προστέθηκε μετά την ανακατασκευή προ δεκαετίας από το γνωστό αρχιτέκτονα Σαντιάγκο Καλατράβα, μπορεί να μην ενθουσιάζει τους Βερολινέζους, είναι όμως πάντοτε γεμάτος από πλήθη τουριστών που εκμεταλλεύονται την ευκαιρία και για μια πανοραμική θέα.

Σε κάθε περίπτωση η πύλη του Βρανδεμβούργου, εκτός από καταληκτικό σημείο της Unter den Linden, θα μπορούσε να πει κανείς ότι αποτελεί και σημείο «μετάβασης» από το ανατολικό στο δυτικό Βερολίνο. Στη νοτιοδυτική ευθεία πίσω από την πύλη, άλλωστε, μπορείς ξεκάθαρα να δεις τη θριαμβική στήλη, ένα επιβλητικό μνημείο το οποίο αποτελεί σημείο διασταύρωσης πέντε λεωφόρων στην καρδιά του δυτικού Βερολίνου, που επίσης δίνει τη δυνατότητα αν ανέβεις στην κορυφή του να απολαύσεις την πόλη από ψηλά. Για όποιον βρεθεί στην περιοχή, άλλωστε, αξίζει σίγουρα και μια βόλτα

στο αχανές πάρκο Tiergarten, επί της ουσίας ένα δάσος, και μάλιστα στο κέντρο της πόλης! Εκεί βρίσκεται και ο Ζωολογικός Κήπος του Βερολίνου, που για τους λάτρεις του είδους είναι μοναδικός, καθώς είναι ο μεγαλύτερος της Ευρώπης.

«Στολίδι», όμως, του Δυτικού Βερολίνου σίγουρα αποτελεί ο ναός του Kaiser-Wilhelm, κτίριο μνήμης του αυτοκράτορα Γουλιέλμου. Όσους ναούς κι αν έχεις δει στο παρελθόν, αυτόν εδώ δεν το ξεχνάς με τίποτα. Αν και βομβαρδίστηκε κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο κεντρικός του πύργος έχει διατηρηθεί μισογκρεμισμένος, ενώ ακριβώς δίπλα τους έχει ανεγέρθει ένας νέος μοντέρνος ναός από γυαλί, δημιουργώντας ένα περίεργο κράμα, παλαιού και σύγχρονου.

Το μνημείο βρίσκεται στη λεωφόρο Kurfürstendamm –ή όπως προτιμούν να τη λένε οι Γερμανοί Kud'am–, την κεντρικότερη εμπορική οδό της πόλης και κατά συνέπεια τη... χαρά του καταναλωτή. Ξενοδοχεία και πολυκαταστήματα κατά μήκος της δίνουν αφορμή για βόλτα και αγορές. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι εδώ βρίσκεται και το πιο γνωστό πολυκατάστημα

του Βερολίνου το KaDeWe, με τεράστια ποικιλία σε όλα τα είδη, αλλά και delicatessen για τους... μερακλήδες! Εμπορικά κέντρα, όμως, υπάρχουν παντού στο Βερολίνο, και εκτός από την Kud'am, τα σημαντικότερα μπορεί κανείς να εντοπίσει στην Unter den Linden και στους κάθετους σε αυτή δρόμους, όπως τη Friedrichstrasse, αλλά και στην Potsdamer Platz. Μάλιστα, πέρα από την ποικιλία οι τιμές τους θεωρούνται από τις πιο φθηνές στην Ευρώπη. Γι' αυτό το λόγο, άλλωστε, δεν είναι λίγοι εκείνοι που εντάσσουν στο πρόγραμμά τους και μια επίσκεψη σε ένα κάποιο από τα πολυκαταστήματα της πόλης, δείχνοντας να προτιμούν το εντυπωσιακό και από άποψης αρχιτεκτονικής γαλλικό πολυκατάστημα «Galleries Lafayette» στην οδό Friedrichstrasse, την «Galeria Kaufhof» στην Alexanderplatz, αλλά και το μεγάλο εμπορικό κέντρο Arcadia στην Potsdamer Platz. Όποιες, όμως, κι αν είναι οι προτιμήσεις του επισκέπτη, το μόνο σίγουρο είναι ότι στο Βερολίνο δεν πρόκειται να πληξει. Οι επιλογές διασκέδασης ποικίλουν και ικανοποιούν όλες τις προτιμήσεις των ταξιδιωτών. Για τους καλοφαγάδες αφθονούν τα εστιατόρια με τοπικές γεύσεις. Σνίτσελ, γκούλας, λουκάνικα, ξινολάχανο και ποικιλία από σούπες, με πιο παραδοσιακή εκείνη με σκυώτι. Και όλα αυτά βέβαια μπορεί κανείς να τα συνοδεύσει με μια ατελείωτη ποικιλία από μπίρες.

Αλλά και έξω από τα εστιατόρια, σε κάθε γωνιά μπορεί κανείς να απολαύσει λουκάνικα δίπλα από τη σόμπα των δρόμων. Στα μεγάλα κιόσκια που μαζεύεται ο κόσμος, τίποτα καλύτερο από ένα currywurst, συνοδευόμενο από gluwine, το ζεστό κόκκινο δυνατό κρασί που πίνουν οι Γερμανοί. Όσο για επιδόρπιο, πολύ και άφθονη σοκολάτα, σε όλες τις μορφές και βέβαια παραδοσιακά strudel.

Δεν είναι, όμως, μόνον οι γαστριμαργικές απολαύσεις. Όπως εύκολα θα καταλάβει κανείς κυκλοφορώντας νύχτα στο Βερολίνο, η πόλη δεν κοιμάται ποτέ. Από παραστάσεις όπερας, θεάτρου και χορού μέχρι διασκέδαση σε bars, clubs, μουσικές σκηνές, live shows και φυσικά σε παραδοσιακές μπιραρίες. Οι Βερολινέζοι ξέρουν να διασκεδάζουν και να... πίνουν. Μην ξαφνιαστείτε, λοιπόν, αν το σαββατόβραδο δείτε παρέες νέων στους δρόμους, το μετρό και τα Μέσα Μεταφοράς να έχουν ανά χείρας ένα μπουκάλι μπίρας. Εναλλακτική γειτονιά διασκέδασης παραμένει σίγουρα το Kreuzberg. Μια παραδοσιακή γειτονιά των Τούρ-

κων μεταναστών, η οποία «μεταμορφώθηκε» σε underground στέκι της νεολαίας, όταν καλλιτέχνες και διανοούμενοι μετακόμισαν σε αυτή την περιοχή. Η αλήθεια, πάντως, είναι ότι το επίκεντρο της διασκέδασης έχει μεταφερθεί πια σε άλλες περιοχές, όπως το Prenzlauer Berg με τα δεκάδες φοιτητικά στέκια του, αλλά και το Mitte. Εκεί βρίσκεται και το Hackeschen Hofe, ένα σύμπλεγμα από πολλές αυλές, με μαγαζιά, μπαρ και εστιατόρια. Η περιοχή γύρω και βόρεια από το σταθμό Hackescher Markt, καθώς κατευθυνόμαστε βόρεια, έχει μια ξεχωριστή ζωντάνια. Night clubs και «μαγαζιά ενηλίκων» εκτείνονται σε όλη την Oranienburgerstrasse, όπου από νωρίς το βράδυ θα συναντήσετε και τα «κορίτσια» του Βερολίνου που αρχίζουν το «νυχτοκάματο».

Όπως και να 'χει, το Βερολίνο του χθες και του σήμερα, των τριάντισι εκατομμυρίων ψυχών, θα παραμένει πάντα μια μεγάλη, με όλη τη σημασία της λέξης, πόλη της Ευρώπης. Οι λαμπροί εορτασμοί του Νοεμβρίου, άλλωστε, για τη συμπλήρωση 20 χρόνων από την πτώση του Τείχους και οι παρουσίες ηγετών από όλο τον κόσμο την έφεραν για μια ακόμη φορά στο προσκήνιο. Και επειδή, όπως λένε, μια εικόνα ισούται με χίλιες λέξεις, ίσως εκείνο που περιγράφει καλύτερα από καθετί το χαρακτήρα της να είναι τα χιλιάδες γιγαντιαία κομμάτια ντόμινο που έπεσαν με αφορμή τις επετειακές εκδηλώσεις. Ζωγραφισμένα από μαθητές, με διαφορετική θεματολογία το καθένα, αποκαλύπταν καθώς διαδέχονταν το ένα το άλλο και τα χιλιάδες διαφορετικά πρόσωπα της πόλης...

Η Σύνοδος Οδημέλειας για το περιβάλλον

Με αμείωτο ρυθμό συνεχίζει η Επιτροπή των Περιφερειών την υιοθέτηση δράσεων για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την ανάπτυξη περιβαλλοντικών μέτρων. Στη Σύνοδο Κορυφής του Δεκεμβρίου προχώρησε στην ψήφιση τριών νέων σχετικών γνωμοδοτήσεων.

Την κυρίαρχη σημασία των δασών στη μάχη της κλιματικής αλλαγής επισημαίνει στην πρώτη γνωμοδότησή της η Επιτροπή, σημειώνοντας πως αποτελούν το 35% της ευρωπαϊκής επικράτειας και αποθηκεύουν το 77% των παγκόσμιων αποθεμάτων διοξειδίου του άνθρακα. Υπό το πρίσμα αυτό, υπογραμμίζεται την ανάγκη σύνδεσης των περιφερειακών και τοπικών εξουσιών με τη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με τη δασική πολιτική της Ε.Ε. Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί πως η πολιτική της Κομισιόν για προώθηση χρήσης της δασικής βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας βρίσκεται σε σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, όπως αναφέρεται και στη γνωμοδότηση, «εφιστά την προσοχή στο αξιοσημείωτο δυναμικό, που δεν έχει ακόμα αξιοποιηθεί πλήρως, του δασικού τομέα όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Ε.Ε. για το 2020, και ειδικότερα στη δυνατότητα σημαντικής αύξησης του

μεριδίου της δασικής βιομάζας στην παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας, κυρίως χάρη στη φύτευση δένδρων ταχείας ανάπτυξης που καλλιεργούνται πρωτίστως για ενεργειακούς σκοπούς».

Προκειμένου, μάλιστα, να επιτευχθούν οικολογικοί στόχοι προτείνει περαιτέρω την υιοθέτηση «μιας πολυλειτουργικής δασικής διαχείρισης, που δεν θα περιορίζεται στις μείζονες δραστηριότητές της που αφορούν την παραγωγή ξυλείας, αλλά θα διαδραματίζει ρόλο σε επιπλέον τομείς πέραν της παραγωγής, τομείς σημαντικούς από οικονομική άποψη, όπως ο τουρισμός, η θήρα, ή με την ευρεία έννοια εκμετάλλευση της παρεδαφιαίας βλάστησης και τη συγκομιδή συγκεκριμένων προϊόντων (π.χ. ρητίνης, φλοιού, φελλού κ.λπ.)».

Στο στόχαστρο της Επιτροπής βρέθηκε και η επικείμενη νέα, κοινοτική Οδηγία για την επεξεργασία αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και των επικίνδυνων ουσιών που περιέχουν. Τονίστηκε συγκεκριμένα ο βασικός ρόλος στη διαδικασία ανάπτυξης νέων προσεγγίσεων και προτάσεων στον τομέα αυτό που πρέπει να παίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, με δεδομένο πως στα περισσότερα κράτη-μέλη είναι υπεύ-

θυνα για την εφαρμογή της πολιτικής της Ε.Ε.

Η Επιτροπή, μάλιστα, εμφανίστηκε επικριτική για τις «καθυστερήσεις της μεταφοράς της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ στις εθνικές νομοθεσίες, εξαιτίας των οποίων δεν εξασφαλίζεται η σαφής και έγκαιρη καθοδήγηση των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την ορθή εφαρμογή των ρυθμίσεων». Παράλληλα, σημειώνει πως η σημερινή κατάσταση με τις ανομοιογενείς προσεγγίσεις των κρατών-μελών δημιουργεί αδικαιολόγητη διαφοροποίηση του κόστους, που επωμίζονται οι παράγοντες που συμμετέχουν στη διαχείριση των αποβλήτων (παραγωγοί, διανομείς, τοπικές και περιφερειακές αρχές), γεγονός που με τη σειρά του οδηγεί σε στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Στο πλαίσιο αυτό υπογραμμίζει: «Η διασυννοριακή φύση των επιπτώσεων του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΗΕ) και των ΑΗΗΕ στην υγεία και στο περιβάλλον και η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων στην αγορά σημαίνουν ότι το καταλληλότερο επίπεδο για τη ρύθμισή τους είναι το κοινοτικό».

Ιδιαίτερα επιτακτικά αναφέρεται, εξάλλου, στη γνωμοδότηση πως πρέπει να διασφαλίζεται στη νέα οδηγία για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού ότι τα προγράμματα για τη συμμόρφωση παρέχουν κατάλληλη και συνεχή αποζημίωση στις αρμόδιες τοπικές ή περιφερειακές αρχές για κάθε απαιτούμενη διοικητική ή οικονομική επιβάρυνση για την εφαρμογή της οδηγίας.

Η τρίτη γνωμοδότηση της Επιτροπής αφορά την αλιευτική πολιτική, όπου ζητείται να εισαχθούν επιλεκτικές αλιευτικές τεχνικές με μεγαλύτερο σεβασμό στο περιβάλλον, αλλά και των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων. Προτείνεται, επίσης, να δημιουργηθεί μητρώο των εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας, ώστε να μπορεί να υπάρξει εποπτεία.

Αναβαθμίζεται ο ρόλος των τοπικών αρχών, αλλά απαιτείται **εγρήγορση**

Να ενισχυθεί η συμμετοχή δήμων και περιφερειών στη νέα στρατηγική ανάπτυξης και απασχόλησης

Με το βλέμμα στραμμένο στην εφαρμογή της συνθήκης της Λισαβόνας, τη Σύνοδο της Κοπεγχάγης για το περιβάλλον, αλλά και το πρόγραμμα της Ε.Ε. για την ανάπτυξη και την απασχόληση, το οποίο θα συζητηθεί τον ερχόμενο Μάρτιο από την Κομισιόν, συνήλθε στις αρχές Δεκεμβρίου η Σύνοδος Ολομέλειας της Επιτροπής των Περιφερειών.

«Οι φορείς περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν είναι πλέον σε αμυντική θέση, αλλά σε συμμετοχική», τόνισε ο πρόεδρος της Επιτροπής Luc Van den Brande, κατά την εναρκτήρια ομιλία του στη Σύνοδο Ολομέλειας, που πραγματοποιήθηκε 3 και 4 Δεκεμβρίου. Αυτό διαπίστωσε –όπως ανέφερε– στο πλαίσιο των επαφών που είχε με εκπροσώπους άλλων ευρωπαϊκών οργάνων και με δεδομένο το νέο... όπλο που αποκτά η

Αυτοδιοίκηση, αυτό της δυνατότητας προσφυγής στο Ευρωδικαστήριο σχετικά με την κοινοτική πολιτική και τη νομοθεσία στο πλαίσιο της συνθήκης της Λισαβόνας. «Όπλο που πρέπει να χρησιμοποιηθεί με προσοχή, σαφήνεια και με πειθώ», υπογράμμισε ο Van den Brande.

Πέραν των αλλαγών που επιφέρει η συνθήκη για τη λειτουργία της Επιτροπής των Περιφερειών (στην εκπροσώπηση των χωρών-μελών, στο

συνολικό αριθμό τους, στη διάρκεια της θητείας τους κ.ά.), όλοι οι αιρετοί εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης έκριναν πως η επιστράτευση της αρχής της επικουρικότητας, που θα αποτελεί πλέον βασική αρχή, κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Όμως, ανοίγουν την ίδια ώρα και άλλες «πληγές» μέσα από τις προτάσεις που έθεσε ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εν όψει της στρατηγικής Ε.Ε. 2020, της εξέλιξης, δηλαδή, της στρατηγικής

της Λισαβόνας, που αποτελεί το πρόγραμμα για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η στρατηγική αυτή παρουσιάστηκε τον περασμένο Νοέμβριο από τον Jose Manuel Barroso και τέθηκε σε διαβούλευση μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου, προκειμένου στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου να παρουσιαστούν προτάσεις βάσει των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης.

Στο πλαίσιο αυτό η μελλοντική αυτή στρατηγική κυριάρχησε στις εργασίες της Συνόδου της Επιτροπής των Περιφερειών, όπου ψηφίστηκε και σχετική γνωμοδότηση που εισηγήθηκε η Christine Charman, μέλος της Εθνικής Συνέλευσης της Ουαλίας, εκφράζοντας τόσο τα θετικά σημεία του εκειμένου διαβούλευσης όσο και τις επιφυλάξεις της.

«Ανησυχώ ιδιαίτερα για το γεγονός ότι το έγγραφο διαβούλευσης της Επιτροπής δεν αναγνωρίζει ρητά τη σημασία του ρόλου που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την υλοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας σε τοπικό επίπεδο: οι λέξεις "περιφερειακός" και "περιφέρειες" αναφέρονται μόλις τέσσερις φορές στο έγγραφο», σημείωσε η κ. Charman.

Η ίδια αναρωτήθηκε γιατί το έγγραφο ζητεί τη συνδρομή των εθνικών Κοινοβουλίων χωρίς να γίνεται αναφορά και στο ρόλο των τοπικών Κοινοβουλίων ή στις τοπικές και περιφερειακές κυβερνήσεις, και υπογράμμισε: «Αυτό είναι πολύ απογοητευτικό και καλώ τις τοπικές και περιφερειακές αρχές επειγόντως να υπογραμμίσουν στις

απαντήσεις που θα δώσουν στο πλαίσιο της διαβούλευσης ότι η Επιτροπή οφείλει να διορθώσει αυτή την παράλειψη».

Παράλληλα, η κ. Charman έκανε ιδιαίτερη αναφορά και στα χρηματοδοτικά εργαλεία και τη συμμετοχή των τοπικών αρχών, εν όψει και της συζήτησης για τον περιορισμό της πρόσβασής τους στους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Συνοχής. «Στη γνωμοδότησή μου υπογράμμισα τη σημασία μιας πανευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής, τόσο σε σχέση με τα πλεονεκτήματα που προσφέρει μέσω της υποστήριξης ευέλικτων και εύστοχων δράσεων σε τοπικό επίπεδο όσο και σε σχέση με τις δομές διακυβέρνησης, στο πλαίσιο της οποίας οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν κεντρικό

ρόλο όσον αφορά τη συγκέντρωση των πόρων», τόνισε.

Ωστόσο, εξαιρετικά θετικό χαρακτηριστικό το γεγονός πως στο έγγραφο διαβούλευσης της Κομισιόν έχουν περιληφθεί αρκετές προτάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών και προωθείται μια πιο «πράσινη» και κοινωνική στρατηγική για την ανάπτυξη της Ευρώπης. «Χρειαζόμαστε μια ευρωπαϊκή στρατηγική πράσινων δεξιοτήτων και πράσινων θέσεων εργασίας, που θα παρέχει το πλαίσιο για επένδυση στις δεξιότητες και τη γνώση, στοιχείο που θα μας οδηγήσει σε μια βιώσιμη οικονομία. Η εν λόγω στρατηγική πρέπει, επίσης, να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του αυξανόμενου κοινωνικού χάσματος εντός της Ευρώπης», δήλωσε η εισηγήτρια.

Πράσινη οικονομία και απασχόληση

Η νέα στρατηγική, που οδηγεί σε μια «πράσινη» οικονομία, και οι επιπτώσεις που θα έχει αυτή η διαδικασία στην απασχόληση και στο εργατικό δυναμικό απασχόλησαν, επίσης, τις συζητήσεις της Συνόδου. Βάση για τις συζητήσεις αποτέλεσε και σχετική ανακοίνωση της Κομισιόν, με αντικείμενο «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας-Πρόβλεψη και κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες». Η δημιουργία νέων, πράσινων επαγγελμάτων, στην οποία στοχεύει η Ε.Ε., απαιτεί –όπως αναφέρθηκε– και νέες, διαφορετικού χαρακτήρα γνώσεις από τους εργαζομένους. Στο πλαίσιο αυτό υπήρξε και σχετική γνωμοδότηση της Marianne

Fugl, αντιδημάρχου της Τράιζεν, όπου επισημάνθηκε ο ρόλος των τοπικών αρχών και η ανάπτυξη αυτής της πολιτικής.

«Η αγορά εργασίας απαιτεί ολοένα περισσότερες δεξιότητες και μεγαλύτερη ευελιξία από τους εργαζομένους, αλλά οι απαιτήσεις αυτές δεν πρέπει να είναι μονόπλευρες. Η οικονομία οφείλει, επίσης, να συμβάλει σ' αυτό και να προσφέρει στους εργαζομένους δυνατότητες περαιτέρω εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης», ανέφερε η κ. Fugl.

Περιέγραψε, μάλιστα, και την εμπλοκή των τοπικών αρχών, σημειώνοντας χαρακτηριστικά: «Ο κύριος πάροχος Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι οι δήμοι και οι περιφέρειες, ενώ μέσω της αρχικής κατάρτισης παρέχεται η βάση για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων. Οι απαραίτητες συνθήκες για την κινητικότητα και τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση, όπως συγκοινωνιακές συνδέσεις, κέντρα παιδικής μέριμνας και εκπαιδευτικά ιδρύματα, εμπίπτουν πολύ συχνά στον τομέα αρμοδιοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών». Μπροστά, εξάλλου, στον κίνδυνο απώλειας θέσεων εργασίας, και εν όψει της αναδιάρθρωσης στην αγορά, επισημάνθηκε η ανάγκη πιο ευέλικτης χρήσης των κοινοτικών κονδυλίων (όπως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου), προκειμένου οι δήμοι και οι περιφέρειες να μπορούν να παρεμβαίνουν άμεσα και να υποστηρίξουν την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων.

Σε ανάλογο μήκος κύματος κινήθηκε και γνωμοδότηση για τις υποδομές

Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), όπου επισημάνθηκε η συμβολή τους στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και στην τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ο εισηγητής Luidvikas Zukauskas, από το δημοτικό συμβούλιο διαμερίσματος Σκουόντας της Λιθουανίας, υπογράμμισε πως υπάρχει «γενική έλλειψη συντονισμού των προσπαθειών σε μια σειρά διαφορετικών πεδίων, όπως η εκπαίδευση, η καινοτομία, η έρευνα, οι επενδύσεις και η προώθηση καινοτόμων λύσεων ΤΠΕ», γεγονός που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Μεταφορές και εδαφική συνοχή

Ουσιώδη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της εδαφικής συνοχής της Ε.Ε., που αναγνωρίζεται ρητά στο πλαίσιο της Συνθήκης της Λισαβόνας, αποτελούν τα δίκτυα μεταφοράς και για το λόγο αυτό αποτέλεσαν αντικείμενο γνωμοδότησης στη Σύνοδο με θέμα «Αειφόρο μέλλον για τις μεταφορές: Προς ένα ενοποιημένο, καθοδηγούμενο από την τεχνολογία και εύχρηστο σύστημα μεταφορών».

Μέσω των δικτύων μεταφοράς διασφαλίζεται η διασύνδεση όλων των περιφερειών της Ευρώπης, ενώ μπορεί να επιτευχθεί η κοινωνική και οικονομική ολοκλήρωση και η διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης. Αυτό περιλαμβάνεται στη γνωμοδότηση του

εισηγητή Vaino Hallikmagi, δημοτικού συμβούλου του Πέρνου Εσθονίας.

«Είναι σημαντικό για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής μεταφορών να δοθεί η δυνατότητα άσκησης επιρροής στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές των κρατών-μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας για την κατάρτιση των στρατηγικών σχεδίων και τη λήψη αποφάσεων, με στόχο την εξασφάλιση ενός κανονιστικού πλαισίου και του σχεδιασμού για την υλοποίηση των πρωτοβουλιών και των μέτρων στον τομέα των μεταφορών», όπως υπογραμμίστηκε.

Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί, επίσης, την περαιτέρω απλοποίηση των κοινοτικών χρηματοδοτικών διαδικασιών και θεωρεί ότι πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη συνάφεια των εθνικών και των κοινοτικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Τονίστηκε, εξάλλου, πως οι πόλεις αποτελούν ουσιαστικό και αυτοτελές στοιχείο των δικτύων μεταφοράς και για το λόγο αυτό οι μεταφορές μέσα στις πόλεις πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας προσοχής όπως εκείνης για τα δίκτυα μεταφοράς.

Ωστόσο, ο εισηγητής διευκρίνισε: «Η χρηματοδότηση της ανάπτυξης τεχνικών λύσεων δεν πρέπει να είναι προσανατολισμένη αποκλειστικά στις μεγάλες πόλεις. Αντιθέτως, η ανάπτυξη και η χρηματοδότηση θα πρέπει να προγραμματίζονται με τρόπο ώστε ένα μεγάλο μέρος των κονδυλίων για την ανάπτυξη των κατάλληλων και βιώσιμων λύσεων να χρησιμοποιείται για τις μεσαίου μεγέθους και τις μικρές πόλεις».

Έμφαση δόθηκε και στις θαλάσσιες μεταφορές. «Πρέπει να δημιουργηθεί ένας ενιαίος θαλάσσιος χώρος και να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις στους λιμένες και την κυκλοφοριακή δικτύωση αυτών», αναφέρει η γνωμοδότηση.

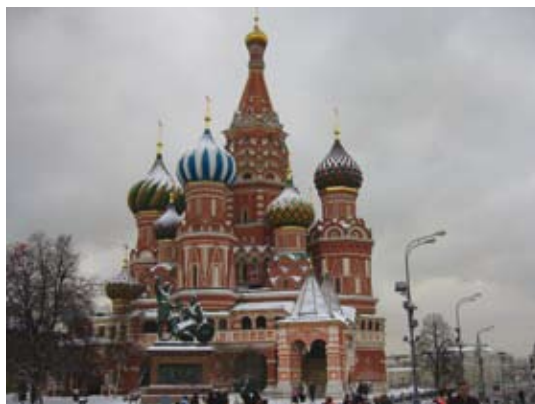

Μόσχα: Βομβαρδίζοντας τα σύννεφα...

«Των φρονίμων τα παιδιά...», λέει μια γνωστή παροιμία και ο δήμαρχος της Μόσχας, Γιούρι Λουζκόφ, φαίνεται ότι ανήκει σ' αυτή τη σχολή. Διοικώντας μια πόλη της οποίας ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι οι χιονοπτώσεις, αντιμετώπισε το ζήτημα πρωτοποριακά: βομβαρδίζοντας τα σύννεφα! Σύμφωνα με το σχέδιο, η «Μονάδα Καιρού» της ρωσικής αεροπορίας θα βομβαρδίζει το κέντρο της νέφωσης με χημικές ενώσεις που προσελκύουν το νερό, με αποτέλεσμα την πρόκληση βροχόπτωσης. Αυτή η πρόληψη των χιονοπτώσεων υπολογίζεται πως θα βοηθήσει να εξοικονομηθούν 10,2 εκατομμύρια δολάρια αυτόν το χειμώνα. Όπως υποστηρίζουν οι εκπρόσωποι του δήμου, χρησιμοποιώντας τις δυνάμεις της αεροπορίας για την πρόληψη ισχυρών χιονοπτώσεων, το κόστος θα είναι τρεις φορές χαμηλότερο από την εφαρμογή της παραδοσιακής μεθόδου με τα φορτηγά, τις μπουλντόζες και

τους σταθμούς επεξεργασίας του χιονιού. Να σημειωθεί ότι η... ανορθόδοξη αυτή μέθοδος έχει ήδη εφαρμοστεί με επιτυχία στη Μόσχα τις παραμονές σημαντικών εορτών, με στόχο να μη ματαιωθούν λόγω κακοκαιρίας.

Στον αντίποδα, πάντως, οι Ρώσοι περιβαλλοντολόγοι κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, προειδοποιώντας πως η ρίψη επιβλαβών ουσιών θα έχει επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή, ενώ σημειώνουν ότι τα αποτελέσματα τέτοιων παρεμβάσεων διαρκούν συνήθως για πολλά χρόνια.

Παρίσι: Φρένο στην ιδιωτικοποίηση του νερού

Στη δημόσια διαχείριση του νερού επιστρέφει από του χρόνου το Παρίσι, απομακρύνοντας ύστερα από πολυετείς προσπάθειες τις ιδιωτικές εταιρείες που είχαν αναλάβει το έργο. Σημειώνεται πως μέχρι το 2010 η πόλη του Παρισιού ελέγχεται από τη GDF Σουέζ και τη Veolia, δύο γαλλικές εταιρείες που κυριαρχούν στην αγορά νερού στη Γαλλία. Ισχυρή επιθυμία των κα-

τοίκων της πόλης είναι στη συνέχεια το νερό να διαχειρίζεται μια επιχείρηση κοινής ωφέλειας, με στόχο να εξυπηρετούνται τα συμφέροντα των καταναλωτών και όχι των μετόχων. Σε κάθε περίπτωση, το παράδειγμα του Παρισιού αποτελεί πρώτης τάξεως ευκαιρία για προβληματισμό, ιδίως σε μια εποχή που προωθούνται πολιτικές ιδιωτικοποίησης του νερού.

Μια... Πράσινη Ελληνίδα

Επιτυχία στο στίβο της ευρωπαϊκής Τοπικής Αυτοδιοίκησης σημείωσε μία ακόμη γυναίκα, και μάλιστα ελληνικής καταγωγής. Η Μαρία Βασιλάκου εξελέγη με συντριπτική πλειοψηφία (98,65%) επικεφαλής των υποψηφίων των Πρασίνων της Αυστρίας για τις δημοτικές και τοπικές εκλογές στην Βιέννη, τον Οκτώβριο του 2010.

Η κ. Βασιλάκου, ως κορυφαία υποψήφια των Πρασίνων στις δημοτικές και τοπικές εκλογές στην πόλη και στο ομόσπονδο κρατίδιο της Βιέννης, τον Οκτώβριο του 2005 είχε αποσπάσει ένα σημαντικό, για το κόμμα της, ποσοστό, της τάξης του 14,8% (έναντι 12,5% το 2001). Υπενθυμίζεται ότι στη Μ. Βασιλάκου είχε προταθεί από τον Γ. Παπανδρέου να αναλάβει υφυπουργός Περιβάλλοντος, αλλά είχε αρνηθεί προκειμένου να παραμείνει στα πολιτικά καθήκοντά της στη Βιέννη, εν όψει των εκλογών του Οκτωβρίου του 2010.

Δανία: Το μεγαλύτερο θαλάσσιο αιολικό πάρκο

Είναι παγκόσμια πρωταθλήτρια στην παραγωγή αιολικής ενέργειας και φροντίζει να... το αποδεικνύει. Ο λόγος για τη Δανία, που πρόσφατα εγκαινίασε στην περιοχή της Βόρειας Θάλασσας το μεγαλύτερο θαλάσσιο αιολικό πάρκο στον κόσμο. Το νέο πάρκο, με την ονομασία «Horns Rev 2», έχει έκταση σχεδόν 35 τετραγωνικών χιλιομέτρων και είναι εξοπλισμένο με 91 ανεμογεννήτριες, που θα καλύπτουν τις ετήσιες ανάγκες σε ηλεκτρικό ρεύμα 200.000 νοικοκυριών. Είναι το πρώτο αιολικό πάρκο του πλανήτη που είναι εξοπλισμένο με μετασχηματιστή και μια πλατφόρμα με κατοικίες για τους 24 ανθρώπους που έχουν επιφορτιστεί με τη διατήρηση και την επίβλεψη της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Πρόκειται για το ένατο θαλάσσιο αιολικό πάρκο που φτιάχνεται στη Δανία από το 1991 και για την κατασκευή του δαπανήθηκαν 3,5 δισεκατομμύρια κορόνες (469 εκατ. ευρώ).

Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν το 20% της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στη Δανία καλύπτεται από την αιολική ενέργεια, ενώ η κυβέρνηση της χώρας προβλέπει τριπλασιασμό των ικανοτήτων της σε θαλάσσια πάρκα μέσα στην επόμενη τετραετία.

Καλιφόρνια:

Νερό από... λύματα

Στο «κόκκινο» βρέθηκαν οι διαθέσιμοι υδάτινοι πόροι της Καλιφόρνιας, καθώς αφενός η κλιματική αλλαγή, αφετέρου η υπερκατανάλωση έφεραν την πόλη αντιμέτωπη με τον εφιάλτη της λειψυδρίας. Οι υπεύθυνοι, πάντως, δεν έμειναν με σταυρωμένα τα χέρια και αντιμετώπισαν το πρόβλημα, πρωτοπορώντας στον τομέα της σωστής διαχείρισης του νερού. Ήδη από τον Ιανουάριο του 2008 τέθηκε σε λειτουργία ένα από τα πιο αποτελεσματικά συστήματα βιολογικού καθαρισμού αστικών λυμάτων και παραγωγής πόσιμου νερού. Οι εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού παράγουν νερό για 500.000 κατοίκους, ωστόσο το φιλτραρισμένο νερό του αποχετευτικού δικτύου δεν καταλήγει απευθείας στο δίκτυο ύδρευσης. Οδηγείται πρώτα σε μια τεχνητή λίμνη, σε απόσταση

13 μιλίων βόρεια της περιοχής, όπου και αναμειγνύεται με τα υδάτινα αποθέματα, από τα οποία αντλείται το νερό που καταλήγει στις βρύσες των κατοίκων.

Της ενεργοποίησης του συστήματος προηγήθηκε δεκαετής έρευνα, ενώ το όλο εγχείρημα συνοδεύθηκε από μια τεράστια εκστρατεία προβολής του προγράμματος, η οποία περιελάμβανε τουλάχιστον 1.200 διαφημίσεις κάθε είδους, σε μια προσπάθεια να ενημερωθεί ο πληθυσμός της Καλιφόρνιας για την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια της μεθόδου. Αρκεί μόνο να αναφέρουμε ότι τις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού επισκέπτονται καθημερινά πολίτες από κάθε γωνιά των ΗΠΑ, με σκοπό να πειστούν για την καθαρότητα και τη μη επικινδυνότητα του ανακυκλωμένου νερού.

Σόφια: Πρώτη γυναίκα δήμαρχος

Μια γυναίκα βρίσκεται πλέον στο τιμόνι του δήμου της Σόφιας. Η Ιορδάνκα Φαντάκοβα, υποψήφια του κυβερνώντος συντηρητικού κόμματος GERB, κέρδισε στον πρώτο γύρο τις έκτακτες δημοτικές εκλογές. «Νικήτρια» της κάλπης, πάντως, αναδείχθηκε και η αποχή, που ήταν η υψηλότερη που

έχει καταγραφεί μέχρι σήμερα, αφού η συμμετοχή δεν ξεπέρασε το 23%! Ο προηγούμενος δήμαρχος της βουλγαρικής πρωτεύουσας και ιδρυτής του κεντροδεξιού GERB, Μπόικο Μπορίσοφ, είχε αναλάβει πρωθυπουργός μετά τις βουλευτικές εκλογές τον περασμένο Ιούλιο.

Δήμος Θεστιέων: Φρένο στο ξενόφερτο και στο... πλαστικό

Επιστροφή στις ρίζες και στην... ποιότητα επιχειρεί ο Δήμος Θεστιέων, στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας. Με τις ξενόγλωσσες πινακίδες και τα πλαστικά τραπεζοκαθίσματα να έχουν κατακλύσει όλα τα καταστήματα του δήμου, αλλοιώνοντας εν πολλοίς το χαρακτήρα της περιοχής, ο δήμαρχος Δημήτρης Τραπεζιώτης αποφάσισε να αναλάβει δράση. Με στόχο τη δημιουργία όρων και προϋποθέσεων για την ανάπτυξη ενός ποιοτικού, εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή και την αναβάθμιση των υποδομών, των υπηρεσιών και των παραγόμενων προϊόντων, που θα καταστήσουν ελκυστικότερο το δήμο, προωθεί το «Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας».

Με μία πρόκληση-όχληση προς όλες τις επιχειρήσεις της περιοχής δίνει δι-ορία στους ιδιοκτήτες να απομακρύνουν τις πλαστικές καρέκλες και να αντικαταστήσουν κάθε ξενόγλωσση ταμπέλα.

Παράλληλα, προσφέροντας και κίνητρα, προκειμένου να επιτύχει το εγχείρημα, καλεί όσες επιχειρήσεις επιθυμούν να καταθέσουν αίτηση προκειμένου να ενταχθούν στο «Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας», ώστε στο εξής να απολαμβάνουν ειδικής υποστήριξης και προβολής από το δήμο, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα και άλλα οφέλη που θα αποφασίσει το Δημοτικό Συμβούλιο, όπως, για παράδειγμα, πιθανή μείωση των τελών.

Αξιζει, δε, να σημειωθεί ότι ήδη αρκετές επιχειρήσεις έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον, απόδειξη του γεγονότος ότι όταν η δημοτική αρχή αποφασίζει να αναλάβει δράση για την ουσιαστική αναβάθμιση της εικόνας μιας περιοχής, οι πολίτες είναι σίγουρο ότι θα ανταποκριθούν με θέρμη.

Αλεξανδρούπολη: Αντιδράσεις για την ψαραγορά

Εντονες αντιδράσεις σε κατοίκους και φορείς της Αλεξανδρούπολης, μεταξύ των οποίων και του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Έβρου, προκαλεί η απόφαση της δημοτικής αρχής να κατεδαφίσει το ιστορικό κτίριο της ιχθυαγοράς. Ήδη τα καταστήματα που φιλοξενούνταν εκεί επί χρόνια έχουν απομακρυνθεί και έχουν μεταφερθεί σ' άλλα σημεία της πόλης, προκαλώντας τη διαφωνία των περιοίκων.

Μάλιστα, η δημοτική κίνηση «Κοινωνία των Πολιτών» διοργάνωσε διαμαρτυρία με τη συμμετοχή και μελών του ΣΥΝ και των Οικολόγων Πράσινων, ζητώντας να σταματήσει αμέσως κάθε διαδικασία για το γκρέμισμα και να αναβαθμισθεί η ιχθυαγορά με σωστό σχεδιασμό, ώστε να αποτελέσει ένα κόσμημα για την πόλη, ελκυστικό για τους ντόπιους καταναλωτές και πόλο έλξης για τους ξένους επισκέπτες.

Δήμος Αμαρουσίου: Οικολογικός με... αποδείξεις

Μια σημαντική ευρωπαϊκή διάκριση πέτυχε ο Δήμος Αμαρουσίου, ως επιβράβευση για την εξαιρετική περιβαλλοντική διαχείριση στον τομέα των πράσινων προμηθειών. Σε ειδική εκδήλωση στη Στοκχόλμη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή του απένειμε το βραβείο EMAS 2009 (Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού ελέγχου), στο πλαίσιο της απονομής βραβείων σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και δημόσιες αρχές που μειώνουν ενεργά τις περιβαλλοντικές τους επιπτώ-

σεις, εφαρμόζοντας πράσινες προμήθειες στην αλυσίδα εφοδιασμού τους. Πρόκειται για τον πρώτο ελληνικό δήμο που εφαρμόζει το σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης EMAS, με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα των πράσινων προμηθειών. Πρακτικά αυτό σημαίνει πως διεξάγει πράσινες προμήθειες βάσει συγκεκριμένων προδιαγραφών και δημοσιευμένων ευρωπαϊκών οδηγιών σε κατηγορίες αγαθών όπως τα αναλώσιμα γραφείου, καθαριστικά και απολυμαντικά, ηλεκτρικές λάμπες, βα-

φές και χρώματα, καλώδια, βιολογικά λιπάσματα και βιοδιασπώμενες σακούλες. Σημειώστε, δε, ότι επί του συνόλου των 233 προμηθευτών, με τους οποίους συνεργάζεται, οι 57 προμηθευτές παρέχουν οικολογικά προϊόντα, ποσοστό της τάξης τους 24,46%!

Αθήνα-Σαγκάη μέσω... ποδητισμού

Μνημόνιο Φιλίας και Συνεργασίας μεταξύ της πόλης των Αθηνών και του Δή-

μου Σαγκάης στους τομείς του Πολιτισμού, του Αθλητισμού, του Τουρισμού και του Περιβάλλοντος υπέγραψαν στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Πλατείας Κοτζιά ο δήμαρχος Αθηναίων Νικήτας Κακλαμάνης και η αναπληρώτρια γραμματέας της Επιτροπής της Σαγκάης του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας Yin Yicui, εκ μέρους του δημάρχου της Σαγκάης Han Zheng.

Πάτρα: Ανακυκλώνοντας το γυαλί

Στην αξιοποίηση συσκευασιών από γυαλί, με αιχμή του δόρατος τους επαγγελματικούς χώρους, στοχεύει ο Δήμος Πατρέων. Η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) ξεκινά και σ' αυτή την πόλη την εφαρμογή προγράμματος ειδικής δράσης,

με σκοπό να συγκεντρώνει και να αξιοποιεί περισσότερες ποσότητες αποβλήτων γυάλινης συσκευασίας από μεγάλους παραγωγούς, όπως καταστήματα εστίασης και διασκέδασης, εστιατόρια, καφετέριες και μπαρ. Ήδη έχουν τοποθετηθεί 60 «καμπάνες» σε κεντρικά σημεία της πόλης, με στόχο σύντομα να ξεπεράσουν τις 90, ενώ ειδικές ομάδες ενημέρωσης επισκέφθηκαν πάνω από 140 επαγγελματικούς χώρους και ενημέρωσαν τους ιδιοκτήτες τους.

Βόλος-Ηράκλειο-Καβάλα: Η ΙΣΧΥΣ ΕΝ ΤΗ ΕΝΩΣΕΙ

Με στόχο τη δυναμική τουριστική ανάπτυξη και με μοχλό εξέλιξης τη δημιουργία σύγχρονων ταυτοτήτων προορισμού, οι δήμαρχοι Βόλου, Ηρακλείου και Καβάλας υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας, στο πλαίσιο της συνάντησης που είχαν στο περιθώριο της έκθεσης POLIS 2009 στη Θεσσαλονίκη. Όπως διαπιστώθηκε, προκειμένου να ανταποκριθούν οι πόλεις στο διαρκώς αυξανόμενο ανταγωνισμό, απαιτείται η ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων. Οι δράσεις αυτές θα επικεντρωθούν στη δημιουργία διακριτής ταυτότητας του προορισμού, στην αξιοποίηση εξειδικευμένων τεχνικών marketing, στην εκμετάλλευση εστιασμένων ενεργειών προβολής και στην ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων διαδραστικής επικοινωνίας με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Η μεθοδολογία αυτή εφαρμόζεται διεθνώς από πολλές πόλεις σ' όλο τον κόσμο, ενώ η εμπειρία και η τεχνογνωσία που θα προκύψουν μπορεί να αποτελέσουν «εργαλεία» και γι' άλλες πόλεις ή προορισμούς της Ελλάδας, που θα επιθυμούν να εφαρμόσουν πρόγραμμα ταυτότητας προορισμού και οργανωμένης προβολής τους στο μέλλον.

Κορυδαλλός: Λίπασμα από οικιακά απορρίμματα

Μια νέα δράση ευαισθητοποίησης για το περιβάλλον, με στόχο τη μείωση του όγκου των απορριμμάτων, προωθεί ο Δήμος Κορυδαλλού. Μετά την πετυχημένη εφαρμογή της ανακύκλωσης, που έχει μειώσει σημαντικά τον όγκο των απορριμμάτων, ξεκίνησε η εφαρμογή και οικιακής κομποστοποίησης, που μπορεί να μειώσει τα οικιακά απορρίμματα που καταλήγουν στους ΧΥΤΑ από 26% έως 38%, μεταβάλλοντάς τα σε φυσικό λίπασμα. Βάσει της μεθόδου,

τα οργανικά υπολείμματα μπαίνουν σε διαδικασία ελεγχόμενης αποσύνθεσης στους ειδικούς κάδους, ώστε να παρά-

γεται φυσικό λίπασμα. Το πρόγραμμα ξεκίνησε πιλοτικά στον Κορυδαλλό και ήδη τοποθετούνται δωρεάν οι πρώτοι ειδικοί κάδοι σε δημότες που υπέβαλαν τη σχετική αίτηση.

Η οικιακή κομποστοποίηση είναι μια ασφαλής και αποτελεσματική μέθοδος διαχείρισης οργανικών απορριμμάτων, την οποία μπορεί να εφαρμόσει ο καθένας από εμάς στο χώρο του, με βασική προϋπόθεση να διαθέτει ένα μικρό κήπο.

